Sideralis Abyſſus.

Auctor ad lectorem.

Argutum:Sublime:nouum:ſpectabile:terſum:
  Depexum:varium:nobile:molle:teres:
Si noſtrum non lector opus cenſebitur:arbor
  Vere virens:laudem quo mereatur habet.
Nos quinti necdum primū qui impleuimus orbem
  Luſtri:alto tutos ęquore concha tulit.
Dum legis abſcedat liuor:lętabere dicens:
  Gaudia ſint qui mi gaudia tanta dedit.

Venalis eſt liber in via Jacobea ſub ſigno Lunae creſcentis. Juxta aedē diuo benedicto ſacrā.

NICOLAVS BERALDVS LECTORI.S.

SIderalem abyssum, thesaurum plane cę
lestem ac diuinum edituri impressores
nostri mecum nō semel egerunt, vt nō
sine aliqua cōmendatione nostra in lu=
cem exiret. Ita enim fore vt opus ipsum
per se quidem insigne satis, satisq; com
mēdatū accedente nostro aliquo liminari pręconio plau=
sibilius exciperetur, multoq; fieret et speciosius et ven=
dibilius. Ego vero qum viderem vniuersi operis elenchū
tam magna futuro lectori promittere, vt ea propter va=
dimonium quoq; deseri posse videatur: non putaui mihi
committendum: vt tam magno pedi paruos, quod dici=
tur, calceos circundarē. Accedit et libri materia qua nulla
pręstantior, nulla grauior. Etenim quid per deū immor=
talem astrorum peritia pulchrius? Quid homini conue=
nientius? Quod si inuisibilia dei a creatura mundi per ea
quę visibilia facta sunt intellecta conspiciuntur/ quid ho=
mines magis commonefacit creatoris omnium rerum
dei, q̄ celeste illud et admirandum opificium ornatusque
vniuersi, ad cuius contemplationē homo ipse natus atq;
in hoc ceu medio theatro positus existimatur? Quare ac
cede lector, et tam rarum, tamq; preciosum hunc thesau
rum modico ęre tibi redime? vt possis mirabilia dei ope=
ra cognoscere, et per ea opificem amare: et celesti quodā
ardore ad eum rapi. Vale Lutecię.

Authores ex quibus hoc opus excerptum eſt.

A.

Albertus magnus
Alphonſius.
Alfraganus.
Albumaſarus
Albubatherꝰ
Alchindus
Aclmeon.
Alēdeȝgodus
Ambroſius.
Anaxagoras.
Andronicus
Ant.andreas
Apuleus.
Archimedes
Ariſtoteles.
Ariſtobolus.
Ariſtoxenus.
Aſchalius.
Auerrois.
Auicēna.
Auicebron.
Auctenticū.
Auguſtinus.
Aureolus.

B.

Bethemeus.
Boetius.
Burleus.

C.

Caſſianus.
Cato.
Cicero.
Cicchꝰ aſculāꝰ.
Columella.
Codex.
Chryſoſthomus

D.

Danielus.
Dauidus.
Dargiens.
Decretum.
Decretales.
Democritus.
Digeſta.
Dionyſius

E.

Egidius.
Aegyptij.
Epicurus.
Etruſci.
Euclides.
Euſtratius.

G.

Germanicus.
Gregorius.

H.

Habrahamus
Haueneȝreus.
Hahamedus.
Halyus rodoani.
Halyus abēra.
Hermes.
Hieremias.
Hieronymus.
Higinus.
Hippocrates.
Hilarius.
Homerus.

I

Iacobus apl's.
Iamblicus.
Ieſus filius ſi= drachi.
Iohānes apl's
Io. boccacius.
Io. de gandauo
Io. de monte re.
Iobus
Indi.
Iſaacus phūs
Iſaias.
Iſidorus.
Indicum liber.

L

Leupoldus.
Linconiēſis.
Liuius

M.

Macrobius.
Martialis.
Mathæus.
Meſſala.
Moſeꝰ arabicus

N

Nichomacus.
Nicolaus de lyra

O

Oratius.
Origenes.
Ouidius.

P

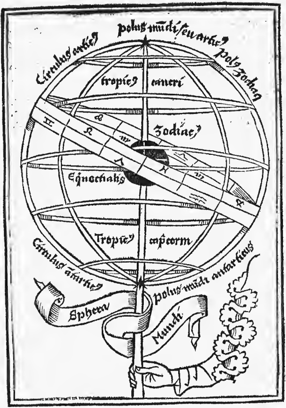
Paulus.
Petrus.
Perſæ.
Perſpectiuus
Pythagoras.
Plato.
Plinius.
Plutarchus.
Pōpeus feſſus.

Authores ex quibus hoc opus excerptum est.

Index materiarum totins operis.

Index materiarum totius operis.

Index materiarum totius operis.

Regiſtrum huius operis.
A B C D E F G H I K L M Oēs ſunt quaterni preter D et H qui ſunt triterni et I et M qui cōtinent medietatē folij.

ADVLESCENTIS PARTIVM DISCIPLInarumq; omnium amatoris: necnon hierosophiæ Præcutoris: fratris Thomæ Radini Thodischi Placentini: Canonicę pdicatorij ordis vtę. Syderalis abissus Dextrū ccipit.

PROHEMIVM.

Celorum sempiterna (vt Aristoteli placuit) volu... one rotatorum pclari auctores numerum assignando dissen serunt Platonicus namq; sonipes ille Stragyrita mundialem machinam aplane. i. octaua Sphera cōclusit. Nec mirum tanti ingenij virum errasse putemus quom humanos vultus (postposito Ptolomei consilio) celestibus nō subieceeit. His ideo (sed non affatum) cōtēplatis idem Ptolomęus Alphraganus: Cęterisq; antiquiorum gemino tantum circumuolui motu astrorum orbem arbitrantes dignum nono hanc cœlo super indui iudicarūt. At supuenientes moderni vt Alphōtius: de regio monte Ioannes: & plerię alij vltra diurnū raptū obliquatiq; circuli motū titubantē huiuscemodi sphęrā intuentes tertiū quo denarius consurgit numerus addiderunt. Laudabilis sane ingeniosaq; tū creditur hęc positio: vt nedum gnari verumetiam Mathesços expertes coactionis istius rationem audientes allecti cęseant annuendum. Decimum igitur & nos statuent... triplici latione gyrarum orbem octauum bino cingimus axe. Pr... babiliores etenim q bus recte venatis (li. ij. de cœlo & mundo. Arist. credim⁹) ingenue aliorum Commenta refellimus suppōnes nō inuenimus. Hęc aūt eo prelibasse velim vt diuum Thomā aquinatem: cuius preconia laudum initiamur congrue tunc octauę sphęrę assimularemus quō veluti ipse Dominicū Patriarcham: Martyręq; Petrū ordinis sui sanctos pręhabuit sic astrorum cęlo primum & secundum mobile pretaxassemus. Nouum tamen in concinuę arbitretur nemo electos viros virtute insignes cœlos vocari cum nec Dauid cœli inquientis enarrant gloriam dei: nec Danieli doctos & ad iustitiā

Aristoteles. Idem. Ptolome⁹ Idem. Alfragan⁹ Alphōsi⁹ Ioannes: de mōte. regio. Decē sunt cœli mobiles: Aristoteles. Thomas. Dominic⁹ Petr⁹ martyr.

Dauidus. erudientes multos stellis firmamentoq; in splendore compa=
Danielus rantis:testimonia desinit. Istorum de numero gloriosus extitit
Thomas qui spiritale decus gerens corporei orbis trina(vt di
ximus)agitatione delati:quadragintaq; & octo imaginibus pri
Thomas. cipali decore fulgentis irradiat. Ipsius itaq; vitam virtutibus
vberrime refertam de scripturi cuncta quę dicimus firmamen
ti firmitate firmabimus. Huc mathemata:huc physica: huc mo
ralia flosculis immixta poeseos illucescent. Suscipias itaq; Di=
uo Thomę lector affectus hoc opusculum ingenij primordia no
stri fere nato vultu quod ne fastidia portet:tum pedestre ince=
Idem dit:tum laxatis equo pegaseo frenis lyra personans aurata di=
scurrit.

¶Quomodo.S.Tho.firmamento comparatur nascens & reli=
gionem intrans & quo ad virtutes theologales & intellectiles.

Caput primum.

Moseus MOseus legislator qui de aquis sumptus nomen
inde fortitus est deum inquit geneseos primo
firmamentum fecisse aquasq; quę super firma
mentum erant ab his quę sub firmamento in=
Thomas. de separatas. Hoc nostrę narrationis exordiũ:
Lãdulph9 Hoc nascituri Thomę prophetale statuit ora=
theodora. culum. Lãdulpho aquini comite cãpani Theo=
dora Arragonię sicilięq; regum matris sorore matre cognata
vxore extitit. Grauidam hanc(ast insciam)heremita quidam bo
nus & nomine sic anteuidens alloquitur. Exulta satis domina
quia de te factus est puer Thomas dicẽdus qui & stirpem(egre
giam licet)ornaturus scientięq; profundiora scrutaturus diui=
no pellectus amore Prędicatorum regulam subiens moribus
Thomas. sanctissimis decoratus temporum suorum cedet nemini. Quod
illa(vt erat humilis)deuote alacriterque suscipiens indigna in
me ait fiat voluntas domini. Nascitur itaque puer Thomas pro
phetali vocatur inditu:Terrificum fulmen in cunabulis degens
(vt Hercules serpentem)euadit:Scedulam balneantis e manu
sublatam(id nutrix cum nequisset)a matre angelico inscriptam
epithalamo Aue maria anxio vagitu recipiens deglutiuit. Cre=
scit optimę spei & in dolis puer & quinquennium attingẽs Cas

fini montis sacerdotibus grammatices rudimentis moribusq; excultis imbuendus creditur. Vltra humanum modum proficiē tem quo liberalium artium philosophięq; celsiora conscēderet (preceptoris consilio) Neapolim genitor destinauit. Ibi tam stu diis litterarum q̄ vitę pceptis sic firmus inhęsit: vt ex progenie sua cunctis gloriosior aquas ab aquis ante postq; se aquinates positos lucidius firmamētū secreuerit: aquas ab aquis: scien tias a scientijs vera eligens falsa pciens: Aquas ab aquis mo res a moribus sancta suscipiens turpia spernens: firmamen tum hoc stabile separauit. Sic sic Thomas virtutum culmine gloriosus firmamentum lepide satis fuisse dignoscitur. Sed mo tus illi tres non adesse nequaq̄ passus est deus: vt sic orbi sæpe dicto conformior inueniretur. Obedientię siquidem: castitatis et paupertatis: vota cum prophetali decreto religionem ingref sus est tres fuere motus qui cœlum hoc nobile finem duce rent adoptatum. Charitas ardens per totum corpus & stellas lumen extitit radiosum. Fides primi motus antipodum polus. Spes autem nobis iste manifestus. Fides enim occultorum est: Spes fide saltem præexigit cognitam felicitatem. Theologicis virtutibus ita dispositis intellectilium sapientiam quę perfecte in eo emicuit politæ ad vnguem attribuas sphæricę soliditati: quattuor alias quattuor motuum reliquorum polis ascribas. De his perstringendo (cum multi diffusius de harum excellen tia scriptitarint) ad moralium properamus indaginem cœlesti um quadraginta & octo imaginum figuris adaptantes. Reli quam ipsius vitam si ad tales coartatus imagines narrationis ordo poposcerit eloquemur: Mortem vero terribilium vltimum cunctis expositis adiungemus: finem sic operi & terminum im ponentes.

Quid sit diuisit aq̄s ab aquis. Thomas firmamen tum fuit. Tres mo tus i Tho. Lumen sphaerici tas. Sex poli i eodem

¶ Prudentiam per imaginem Serpentis intelligi persuadens.

Caput secundum.

Virtutes explanaturis morales in Diuo Thoma vt in cœlo octauo aureæ figurantur imagines ornatę distin gui prudentia initium dabit: quę doctore ipso tertia parte questione lxxxv. secūdo. d. xxvij. q. scda teste iter illas obtinet principatum. Prudētiam igit' primam imaginum

Thomas. Prudentia pria ē iter virtutes morales.

primę ad boream draconi.f.cõparamus.Prima est.n.q̃ licet ali
Eadẽ draconi cõpat — quib⁹ a polo remotior ipsas tamen sinuoso corpore cõtinẽs am
plexať.Vñ aliq istaꝝ ordinem recensentes draconẽ cęteris prę
scripserunt. Ipsius igiť astrorum numerũ:aialis deinde vel stel
lationis naturam vel vtriusq;.fabulã postremo moraliter intuẽ
tes prudentię istam cęteris virtutibus reliquas tali ordine sem
per adaptamus.Zodiaci attamen bissenis:faticinia quędam in
dorum vel persarum quo noua delectent magis adiungentes.
Quindecim stellis insignitur hic serpens quiq; p caput decem
Prudẽtiae. — per reliquum corporis artificiose conspersis quas fulgore per
quinq; spẽs — ficientibus eximiori.Sic prudentia quinq; species habens Mo
Thomas. — nasticam.f.ęconomicam politicam:militarem. Regnatiuam: vt
Idem. — eidem Thomę Ethicorũ.vi. & prima secundę.q.lvij.placuit ca=
put hominis(quia in ratione situatur)exornat. Verum quia fla=
gitiosis in viris non reperitur vt illemet de virtutibus.q.v.& se
cunda secdę.q.xlvij.voluit:inanem nisi per apparentiam:decem
fulgentium stellarum radio:decalogi.f.qua fit homo iustus ob=
seruatione completur.Natura iterum serpẽtis id autumat quẽ
Natura serpẽtis. — & genesęos tertio q; Serpens erat callidior cunctis animanti=
Genesis. — tibus quę fecerat dominus deus dicať.& Matthei decimo.Esto
Matthæ⁹ — te prudentes sicut serpentes dominus cohortetur.Stellationis
Ptolome⁹ — huius non minus intentum astruit influentia. Nam Ptolomęo
Iouis & saturni influ. — primo tractatu Quadripartiti teste stella in ore eius a Iouis Sa
turniq; qualitatibus non discordat. Quę radiorum mixtio si ei
dem tertio eiusdem quadripartiti credimus senum honorem sa
numq; causare consilium comprobatur. Quod prudentiam mõ
Aristo. — strat quom & senes honor et quom in ipsis sit secundum Aristo
Idem. — telem Politicorũ.vij. In senibus est prudentia: & consilium tri=
buat vt idem dixit Ethicorum sexto.Prudentis est recte consu
Messala — lere.Messala etiã in lib.de cõiunctionibus dixit mixturam hãc
bona augmentare quod ex recto procedere cõsilio non opus
Albumasarus. — est probare. Albumasarus quoque in tractatu. iij. coniunctio=
num legum mutationes accidere ex tali docuit siderationis in
fluxu prudentię excellens testimonium.Non tacuit de ista ma=
Iulius. — xima vt isti vocant coniunctione Iulius firmicus qui lib.v.fœli=
citatis insignia patrimonij augmentũ.Glorię cõmoda.virtutis
incorrupta pręsidia:ex hac procedere copula monuit. Cuncta

autem hęc prudenti nemo ambigit euenire. Bene autem in ore stella hęc cum os prudentis queratur in ecclesia & verba illius cogitabuut in cordibus. Ecclesiastici.21. Fabula autem hęc non repugit explanata. Ecclesia.

Pallados armatę studium superare gigantes
Extitit (vt phama est) proprijsq; extrudere terris.
Nata Iouis summi de vertice fortior extans
Victrix iam miseros cum debellasset in armis
Serpentem obijciunt raptum quem sydera adegit.
Contortũ in giros nostro & circũdedit axi.
Hęc dea virtutem mõstrat quę venit ab alto:
Ast scelerum enormes ingentia corpora phormas
Nititur ex hominũ propellere mentibus: instant
Serpentis ꝙ non astus prudentia desit.
Mortales tm̃ quorum stat firma voluntas
Tramitibus rectis decorari talibus illa.
Panditur: ęthereis cum serpens figitur oris.

Vrsa maior.

Vrsa minor.

¶ Q3 memoria pars integralis prudentię per vrſam minorem ſignificatur. Caput tertium.

PRudentiæ integrales dein potentiales edicturi p=
tes ſubiectiuas.i.ſpẽs q̃ in capite draconis poſitæ
ſunt ſpeciali a diſcuſſione ſeiũgimus.hoc aũt qnom
ſpeciebꝰ genus inſit nec extra ſi genus alijs ptibus
cõſtruxerimus ꝙ ſpecies itidẽ exide cõſurgẽt. Siſe
in reliqs cardinalibus de quibus ſermonẽ facturi ſumus obſer=
uabitur.Integrales etiam potentialibus pręponeñ quom non
niſi toto integroq3(vt in pluribus)ſubiecto potentię fundentur.
Prima igitur prudentiam integrantium memoria eſt:quom ex=
Ariſto. perimẽtis prudentia hęc autem ex prohęmio Metaphyſicę ex
Memoria memorijs tantũ fiant.Hãc itaq3 vrſa minor quę & Arctos Cyno
per vrſam ſuraq3 dicitur quę & etiam pręponitur quia polo propinquior cõ
minorem. grue ſatis pręrendere dignoſcitur.Primũ nãq3 ad ſerpentẽ ſtel
larum numeri proportio ſub dupla ſeſquiſeptima ſignat. Conti
net nãq3 Draco qndeno splẽ
didus aſtro. Se ptẽ huius vr=
ſę triones bis partemq3 in=
ſuper ſeptimã: vñ fit vt octo
ſuperet. Quod aliud non in=
nuit niſi ꝙ pru dentiam me
moria conſur= gentem cubi
ca ſup hanc (vt infra dicetur)
partium multi multitudo ſci=

Tres vtili licet octonaria cõplet.Hoc iterũ aſſerit ꝙ tris in cauda de quat
tates ex tuor vero ſingulis i pedibꝰ ſingulas deferre videaẽ.Tres eñ in
rebꝰmẽo= cauda q̃ eſt poſterior reliqs mẽbris tres ex retropoſitis ſiue p̃=
ratis. teritis rerũ geſtis vtilitates dũmodo mẽorenẽ exurgere notãt.
Primo eñ de tranſactis iam bonis gaudium:futurorum prævi=
ſio:præſentium naſcitur ordinatio. Quattuor in pedibus qui=
bus totum firmatur animal quattuor monſtrant quibus (vt Ci=
Cicero. ceroni rhetoricorũ ſecũdo placuit)fortificatur roboraturq3 me=
Quattuor meria.Nam ibidem ponens memoriam inter partes integra=
mẽoriã cõ les prudentię quattuor docuit eſſe memoriam ſtabilientia. Pri
ſeruat. mum eſt vt eorum quæ volumus memorari quaſdam ſimilitu=
dines aſſumamus conuenientes:nec tamen omnino conſuetas

quia in consuetorum magis memoramur & sic in eis anim⁹ magis & vehemētius detinetur ex quo fit ꝙ eorum que in pueritia vidimus magis memoremur. Ideo aūt necessaria est huiusmodi imaginum vel similitudinum adinuētio quia intentiones simplices & spirituales facilius ex animo elabuntur nisi quibusdam similitudinibus corporalibus quasi alligenť: qa humana cognitio potentior est circa sensibilia: vnde & memoria poniť in parte sensitiua. Secundum est vt ea que memoriter tenere volumus consideratione ordinata disponamus vt ex vno memorato facile ad aliud procedatur: vnde dixit Arist. de memoria & reminiscentia ꝙ a locis aliquando reminisci videmur. Huius autē causa est quia ab vno in aliud ocyus proceditur. Tertium est vt sollicitudinem ponamus & affectum ad ea quorum memorari volumus quia quanto aliquid animo magis imprimitur tanto difficilius elabitur. Hinc ibidē Cicero. Sollicitudo conseruat integras simulachrorum figuras. Quartum est vt ea quorum memorari intendimus frequenter meditemur quia vt idem Arist. in codē libro de memoria & reminiscentia habet: Meditationes memoriam saluant: quia ibidem: consuetudo est altera natura. Accidit hinc eorū cito reminisci quasi ordine quodā naturali ab vno ꝑcedentes in aliud ꝙmultotiēs intellegere non piguerit. Nō minus arctos istius natura sic eē cōtenderit cu siccitate cōstet excellētiori. Hoc eñ potētię isti conuenire in sepedicto de memoria & reminiscētia philosoph⁹ docuit quom hūidos male: siccos bene memoratiuos asseruit. Propť hoc et si vera naturales fant vrsa fortior est vrso iter cętera aīalia similiꝗ mō leoparda. Hoc siqdē pro vrsa memorię ꝑ leoparda phātasię conuenit. Retinēt etiā ab alijs impressa potentijs vt fœminę nec ita fortib⁹ quom id exequi negotium eminens non preualeāt. Addiderim hoc iō ne crederet quis fœminam (quom omnis recipiat) nobiliorē me profiteri. Vilius enim isto (dignum licet) facinus extimatur. Cōplexio et siderum istis adheret. Ptolomeus enim quadripertito ait. Stellę lucidę in vrsa minori phormatę a viribus Saturni non recedunt & venereas qualitates (licet parum) amplectunť. Quę coniunctio vt Hermes in tractatulo de stellaꝶ beibeniaꝶ significatione in natiuitatibus dixit hominem facit Astrologum in secretis sapientum: etiam quando perueniet ad senec-

In cōsuetorꝫ magis memoraif mur & pueriliū hac d causa.

Aristo,

Cicero.

Arist.

Cōsuetuado ē altera natura.

Vrsa forti or ēvrso & leoparda,

Ptolo.

Saturni & veneris influx.

Hermes.

autē talis exaltabitur. Memoratiuus aūt & astrologię apt⁹ & se
Albumasarus. nex cū multa tūc recepit exurgit excelsior Albumasarus quoq;
in tractatu. 7. introductorij Saturnū voluit sanę cogitationis mul
teq; memorię reputari cum siccus existat. Venus autē humida
parum ei commixta quod supra de Arist. mente dictum est con
Aristo. firmat Humidum. n. nō multum recipit memoria. Fabulosa nō
minus assentit inuentio.

Quom paruum Cynosura Iouem nutrisset amoris
 Gratus eam flammis cixit olimpiacis.
Quę nunq̄ lymphis septem mersisse triones
 Cernitur oceani lumina blanda negans.
Hoc quā pręcolimus vim signum monstrat in vndis
 Se nunq̄ tingens sicca q̄ apta petat.
Rectius & fertur summum nutriisse tonantem
 Qui intellectus erit nomina cum iubeant.
Dicitur ignis habens primam post sidera sedem
 Omnibus vt pręstat viribus ingenium.
Nutritur quom sit phantasma expręssius aurea
 Et pura in memori luce manente loco.
Hinc phormas fratri tanto illustranda labore
 Cum non sint leuius hęc simulachra dabit.
Et Iouis auxilio tandem dea cingitur astris
 Prudentum quom sit non nisi in arce virum.

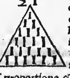
Tho. memoria. ℭ Quis aūt. S. Tho. imaginē hāc habuerit qs ambigat? Nonne in
carceribus detētus a matre vt religioni valefaceret totū librū
sniarū edidicit? Totius etiā opis aurei sup quattuor euāgeliorum
volumina ex multiplicibus artificiosum cōpagib⁹ & vere aureū
munus fideliter memorię commendatum tenuisse non defuere
assertores. Legitur quod sublimius hocce collatum sydus autu
mat q̄ quicquid (memorandum dico) sēsu aliquo semel imbibis-
set nunq̄ perdidisse compertus sit.

ℭ De intellectu per vrsam maiorem. Caput. 4.

INtegrantium Prudētiam secūda pars intellect⁹ est
vt Cicerōi Macrobioq; placuit. Quę non immerito
per vrsam maiorem helicen signari videtur. Intelle
Cicero. Macrobi⁹ ctus vero nō pro intellectiua potentia hic accipitur
sed vt San. Tho. habet scda scdę. q. 49. sumit p̄ qua

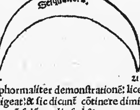
dā recta extimatiōe alicui9 extremi pricipij siue primi qd itelle ctus appellari solet a quo ꝓcessus deducit prudentię rōni recte agibilium consentaneus. Includit itidē qcqd mediū extiterit si mili i discursu: cū diffinitiōes (q̄ huiusmodi sunt) vt in plurib9 ta lē i inferēdi cōtineāt potestatē. Intellect9.n. simpliciū (vt hę sunt) habitus est. Per arcton igit hāc q̄ vigīti & vno sydere rutilat no tat aptissime cū nūer9 iste trigonalis: sit: & istorū principioꝝ co gnitio de trino specu= latiuoꝝ habituum colle= gio glorietur. Necte coturbet: qn̄ qdem pra= cticum prudentię prin cipium speculabile non dissonet intueri. Et il= lud quoqꝫ fauet ꝙ arcto phylaca siue Booten isti9 secūdū fabulas filiū quē sequenti capite do cilitatem insinuare do= bimus quattuordecim stellis clarum semel cū medietate sesqualtera.s.proportione contineat.

Intellect9 vrsę maio ri cōparat

Aristo.

ptimo.n.ethi. dicit ꝙ princi piū (primū in tellige) ē plusq̄ dimidiū toti9 qd in ꝓposito accidit. nā vi gintiunū cōti= nēt primo di= midiū quattu= ordecim sep= tē & iterū plus q̄ hoc dimidi um ipm quat= tuordecim. ex primo.n. poste riorū habet ꝙ prima prin= cipia nō intrāt phormaliter demonstrationē: licet illorū virtus in medijs oibs vigeat: & sic dicunt cōtinere dimidiū. Plusq̄ di= midiū vero quom nō solū media sed & extrema ambitus ipoꝝ cōcludere cēseat. Docilitatē tn̄ nō mireris demōstratiōe notari cū (vt patebit sequēti capite) nō nisi aptitudo discēdi p varios ra tionis discursus acqsita iudicet a nobis. Hec expositio cōtinctię cōuenit etiā pricipijs q̄ sunt diffinitiōes: tn̄ (phormalr q̄uis) me dia sint: & vltra hoc extrema etiā quom nō nisi positiōe differāt a demōstratiōib9 vt dicit.1. poste. Sed alia occurrit expositio te= nēdo ꝙ dictū philosophi itelligat de diffinitiuis pricipijs q̄ isti cōtinctię magis sciētifice accōmodat: licet tūc nr̄o ꝓposito non nisi pticularit cōueniat. Hec sit Burleū.1. Ethi. taxat q̄ Albertū de diffinitiōe exponētē Eustratio de primo principio intelligēti

Idem. Principiū est plus q̄ dimidium totius.

Aristo.

Cōtra bur leū pro al berto.

Aristot. postpōit. Diffinitio.n.quom totā eēntiā rei dicaī a phora tñ ex.
Idem. 7.met. sumit: Phora aūt.3.phy. cōtineī hēt: Et iccirco diffinitio
Aris. cōtinet mediū demōstratiōis q̄a mediū ē in īferēdo. Diffinitio
Th. cōtra nē dico subiecti vt Arist. prio poste. Placet scd̄m.S.Tho. bene in
Egidium. telligentē licet Egidi⁹ gratitudinis erga magistrū memor insci
te dissentiat. Locus aūt nō est hic vlcīscēdi. Cōtinet etiā plusq̄
Aris. dimidiū:q̄a vltra mediū inferēdi quod se habet loco pho rmę.ſ.
poste. Diffinitio ipa totū dicit subiectū:licet a phorma sumatur
Vrsæ icess vt dictū est. Sic ergo principiū est plusq̄ dimidiū totius:q̄a vltra
sus. mediū totū continet vt dictę stellę faciūt. Naturales etiā vrsam
Ptolo. q̄ quattuor gaudet pedibus binis incedere ,ptulerūt quia pra
Lunæ & ctico & speculatiuo gradit hic intellect⁹ vt patet. Ptolomę⁹ etiā
veneris i= in sepedicto quadripartiti primo(quod similiter in oībus locis
fluxus. vbi naturā stellarū edicemus post hac intelligeī)stellā paruā:in
Bethem⁹. cauda istius vrsę lunę &veneris vim habere edocuit. De qua cō
iunctione Bethemus in cētiloquio dixit. Luna iuncta cū Venere
dies illa lęta in omni opere. Q.d̄ aliud nō innuit nisi q̄ in cauda
.i.extremo vitę tēpore illorꝫ q̄ intellectū hunc habuerint lętitia
Sapiētia. sempiterna erit & inter sanctos sors illorum exibit Sap.5. Nec
ab his dissonat inuentio fabulosa.

Omnipotens quondam de virgine nonacrina
  Iupiter incaluit.
Cogit amor cęlo descendere fœmineamq̄
  Induere effigiem.
Oscula dum figit subeunt certamina tandem
  Victor vt astra volat.
Dum sensit furtum Iuno Saturnia coniunx
  Et soror ingemuit.
Tendit ad ima furens:arreptam crine soluto
  Sternit humi trepidam.
Dumq̄ preces fundit nigris horescere villis
  Mollia membra videt.
Oraq̄ quę tm̄ placuerunt candida amanti
  Turpia rictus habet.
Et quid/quod fuerat phormatū corpus ad vnguem
  Fœda fit vrsa dolens.
Ingratū o quoties causabat mœsta tonantem

Immemoremq; fui.
Quam dum per syluas errantem cerneret: astris
Inseruit miserans.
Intellectus amat (sume hinc) exordia prima
Quodquid erat q; suum.
At soror & coniūx Iuno qua sensus habetur
Hæc meditata vetat.
Quomq; reuoluentem sublimia deprimit: horrent
Inuetarata situ
Sed redit: & cęlo prudentis vertice sparsa
Collocat ista legens.

¶Ne vero error te occupet quasi Iuno quę in his carminibus a nobis exposita est per sensum siue corpus possit impedire intellectum a contemplatione & intelligentia quom ad hoc corpori vniatur vt. S. Tho. secunda secundę. q. 99. placuit vt melius intelligat scito q; aliqui attendentes illam Pauli sententiam corpus quod corrūpitur aggrauat animā & deprimit sensnm multa cogitātem: voluerūt cōtrariū eius q̄d veritas &. S. Tho. voluerunt q;. s. anima coniuncta nō melius intelligit q̄ sepata. Et quidam ex his doctores Linconiensem. 1. posterio. adducebāt dicentem. Sed quia ipsa puritas oculi animę p corpus corruptum obnubilata & aggrauata est omnes vires ipsius animæ rationalis in homine nato occupatæ sunt per molem ne possit agere & ita quodāmodo sopitæ. hęc ille. His aūt verbis nō habet ab ipsis intentum: set solū elicitur q; a corpe anima ne intelligat ipedit nō q; si itellegeret posset peius intellegeret.. Causa aūt huius est corruptio q̄ in vtraq; adducta snīa ponitur. Et corruptio hæc affectus est q̄ causa extitit corruptiōis corpis. Et hoc testaē Linconiensis ibidem subdens. Causa autē quare obnubilatur visus animæ per molem corrupti est q; affectus & aspectus animę nō sunt diuisi: nec attigit aspectus nisi quo attingit amor et affect⁹. Cū ergo amor & affectus cōuertit ad corpus & ad illecebras corpales necessario trahit secū aspectū mentis & a suo lumine auertit eū q̄d se habet ad ipm sicut sol ad oculos exteriores. Et paulopost. Inquantū auertitur amor corporibus corruptibilib⁹ intātū cōuertit aspect⁹ ad suū lumē & intātū repit ipm Hęc ille phormal'r. S. aūt Tho. isto itellect⁹ sidere fulsit cū tot do

Tho.
Paulus.
Cōtra quosdā erratum.
Thomas.
Liconieñ.
Liconieñ.
Thomas.

moribus scriptitarit in iudicium maximum profunde penetrationis principiorum istorum:nec vnq̃ diabolus tantum ingenio valuerit q̄ ipsum ex his principijs falsam deducere conclusionem vel operando docēdo coegerit.

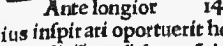
De Docilitate per Booten. Caput quintū.

Thomas. Docilitas.3.Prudētiam integrat:eo q̄ scd̄m. S. Tho. scda scd̄e.q.49.in actib⁹ pticulari b⁹ circa quos versat prudētia hoiem ab alio erudiri necesse ē quom ppt ipsorū opabiliū multitudinē id p se neq̄at. Docilitas. litatē aūt aptitudinē quādā ad recipiēdū sciam ab alio ibidē dicit:nō aūt naturalē nudā sed vt naturalis accidētali pficit aptitudine. Hec aūt est q̄ hoie scia prudētiaq̄ pficiēte maiori crescēte desiderio surgit:& nō alit pt̄e hāc Macrobi⁹ posuit

Macrobi⁹. Istā igit Arctophylax siue Bootes ōndit quaterdenis insignit⁹
Docilitas booti comparatur. stellis. Ratio autē pportionis licet pcedēti posita capite sufficeret addet tñ alia Arithmetices cōsideratio. Ex duob⁹ septenarijs resultat hic nūerus hoiem signās diuino a spū q munere se ptiphormis est modo p seipm quom iteri⁹ inspirat: mō p hoies

Isaias. alios edoceri prudētię dona. Sūt etem & iuxta Isaiā ca.54. vni=
Iohānes. uersi docti a dño q.s.inspirant vt & Io.6. Erūt hoies docibiles
Dauidus. dei. Et sūt quos vult ab hoibus instrui ipo tñ prius edocēte iuxta psalmigraphū. Interroga maiores tuos & dicēt tibi. Aliud ē quod consideratius intuendum occurrit. Quaterdecimus siqdē ante longiorē quom ex ductu binarij in septenariū pueniat et a Boetio primo Arithmetices antelōgiores dicantur q ex ductu minoris in maiorem plus sola monade id est vnitate nascuntur:

Boetius quod pdictis cō=grue satis adaptatur. Int duos em̄ docendi modos p=dictos qui aspiri=tu.s.imediate pcedit longior est id est perfectior & ante fuit quom prius inspirari oportuerit homines q̃ docerent:

Ante longior 14

sicq̄ nūerus añ lōgior dicit quasi duos cōtinēs quom alt et prior & pfectior ē. Tertiū addat supplēs defectū influxus ptermis=

Higinus. Ptolome⁹. si siderationis istius:quom ppt differētiā imaginū Higini quas exponimus & Ptolomei quem in qualitatibus complexionum

veneramur in omnibus de naturis stellarum differere nequiuerimus. Nec tamē promisimus id exequendū: sed modo astrorū mō imaginis mō vtriusque ꝓpri etates diximus explanandas. Sollicite igitur aduertendū est ꝙ arcturi huius quattuor stellis fulgens nunq̄ sinistra occidat a si aperte moneret ꝙ de mō descendi per homines & si desuper inspiratos ignobiliori tamen ideoque sinistrā penes herente: quattuor spūs sancti dona i eis docilitati magis adaptant sapientia. s. sciā: intellectus: & consiliū cū rōnem que prudentis sedes est ornent: residua aūt tria affectui quadrent exactius. Nec hominis naturam refugit talis adaptationis intentio. Vt. n. in pricipio Metaphysi. Aristoteles testatur. Omnes homines natura scire desiderant. Quod excellens proloquium proptium hominis sciēdi appetitum aperiēs nobis nō fauet nisi (vt dictū est) naturam arte pfici vt docilitas ista producatur addideris. S. Tho. in secunda tōne dictum istud philosophi ꝓbante hæc etiā stabiliuit. Voluit siquidem ex quo omnia ꝓpriā operationē exoptāt hominē quoqꝫ discursiue intelligere quom sit propria sui operatio appetere. Qui. s. appetit⁹ proprius erit hominis quom rei sit proprie sibi qđ nos q̄rim⁹. Nō te moueat Antonius andreas qui doc. S. nō intelligens rationem istam non ponens ex multis vnam confici oportere contendit. Fabella itidem dictis adheret. Hominis natura Aristo. Thomas. Cōtra. Antoniū: Andream.

Arcton parrhasiam puer Bootes
Ignotam iaculis sequens parentem
Arcum vt sterneret acriter tetendit.
Exhorrens genitor scelus patrandum
Iungens syderibus vetans beauit.
Discursus quoties venit colendis
Falsus principijs necare matrem
Arcas nititur: at feueriori
Libratus genio locatur astris.

¶ Sanctus proinde Thomas docilis ad modum extitit intantum ꝙ in speculabilibus etiam quom magnum audiret Albertum de diuinis nominibus Dionysium legentem taciturnusqꝫ eximiam ob humilitatem quantum scientijs polleret nesciretur quendam se ad lectiones ab Alberto expositas repetendas vltro offerentem susceperit: quod non nisi humili docilitate pro= Thomas. docilimus/tum.

cessit. Sed quod magis proposito conuenit adeo prudentiam si tiebat ꝙ nedum viuos homines quibus semper obaudiens excolebat consuleret: sed etiam collationes patrum doctor ipse. veritatis quo magis hauriens imbiberet arcana prudentię secula frequentatione lectitaret

Bootes.

Arist. Solertia qd. idem. themisti9

Tho. Aristo.

Solertia choronæ cōparatur Boetius.

¶ De solertia per Choronam. Caput. vi.

Constituit. iiii. prudentiam. (vt Aris. placuit. vi. ethi.) Solertia quę secundum eundem .i. post cum sit inuento medii in non perspecto tempore & secundum. Themistiu ibidem exponentem sagax repentinaq; ac quasi collimatiomedii: prudentię non nisi pro custochia quę generaliter bene coniecturatiua est secundum. S. Tho. secunda secunde. q. xlix. proportionabitur. Ideo aūt necessaria est huiusmodi bene faciliterq; cōiecturādi potētia: qm̄ cū prudētis sit recte cōsuilere. ethic. vi. improuise quādoq; cōsiliū īpēdi exigit: & sic. Tho. hęc. vbi supra recitāte citatū requirit ac impręmeditatū cōsiliū qd vtiq; sanū sine tali repētina examinatione nō dabit. Signat hęc acies acumēq; per choronam q noué sideribus micat. Qui numerus quadratus cū sit secūdū. Bœ. ij. Arithmetices: ex quat

tuor sensũ interiorũ dispositiõe organica pcellenti talem ori=
ri virtutem monuit. Quattuor inq̃ scḋm Auerroym &ve=
ritatē non scḋm Auicēnam qui inter phantasiam cogitatiuam
q̃ pro chimeris aliam constituit: qui dum frustra multiplicat
entia cecinit. Nouem autem stellas continens sine quinq̃ sen=
suum exteriorum adminiculo qui quatuor additis cũ pducũt
id fieri non posse testaṫ. Tres ergo in ea lucidiores tres sũt in=
terio rq̃ negocium istud exeq̃ vñr eminēti⁹ imagīatiua. s. cogita
tiua & memoratiua. Burle⁹. n. vi. ethico. harmoniã organorum
istud cãre voluit. Arist. vero. i. post. sensus exteriores reqri con
fessus ē cũ deficiēte sensu sciam illi⁹ deficere necessariũ fore es
seruit. Sed q̃ tres phãtastica cogitatiua memoratiuaq̃ vires p
cellãt rō conuenit. Ope qḋē pcium est si ocy⁹ pcedere debet in=
uentionõ noua p sēsũ cõem exterior esq̃ acqrere. sed iã acqsita
his trib⁹ exercere potētijs. Attēdēdũ quoq̃ q̃ & si quadrat⁹ nu
merus hic existat: rotũdo tñ choronã deformatam in circulum
obliquari. Quod profecto innuit per hanc figurã solertiam de
monstrari. Quadratum enim ibi fieri circulus p maximã so=
lum solertiam ostenditur: si scibile quandoq̃ scietur. Nondum
siquidē qḋ. Arist. ignorauit in pdicamētis aliquē apuisse reptũ
est. Boe. nõ obstat q in predicamētis asseritiuētũ q̃ Archime=
dē dixerũt excogitasse. Archimedes nãq̃ in li. de spheris nõ se
mõstrasse testat⁹ē: sed quasi ipo̕e volebat dicēs Qui dat circũ=
ferentie diametrum triplatã & eius. x. septuagesimas plus dat
quã debet: Qui vero eandem trplatam & eius. x. septuagesima
sprimas minus dat. Oportet ergo dicere q̃ precise Boetius nec
alij intellexerunt: sed modica differentia id actum fuisse: Et sic
intellegas illud geometricum ab astrologis in mensura terre.
receptum: quod. s. circunferentię ad diametrum proportio est.
tripla sesquiseptima pueriliterq̃ errasse illos qui per istud cir=
culum se quadrasse gloriati sunt. Hęc incidenter pro nostro di
xisse proposito sufficiat. Nam diffusius deo dante nr̃a in dio
hosphysi quę iam i parte cõflata est de hoc disputabimus: Pro
prium nõ minus istius imaginis autumat cũ chorona sit qui in
capite portatur in quo omnes vigent sensus ad solertiam. vi=
delicet necessario requisiti. Fabula quantum potest assentir
expositis.

auerro. cõ tra Auicē.

Burleus. Aristote.

Arist. Boetius.

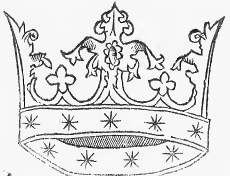
Arcime=des.

De circuli q̃dratura. q̃d Boeti⁹ & veritas senserint. Infringit error.

S lertia per Choronam

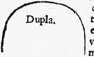
Virginis quondã auxilio ferocem
Beluam Aegides hominemque vicens:
Perfidus Chiam veniens:tremendo
Littore liquit.
Aspicit Bacchus miseram Polumque
Deserens :letus sociauit artis
Osculis:sistens lachrymas fluentes
Voce potenti.
Et memor longos foret vt per annos
Seculum gesti placidi choronam
Accipit Minoidis Astra coelo.
Fulgida reddens.
Hic viros monstrat scelerum refertos
Corporis luxus petere vt requirit:
Sed salus mentis cupit vt sagaces
Spernere sensus.
At Iouis natus meritos virorum
Liber ostendens animos receptas
Sensuum vires operans beata
Sidere cingit.

¶ Quantum autem in diuo Tho. Eustochia viguerit quom neminem vel nimiam de eo notitiam habẽtem lateat superuacuũ fore duxi enixius explicare. CORONA.

De ratione per Herculem. Caput.7.

PRudentis officium cum sit vniuersalia principia
particularibus applicare negotijs in hocq; discu=
su opus sit: ideo Sanctus Thomas secunda secun= Thomas.
dę.questione.49.rationem quę intellectus est vt di= Macrobius
scurrit integralem prudentię partem quintam po Plato.
suit. Macrobius quoq; secundum Platonis sententiam. Quę nō Rō hercū
immerito ab imagine Herculis figuratur.19.sideribus radiāte Cōparat.
Numerus enim primus & incompositus a Boetio primo Arith
metices appellatur: eo q sola vnitate mensuretur: sic & intel= Boetius.
lectus componens & diuidens vel discursiuus quod idem est qd
ratio: quom immixtus sit secundū Aristot. & Anaxagoram.3.de Aristo.
anima nullam aliam compositionem recipit nisi vnitatum.i.vni Anaxago.
us & simplicis naturę est: sed quia impotentia ideo plures quæ
tamen vnitatem numq̄ mutāt. At qm eodē.3.de anima sine phā
tasmatibus non est intellegere: ideo taliter disponuntur hę stel
lę q vna in capite simplicitatem perfectam signat: sed decē et Arist.
octo reliquę dupla in proportione ad nouem sensus quinq; exte
riores quattuor inte riores notant virtu=
tem rationis istius duplatam quodāmo=
do & consurgentem tum ex ipsa subtilita
te intellectus: tum ex sensuum necessa= Cōtra aui
ria administratione virtutis: contra Aui= cēnam.
cennam qui phantas mata post primam in
tellectionem noluit necessaria sed phre= Auer. hal

netici ipsi non tantum sapientes aduersantur. Non minus ad= lucinatur.
uer. hinc hallucinari ostenditur intellectū ponens separatū nō
hominem per ipsum imphormari. Stella enim in capite officiū
ibi intellectionis propter existentia phātasmatā monet: per to
tum vero corpus reliquę & hominem ab intellectu speciem sor
tiri & separatum ab organo non ab homine talem potentiā pro
testatur. Proprium etiam hominis: cuius est imago hęc a pluri=
bus & fere omnibus rationale dicitur. Specialius tñ a doctore Thomas.
sancto.2.distin.tertia qui multas inter angelum hominéq; diffe Sco. impu
rentias recitās rationale homini intellectile angelo conuenire gnatur.
nō tacuit. Contra quod Scotus arguit ꝓbare intendēs has non

Aristo. esse hois & angeli differentias eẽtiales: Sed taceat audiens & intellegens. S. Tho. Arist. 7. met. legisse eẽntiales differentias

Rationale dr̃ia hois curponař. Isaacus. ignorari dicẽtẽ: iõq; rõnale nõ differẽtiã essentialẽ intellegere: sed illam circunloqui. Causam vero cur cõmunius rationale sumatur Isaacus in lib. de diffinitiõibus ponit ꝙ rõ in vmbra intellegentiæ orit̃ dicẽs. Stellarũ natura cõcinne satis applaudit. A mercurialibus siquidem complexionibus faciem non auersunt. Q ue q̃tum rõnem & significent & causent tota simul astro

Albuma. Mercurij influxus. logorum scola cognouit. Attamẽ quo possis partẽ noscere virtutis eximię attende quid dixerit Albumasarus li. 7. introductorij. Mercurij sunt diuinitatis fides: ꝓphetiæ: sermones: disciplinę: doctores cũ disciplinis: ratio: eloquentia: ꝑcepta eorũq; obseruatio: plena sapientia: sana doctrina: salubris exhortatio: arguta deceptio: ꝓbabiles inductiones: necessarij syllogismi philosophię ac poetrię studiũ: plurimũq; i mathemathica arithmetica: geometrię: & astronomię: nec sine metrica: & rhytmica: tũ diuinationes: sortilegię quoq; cum augurijs & auspicijs: preter ea grata & fructuosa facundia: tum libri: commenta: scribe: eorumq; officium: acuta & propterea officia: diligens omniũ sciẽtiarũ vsus & exercitatio: cum eleganti nouitatis inuentione: ac secretoꝝ intellectu soli diuinitati patentium: rarum gaudiũ: rara delicię: tenuis voluptas: prouidumq; cõsiliũ. Ex his collige q̃ tum nostro proposito conueniat mercurialis influxus. Ad fabulam veniamus non minoris herentię.

Excelsus genitor Iuppiter Herculis
Aerumnas superasse aspiciens graues
Natum & terribiles munera reddidit
Iustus pro meritis quom domum olympicam
Clari sideribus luminis obtulit
Cinctam: vt temporibus viueret omnibus.
Sic summi ratio styrps Iouis efferos
Deuincens animos: scandit ad ethera:
Presulgensq; prius ponitur in viris:
Felices voluit surgere quos deus.

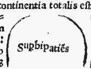
Tho. ¶ Pellege deniq; totã Mercurij influentiam luceq; clarius cernes Diuo in Tho. plures extitisse virtutes q̃ connumerentur ibidem.

Hercules.

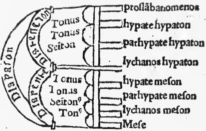

¶ De prouidentia per lyram. Caput.8.

PRouidētia septimo prudētiā itegrat vt Macro. Tul liusq; voluere quom. S.T. sedā scdę.q.49. teste fu= Macrobi⁹ tura cōtingētia in fine hūanę vitę ordiabilia q̄ p ,p= Tullius. uidētię nomē important prudētię obiectū circa qđ Thomas. versat existāt. hęc aūt p lyrā nouē siderib⁹ adorna= tā signat. Cōtinet nāq; draco q prudētiam mōstrat his stellis in Prouidē= signitus nouē lyræ stellas semel:& duas ei⁹ ptes duas.s.trinita= tia lyræ. tis ,pportiōe supbipartiēte: sicut prudētia vltra hoc q ,puidētia cōparatur integratur quę quasi continentia totalis est a prouidentia quę principalis inter par= tes itegrātes super eminet denoiationem sortiī vt habet S.T. Tho. ibidē:& sic vltra totū: ptē etiā vnā cōtinet alterā vero quom & ,p uidētia p̄ceptiua sit: Idem. s.doc.s.scđa scđę.q.48 prudētię quoq; prin cipalis act⁹ p̄cipe sta= tuit.6.Ethi. Aliud ē Aristote.

qđ nouē stellis lyrā hāc radiare coegit. Boe.j. Musices lyrā hanc Boetius. quattuor chordar: Nichomacū adducēs voluit: quar prima cum Nichoma vltima diaposon cōsonātiā redderet. Diapason vero vt ibidē hr̄ cus. ex.5.tonis itegris & duob⁹ semitonis q̄ vnū nō cōstituūt resultat

¶ Hoc est ergo ꝙ nouẽ sunt quom q̃ttuor chordę sint ex qb⁹ qn ꝙ toni integri nouenariũ cõplentes harmoniace depromũtur. Integer siquidem qui nõ est signari nõ potuit quom nil in cęlo fractum detur aut incõpletũ. Et hoc prouidentiam notat quom sicuti illa prima inter prudentiæ integrales ptes repiť sic diapason inter cõsonãtias ex eodẽ lib. obtinet principatũ. Nõ ignobilius instr̃i hui⁹ natura ꝓpositũ cõcludit. Excitat quippe aĩam quo futura ꝓuidere possit acutius. Et vt Pythagoricos omittꝫ qui sonis a somni stupore releuabãt. Democritũ etiã qui quom quasi insanus custodię eẽt mãcipatus Hippocrati medico visitãti vt sese corpis affectus hebetita pulsus cordis excitari motibus dixit. Ad sacrã paginã veniẽs Heliseũ quom ꝓphetare vellet psaltẽ postulasse quarti Regũ historiã docuisse regio. Ibi autem dicitur ꝙ quon pulsaret psaltes facta est super eum manus domini. Q đ nõ propter aliud actum esse expositores autumant nisi vt excitate melędijs menti spũs propheticus infunderetur Si ergo ad prophetiam tam sublime munus lyra excitat quanto magis futura prouidere quod inferius est adiuuabit? Siderum complexio Veneris & Mercurij quantum faueant perspicax lector hinc habeto. Ptolomeus. 3. quadriparti. Si venus cum Mercurio inquit cõcors fuerit natus erit amator ministeriorũ & scientiarũ: sapiens & intelligens: versificator: diligit musicã: oẽbonũ: & oẽm rẽpublicẽ: erit bõę volũtatis: alacer: delectabilis: let⁹

Pythago. Democri. Hippocratus. Heliseus. Regũ lib

Ptolome⁹. Veneris & mercurij influx.

suos amabit amicos: bon⁹ erit in lege sua: bone cogitationis & intellect⁹: direct⁹ in oib⁹ opib⁹ suis: diliget discere: & adiscet p se mlta: associabit & reget p bonos hoies & cōpletos in bonos bone rōcinationis: dilect⁹ ab oibus: tpatus in oibus suis modis in toto bon⁹: & discretiōis bone: mori diliget: & guerrator pro deo: magni cordis: magis cū pueris q̃ mulierib⁹ amabit iacere: Zelotipus erit multū. Hec ille. Quod de pueris dixit iō hic scripsi vt intellegeres imagines istas nō sine cā institutas. Iō. n. lyra hec Orphei fuisse dr̄: qa & Orpheus postq̃ vxorē suā perdidit ne iterū dolore conficeret̄ in pueros amorē se transtulisse fert: vt Ouidius Aetatis breue ver & primos carpe flores ipm̄ instituisse dixit. Et huius imaginis cōplexio hoc efficit. Reliq̄ autē ꝓuidenti cōueniunt vt & illud Hermetis in libro de stellaꝝ significatiōe: s. mixtura hec facit vt natus sit phormosus: & nominat⁹: & diues: & magne sciētie: eleuatus philosophus: versificator: misericordia plen⁹: cui placet cātus: habebit multos seruientes: amator sapiētū: pacific⁹: alacer: velocis reuersionis: intromittens se in oibus bonis negotiis: boni magisterii & subtilis in eo: in oi tpe bene fortunat⁹: verax hō: & q ex ingenio suo facit oia: nec loquit nec facit aliqd nisi ingenio & sciētia: amat ꝙ bene locat de eo: hō grauis in suis actib⁹: dilecti eloquii: bene factor oium. Iulius ēt firmicus. lib. 7. dixit. Quicunq̄ oriēte lyra nati fuerint erūt recti: equi cupidi: ad oē apti eqtatis officium: vindices scelerū: qbus publica iudicia q̃stionesq̄ credātur: vides quantum sapientum cōcordia ꝓuidentie cōcordet: a qb⁹ ne discrepet fabula sequitur affirmando.

Lyra Orphei.

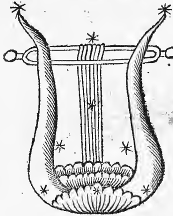
Ouidius.

Hermes.

Iuli⁹ fir.

Olim mercurius lyram
Vati treitio tradidit hic styga
Felix plectre monēs: modis
Letos flebilibus dum sociat modos.
Lymphate ciconum nurus
Solantem euridices tristitiam Orphea
Cernentes numinis graui
Irarum cumulo pectora consitę
Saxis ora cauentia
Bacchantes iaculis membraq̄ dissipant.
Phoebus condoluit: polo
Sideralis Abissus.

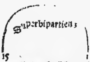
Figens sideribus preradiantibus
Ornat perpetuo lyram.
Et sic si moritur vel maleconsciis
Occidatur homo bonus:
Fulget celicolum lumine splendidus.
Nec laborabimus Thomam Sanctũ ꝓbãtes ꝓuidẽtia claruisse
Thomas. quomex ꝑtaxatis liquido satis oĩbus constare possit.

Thomas. ¶De circumspectione per Cicnum. put.Cas.

CIrcumspectio prudentię integralis pars est septima vt Macrobio placuit; & scdm. S. Th. scda scdę. q. 49. quom .s. oporteat prudẽtẽ media ad finem cõgrua eligere nõ solũ in se: sed & secundum ea que circunstant: sicuti si aliquis volens ab aliquo amari (vt ipse exẽplificat) si signa amoris velit ostendere vt ad amandum prouocet. & ille p hęc signa non modo amoris flammã: sed supbię poti⁹ exaltationẽ cõcipiat vel adulationis gratia id actũ existimet non prouocãdi amoris intuitu: medium profecto incongruũ tali cõsequẽdo fini iudicabitur: sed non simpliciter verũ circa talem hominem. Oportet

igitur prudentem eligere media q̄ nec circunſtanti deprauen-
tur obſtaculo quod per circunſpectionem fiet. Cicnus hãc partẽ
ſignat.13.q rutilat aſtris. Continet.n. prudentia per.15. ſerpen- Circũſpe-
tis ſtellas figurata totam hanc imaginem ſiderum.13. duaſq; in ctio cicno
ſuper ex aliquotis partibus ſuperbipartiẽte .ſ. ꝓpoitione. cõparatur
Q̄d innuit prudẽtię ptes ſi debito ordine
nũeroq; receſeãtĩ nõ aſr q̄ doct.S. examie
ſituãdas. Circũſpe ctiõi.n. quom penul-
tia itegraliũ ſit vna ſupeſt deide potẽtia
les omnes ſimul ꝑ altera pte cõputãt.&
ſic prudẽtia circum ſpectione conſtituta

duabus adhuc remanet finienda. Nec mireris potentiales pro
vna computari quom quaſi dentia a doctore ipſo minoris i pru Thomas.
dentia vigoris extimentur & precij. Excuſat quoq; hoc dictum
octo partes vltra memoriam capite.3. a nobis poſitas. potẽtia- Dilutio
les enim pro vna accepte numerum complenerunt. Vna autem dubij
in capite: in collo altera cicni: clariores ceteris: geſtum circum-
ſpicientis expreſſerunt: quom colli capitiſq; motibꝰ exerceatur. Cicni nã.
Animalis itidem natura firmat intentũ q inimicos accipitres
nunq̄ primũ inuadens aggreditur: ſet ſe temptari prius expe-
ctans bellum ſubiens victor euadit. Medium profecto quo pa-
cem frueretur: accipitrum foret extinctio: Circumſpicit autem
tunc eximiori laude pace letari ſi ſemper debellare potens nõ
niſi coactus extingat. Fabulam ſi placet intueamur quo noſtra
magis roboretur intentio.

Flammis eximię Iuppiter ardet
Ledę: ſuſcipiens corpus holoris
Deſcendit gremio letus amantis.
Et ludens modulas ꝓmere voces
Geſtit: Sidereos clauſit ocellos
Cantus: dumq; ſopor corpora laxat
Compreſſam fugiens ęthera ſcandit.
Et ſic qui potuit gaudia multis
Ledę grata modis ſumere nollens
Fit cicnus: medium prorſus ad vnguem:
Quod circũſpiciens neſciat alto
Tandem ſideribus fulget olympo.

Cicnus quod monuit corda virorum
Dum circumspiciunt cingier astris.

Tho. Sanctus vero Tho. totus extitit circumspectione spectabilis.

Cicnus.

De cautione per circulum Iunonium. Caput. 10.

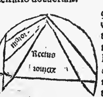
Macrobi⁹
Thomas.

Postremo prudētiam cautio integrat: vt Macrobio placet quom scdm. S. Tho. scda scdę. q. 49. sicut cōtingentibus futuris circa q̄ prudētia versat falsum veto imiscet sic malū bono: prudentēq; a malo sub spē boni falli non deceat: nec nisi p cautionē tot mltiplicium maloꝝ spēs euadi queāt. Hāc notat circulus Iunoni⁹ siue Galaxia totū ambiens cęlum. Et q̄uis numeroꝝ desint pportiones quom pene infinitis eniteat sideribus: geometrica tn̄ non deerūt (quom circulus sit) intuenda principia. Auctor sphęr tra. prio. ex cōctoꝝ cōsensu geometraꝝ circularē figurā oium dixit eē capacissimā. Q d sicut & reliqua talia demōstrarē si nō suppo nēs potius q̄ docēs forē. Sensus tn̄ cōprehendet si cere supficiē mō triquetrā siue aliter polygoniā mō circularē facies liquor

Cautio galaxiæ comparatur
Auctor sphere.
Circulus figura omniū capacissimum.

cōplens. Hoc iō cautionē oñdit quom velut cahos quoddā se=
parare si debeat immēsa oporteat capacitatis amplitudie dila=
tari. Euclides in.3. Boetiusq₃ in primo geometrię: in semicircu Euclides
lo rectū: in plus q̄ semicirculo minorē recto: in minus maiorem Boetius.
describi angulum necessario docuerunt.

Fauet hoc dictis: eo q.6.ethi.dicitur. Aristote.
virtutū ea natura ē vt excessu defectu
q₃ corrūpanť. Opor tet igit virtutē in
medio cōsistere nec invitia dilabi nisi
hoc a recessu sicut liberalitas (vt ex
emplo pateat) ime diovirtus cōsistit
a quo si declinaue= ris aut in auaritiā
cades aut pdigalita tē Et sic i dimidio

circuli rect⁹ angulus. i. virtus cōsistit: in plus vel minus a recti=
tudine deturbatis. Cautio sit per circuli demsata recte agit si
mediū attēdat: secus i vitia deuoluiť. Huius imaginis nata idē
demsat. Tertia nāq₃ pte pspectiuę dr. lucē siderale & solare in p Galaxia
spicuo puro efficere galaxiā. Ex multaꝝ.n. stellaꝝ ibi exñtiū ra quō fit p
dijs solisq₃ eadē ptē illuminātis ignis irradiať: & sic cādid⁹ iste spectiuus
circulus dephormať. Sic & q cautiōe gaudet & pspicuitate inge
nij & solis illi⁹ inuisibilis lumie stellarūq₃ scāꝝ virtutū radia=
tiōe illustrati necesse ē. Adiuuat.n. mītū sagax ingeniū cautionē Aristote.
qd dū ex phemio Meta. arte pficiť magis pōt. Sed supnaturali
radio magni dei pfecte cōpleť. ad quā hndā apl's ad Eph. cohor Paulus.
tať dicēs. Videte quō caute ābuletis. Fabulā nō dissētiētē intuea
Quom Maia genitum Iuppiter intulit (mur.

Infantem ęthereis sedibus: oderat
Coniux Iuno puellum
Natum pellice: dormiens
Hęrenti puero lac dedit attamen.
Irata euigilans depulit effluens
Lac sic sparsus in orbe
Pingit tubine circulum.
Sic si quis facinus nutriat insctus
Et cernens subito pellat ab intimis
Claro fulget olympo
Stellis consita cautio.

Thomas
Virgo maria.
Petrus
Paulus
Tho. priuilegium.
Thomas.

¶ Vt vero ꝑtereā īgeniū tā mirabili arte pfectū quo. S. T. caut⁹ admodū extitit ad illā vltimā pfectionē veniā: q̄. s. diuio edoct⁹ oraculo plenā possedisse cautionē cōprobat. Huic doctori sepi⁹ dei mr: Aplorꝝ principes Petrus & Paul⁹: de dubijs certificātes appuere: Nec hoc diuinę bonitati sat extitit nisi raptū quo me=lius itima penetraret a sensibus ꝓrsus alienās eleuaret ad sū=ma. Et vt cęteris omissis excelsius qd pateat trib⁹ dieb⁹ nocti=busqꝫ cōtinuis (quo tp̄is spatio nunq̄ redijt ad ifima) i extasi de tētus ē. O doctoris isti⁹ incōparabile priuilegiū: nec nisi paulo alicui concessum a seculo penitus auditū. Vides q̄ta deus exer=cuerit media Tho. vt. s. excellenti continue dotaretur.

¶ De Eubulia per Cepheum. Cap. ii.

Eubulia cepheo cō parat̄ Arꝭ.

SVpi⁹ dctm̄ recolim⁹ virtutes adiūctas prudētię q̄ par tes potētiales dn̄r a nobis ꝓ vna accipi pp ipaꝝ. s. im pfectiōis cōueniētiā: cui fauet imaginū Cephei & dua rū sequētiū ipas ptes q̄ tres sunt repn̄tātiū coniūctio vir etem̄ vxor & filia scd̄m fabulas extitere. vnitatē igit̄ ꝑdictā istaꝝ vinculū ꝑnotauit. Cephe⁹ ergo eubuliā q̄ bn̄ cōsiliatiua in ter ptes potētiales prudētię ab Aris. 6. ethi. ponit̄ vn̄uiginti si=deribus fulgens innuit. Supra q̄nqꝫ. n. subiectiuas. octo autem

integrales ptes q̃ tredecim faciũt sex adhuc stellas possidẽs p tres de nũero triũ potẽtialiũ se nũtiat. Qualis ãt illa⁊ sit tres reliq̃ in Zona exñtes ceteris rutilãtiores indicãt. Eubulia.n.6. ethi. rectitudo ẽ cõsilij ad bonũ finẽ p cõgrua media tpe opportuno pcedẽs. In qua diffinitione tria reqri dicunt ad Eubuliã q̃ p tres has stellas figuranť. Sideratiõis quoq̨ hui⁹ natura ,ppo situ astruit quom de ipa Iuli⁹ fir. fir. li.7. dicat. qcũq̨ sub cepheo nati fuerit erũt graues: austeri: oñi seueritatis auctoritate metuẽdi: vultũ sẽp ex mo⁊ integritate figẽtes: q stoicã vero sectam sectenť affectu. Tales fuerũt apud veteres Catões. Talis nřis tpib⁹ Tullian⁹ q seueritatis merito etiã ordinarij cõsulat⁹ insignia cõsecut⁹ est. hec ille. Que q̃tũ Eubuliã ptẽdãt luce clari⁹ liquet. Fabula aũt cephei & Cassiopee quom renuãt propter imp fectã traditionẽ moraliter vel alio quonis modo exponi. Ido hic breui carmine de ambobus me expedia m. Idem: Eubulia quid. Iuli⁹ fir. Cephei influxus. Catones Tullianus.

Post mortem eternis celi quoq̨ dum trahit auras
  Sideribus radiat bene iudicans.
Sic qui consilium prudenter destinat aptis.
  Tempore cũ medijs micat ethere.

¶ Hac igit cũ duabus sequẽtibus prudẽtie partẽ Tho. gloriosũ possedisse pbatẽ: ni liquido cõstaret oibus tantũ virum siue his ad totius apicem virtutis euehi nequiuisse. Thomas.

¶ De sinesi per Cassiopeam. Caput duodecimũ.

Arist. Sinesis quid. Thomas. Idem.

ADiungiĩ scḋo prudẽtię sinesis:vt Aris.6. ethi. placuit virt⁹ aũt bñ iudicatiua est. licet tñ̄ iudiciũ act⁹ iustitię sit scḋm. S.T. scḋa scḋę. q.60. tñ̄ prudentiam reqrit vt ibidẽ ipsemet testaṫ. Et iõ de iudicio quo sibi pticularis quiq; regiminis homo prodest & quo iudex pplorꝫ recta decernit cũ eandẽ ducat originẽ si temeritatem vitare debeat hic mixtim agendũ est. Cassiopea.13. stellis ornata hãc admonuit.

Siesis cassiopæ cõparatur. Aristo. Ius. Quattuor iudiciũ verũ ipediẽt. Isidorus. Gregori⁹ Canon.

Primo in sede q̃ttuor stellę:sunt cęteris lucidiores eo ꝙ iudicãs & sedere debet:vt in autentico:vt ab illustribus: & ibi glosa in verbo sedere coll. quãta & i specu. titu. de disputa. & allega. §.6 in princi. & titu. de sen. §.4. in prin. qa.7. physi. in qetari & sedere aĩa sit sciẽs & prudẽs:& q̃ttuor virtutes p hęc q̃ttuor sidera figuratas hr̃e debet q̃ q̃ttuor vitijs corrũpentib⁹ iudiciũ contradicũt. Vt.n. Isidorus li.3. de sũmo bono & Greg.c.11.q.3.ca. q̃ttuor dixerũt: Amor:odiũ:metus:& cupiditas: rectũ impediṙ iudiciũ dignoscunṫ. Nouẽ restãt Cassiopeę corporis astra. Nouenari⁹ nũerus primus ẽ q epocdoũ facit.i. sesqoctauam ꝓportionẽ octonario.s. cõparatus quæ ꝓportio tonus dicitur in musica.

Boeti⁹ cõtra Aristoxenum.

Qui vt Boeti⁹ in.3. Musices cõtra Aristoxenũ ꝓbat i duo ęqua diuidi neq̃q̃ põt. Sic & iudiciũ i eq̃lia nũq̃ separatur quom iustũ & iiustũ inṫ q̃ iudicaṫ se sẽper excedãt.

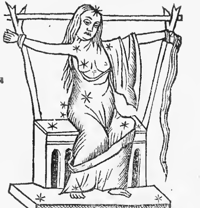
Veneris & Saturni influ.

Veneris & Saturni naturam obtinẽt huius imaginis stellę quę quãtũ ꝑ positio faueat hinc habeto.

Ptolo. Idem.

Ptolomęus tertio Quadripartiti dixit ꝙ si Saturnus cõcors cũ venere fuerit nat⁹ leget secreta:sciet leges amãs deum & legem suam:in bellis se ponet pro defensione legis:fidelis:legalis:& custodiet se a mala phama.

Vos quibus est cordi tñ̄ ꝓferre colenda
Iudicia admoneo:voce superba;
Cessetis vosmet laudare:ꝙ alta petiulc
Vertiṫ Andromedes vertice verso.

Aristo. Thomas.

¶ De Gnomin per andromedam. Caput.13.

POtẽtialiũ prudẽtię vltĩa est Gnomin scd̃m Arist.6 ethyi Sanctũq; Tho.scd̃a scd̃ę.q.51.cãm reddentẽ cur gnom q̃ & iudicatiua est addere oportuerit Sinesi quom dixit. Habitus cognoscitiui distingunt̃ scd̃m altiora vel inferiora principia sicut sapiẽtiã in speculatiuis altiora principia cõsiderat q̃ scĩa & iõ ab ea distinguit̃: & ita ẽt oportet eẽ in actiuis. Manifestũ est aũt q̄ illa q̃ sunt p̃ter ordinẽ inferioris pricipij siue cãę reducũt̃ qñq; i ordinẽ altioris pricipij sicut mõstruosi ptus aialiũ sunt p̃ter ordinẽ virtutis actiuę in semie tñ cadũt sub ordine altioris pricipij.s.celestis corporis vl' vlterioris prouidẽtię diuię: Vñ ille q cõsiderat virtutem actiuã in semie ñ posset certũ iudiciũ ferre de hmõi mõstris de q̄bus põt iudicari secũdũ ordinẽ diuiæ puidẽtię. Cõtigit aũt qñq; aliqd eẽ faciẽdum p̃ter cões regulas agẽdo; puta cũ ipugnatori p̃rię nõ ẽ depositũ reddẽdũ vel aliud hmõi: & iõ o; de hmõi iudicare scd̃m aliq̃ altiora pricipia q̃ sint reg'lę cões scd̃m q̃s iudicat Sinesis & scd̃; illa altiora pricipia exigit̃ altior virt⁹ iudicatiua q̃ dr̃ Gnomin q̃ importat q̃dã p̄spicacitatẽ iudicij. hec. ille. Hãc virtututẽ Andro

Gnomin quid.

Hec p andromedã.

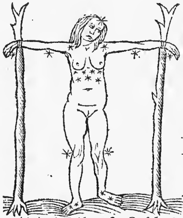
meda indicat q̄ viginti Stellis exurgit. Proportio autē viginti
ad qundecim ſerpentis prude;ntiam monſtrantis epitrita ſiue
Boetius. ſeſquitertia i muſicis diateſſe on cōſonātia dr̄. Hęc aūt cōſonā=
tia pria & elemētū om nīū aliaꝝ eſt cū tonus q̄
ꝓportio minor ē teſte et Boeti.i.muſices cōſo
natia; notādum, ſit eſt talis ꝙ quom inter tria
Macrobi⁹ et quattuor primo re= periat talē ſortit̄ excel=
lētiā vt hois ꝑ ſe ferre natura videat̄. Macrob.
Hois harmonia. nāq̨ ex q̄ttuor elemen tis corpus : tribus vero
animā potētijs rene.ſ. animoſitate cupiditate=
Vergili⁹. q̨ cōſtituēs diateſſerō cōſonātiā hūanę cōpoſi

tionis harmonijs attribuit. Vergili⁹ itidem pfecte btōs expri
mere volēs O terq̨ quaterq̨ bti ꝓclamās eidē pfectiōnis decer
nit inſignia. Quapp talib⁹ fulta ꝓportio Gnomin q̄ pſpicacia cę
teras quodāmō prudētię ptes āncellit cōgrue ſatis oñdit. Qz.n.
pſpicaci itellectus acumie victrix euadat teſtis eſt ſtella q̄ cęte=
Zahelus. ris rutilātior caput ei⁹ exornat. Venereas quoq̨ ſignum hoc q̄=
Veneris i fluxus. litates āplectit. & Zabelus Iſmaelita in lib. de interrogationi=
b⁹ in tertia parte horę veneris irerrogatiões fieri dixit de cā q̄
naſcit. Cā aūt naſcēs ſi p̄ter cōes regulas diſcutienda ſit Gno=
min officij eſt. Iulius ēt firmic⁹ lib. 2. de venere dixit. Ven⁹ i pte
Horoſcopi ptilit̄ cōſtituta ſi p nocte̅ i hoc loco fuerit diuis inge
nijs hoies faciet amicos impatoꝝ:āt potētū: reddit: & qb⁹ impa
toꝝ ac magnoꝝ viroꝝ negotia credantur. hęc ille. Quę nōniſi p
ſpicatiā iudicādiq̨ inuūt efficatiā. Ad fabulā ſermo dirigat̄ apti
Traditā morti Andromeden ſolutis (ſſimā.)
Vinculis Perſeus redimit quę amoris
Nullis grata reliquit
Perſea terris.
Mater obſiſtit genitorq̨ ſurdas
Exhibet (facti memoratur) aures:
Hac re ꝓtulit alto
Pallas olympo.
Sic nitet gnomin ſapientis arce
Cum ſequens iuſtum refugit parentes:
Et ſic ſidere tandem
Cingitur aureo.

Attēde aūt lector iccirco perseū iustū dici quia sequēti capite p iustitia declarabit. Et hęc de prudētia ad pn̄s dicta sufficiāt.

Andromeda.

¶ De iustitia per Perseum. Caput.14.

Expeditis his q̄ de prudētia occurrere dicēda nunc ad iustitiam nostrę series narrationis dirigatur. Iustitia secundū iurisperitos institu. de iust. & iure. &. ff. de ius. & iu. l. ius. est perpetua & constās in voluntas ius suū vnicuiq; tribuens Diuiditur autem duas in species distributiuum & commutatiuā. vt Aristote. v. ethi. placuit. Et ideo recte p Perseū q Gorgonis gestat caput sicq; duas ptitus i imagines vt illa in duas spēs demōstrat. Tredecim stellas presens quattuor caput meduce distinguit q̄ tredecim sii geometrica pportionalitate disponas hoc mō facies

Iustitia q̄d secundum iurispe.

Q̄uo diuiditur.

Aristo.

Iustitia p(er)seo cōpat.

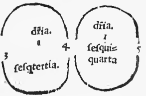
Proportionalitas em̄ hęc vt boeti⁹. 2. arithmeticus tradit pportiōes habet equales differētias inequales: sicut em̄ se habet. 1. ad. 3. ita. 3. ad nouē cum vtrobiq; sub tripla proportio sit. Hęc igitur propor

Boetius.

Thomas. tionalitas diſtributiuę iuſtitię mediū ſignat quom Doc. Sanct.
ſcda ſcdę. q. 61. dicat. In diſtributiua iuſtitia datur aliqd alicui pri
uatę pſonę inquantū id quod eſt totius eſt debitum parti quod
quidem tanto maius eſt quanto ipſa pars maiorem principali=
tatē habet in toto. Et ideo in diſtributiua iuſtitia tanto plus ali
cui de bonis cōibus dat quāto illa pſona maiorē habet princi=
palitatem in cōitate q̄ qdem principalitas in Ariſtrocratia cōi
Mediū in tate attēditur ſecundum virtutem. in Olycratia ſecundum diui
diſtributi tias. in Democratia ſecūdū libertatē; & in alijs aliter. Et ideo in iu
ua iuſtitia ſtitia diſtributiua nō accipit mediū ſcdm equalitatē rei ad rem
ſed ſecundū ꝓportionē rerum ad perſonas vt. ſ. ſicut vna perſo=
Ariſto. na excedit etiā res q̄ dat vni pſonę excedit rem quę dat alij: &
ideo dicit philoſophus ꝙ tale mediū eſt ſecundū geometricam
proportionalitatē in qua attēdit equale nō ſecūdū quātitatē ſed
Mediū cō ſecūdū ꝓportionē. Hęc ille. Iuſtitię vero cōmutatiuę mediū qd
mutatiuæ. ſecūdū Arithmeticā ꝓportionē ſumit ſi ſtellam in manu Perſei
dextera clariorem ſecluſeris vt potę iuſtitię diſtributiuę q̄ no=
Boetius. bilior eſt aptiorē euidenter inuenies. 3. eth. 4. &. 5. 12. faciūt & in
Arithmetica medietate locantur ſecūdū Boetium loco prefato.

Eodem.n. mō 4. excedunt
.3. quo .5. exce= dūt .4. Pro=
poſitio tū ine qualis ē. Au
di doct. S. loco p̄eallegato
In cōmutatio nibus reddi
tur aliquid ali cui ſinglari
pſonę ppt̄ ac rem eius q̄
cepta ē vt ma xime patet
in emptiōe & venditione i
quibus primo iuen'tur ra=
tio cōmutatio nis: & ideo

oportet adequare rem rei vt quanto iſte plus habet q̄ ſuum ſit
Thomas. de eo quod eſt alterius tantūdem reſtituat ei cuius eſt & ſic fit
Ariſtote. equalitas ſecundum Arithmeticam medietatem q̄ attendit ſe=
Iuſtitię ſo cundum parem q̄titatis exceſſum. hęc ille. Nec mireris me de
lius ē me= medio in iuſtitia extendiſſe quom ſolus virtutis iſtius moralis
diū rei. ſecundum. Sanc. Tho. ſcda ſcdæ. q. 59: & philoſophum. 5. Ethico.
medium rei inueniatur. Diſtributiuę etiam quę nobilior eſt

stellã clariorẽ in dextera q̃ agilior est decim⁹ quom proportionalitas scdm Boetiũ.2.Arith.geometrica cęteris excellẽtior iudicetur.hęc aũt(vt supra patuit)sibi attributa est.Duplici etiam imagine pseus integraꝛ:co q̄ duplex iustitia originalis.s.& gratuita scdm.S.Tho.2.sen.di.20.reperiaꝛ.q̃ qdem originalis iustitia p peccatũ originale in oib⁹ puris hoibus secũdũ oium rectę sentiẽtiũ dicta deturbaꝛ:licet aliq velint btãm excipere virginẽ Verecundor aũt ego patrũ meoꝝ indign⁹ iterpres his q̃ contra eos dixerũt in pñtiarum adiũgere.Natura etiã stellę illius q̃ in dextera rutilat iustitiã ptendit apertius quom martiales mercurialesq₃ complexiones imiteꝛ.Ptolo.n.quadriptiti tertio inquit q̄ si mars cõcors mercurio fuerit existendo in bono statu natus erit aliorum gubernator:magni sensus naturalis: nominis honorati:sapiens:bonę amicitię similitũtib⁹ sibi:& eis receptiõis bonę:& erit generaliter suis nociu⁹ inimicis & suis profectuosus amicis.Hęc ãt omnia licet iustitię cõueniant vltima tñ spãlibus cõuenire dignoscit̃ si dist.45.ca.vera qđ est Greg.,19.moralis.qđ dicit̃ attẽdam⁹.Iustitia ibi dr̃ vera iustis q amici sui.fũt compassionẽ:iniustis aũt:q inimici censentur:vindictę seueritatem exhibet.Fabulam contemplemur accõmodam.

Quondã in lapides quom caput omnes
Medusę homines verteret:ense
Truncans genitus de Ioue perseus:
In stellifera sede locatur.
Sic iustitię pondera seruans
Largo & retinens corde sagittas
Dulces hominum:si esuriem auri
Cor saxificantem enecet:alto
Cum sideribus fulget olympo.

¶De restitutione per caput Gorgonis. Caput.15.

CT si mixtim de medusę capite supiore cap.cũ psei figura tractatũ sit:tñ qa imago ẽ ristictã disti⁹as breuiusculę accõmodabim⁹ inuẽtiões.Innuit caput hoc quattuor sideri b⁹lineatũ cõmutatiuę iustitię actũ restitutionẽ cũ manu sinistra Persei tenetur.Dextra siquidem(vt supra dictũ est)distributiuæ donaꝛ.Hui⁹ aũt rõ est q̃ ternatij proprietas numeri.Prio.n.Arithmetices Boet.docuit:

Boetius. Iustitia duplex. Thomas.

Btã virgo maria.

Ptolo. Martis & mercurij influ.

Canon. Grego.

Restitutio per caput gorgonis Boetius.

quaternariū piter parē fore nūerꝫ talisqꝫ naturę(vt eiusdē generis oēs) qꝫ semper diuisioni in partes eqles vsqꝫ ad ipsam vnitatem pateat q̄ indiuisa cōsistit. Sic q restituere habet aliena eo vsqꝫ i equas ptes quātitatiue(vt supra declaratū ē)res debet diuidendo distribuere quousqꝫ ad indiuisas quodāmō a se ꝓprias diuitias ꝑuenerit. Zacheus quoqꝫ ille pu blicanorū princeps vt

Lucas.

habet Luce.19.quom aliena rapuisset conuersus ad susceptionem domini dicebat. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ do pauperib⁹ domine:& si aliquid aliquem defraudaui reddo quadruplū. In his verbis stellaꝝ numerus quaternariꝰ:& quom se quadruplū restituere ꝓmittit:& cū dimidiū diuidēdo spōdet:cōmēdat. Ad influxū veniam⁹ non ineptum. Ptolo.in centiloquio dixit. Quō

Ptolo. Capitis gorgonis influ.

fuerit Mars iūctus corporaliter capiti Algol.i.Gorgonis stellę quę est in Tauro & non aspexerit fortuna gradū ascēdentē nec fuerit in octaua & dn̄s Anauba luminariū opposit⁹ fuerit.Marti vel in eius quarto aspectu:nati truncabitur caput.Qꝫ si fuerit luminare in medio coeli suspendet. Et si fuerint mali aspicientes se a Geminis & a pisce abscindent eius man⁹ & pedes hęc ille.Patet ex his mortis pessime ꝓnosticis qꝫ qui restitutionem non fecerit sicuti Dauidus dicebat virū iniustū mala capient in interitu.Nota aūt qꝫ stellę hę funereę sunt secūdum.S.Tho. in

Dauidus Tho.

opusculo de fato. Et licet necessitatē nō habeāt tn̄ audi exemplū quod ponit Halius Rodoani dictū illud Ptolomei exponēs.Accidit inquit vt quidā seruiēs ōnderet michi natiuitatem filij dn̄i sui & inueni solē in medio coeli & ipe erat dn̄s anauba & hylec:

Hylaus Exemplū mirabile.

& Martem in quarto aspectu eius.f.ascendētis: Saturnū etiam in angulo terrę:Cuius ascēdēs Piscis. Vn̄ exterrit⁹ distuli iudiciū dicens:Oportet anteq̄ iudicē cōpleant dies nutritiōis. Creuit aūt puer & cū valde sollicitarer circa inuestigationem moꝝ suoꝝ nil audiui vnde sibi timerem truncationē manuum ac pedum:ac infurcationē quom esset verecūdus & māsuetus. Quon qꝫ peruenisset ad.30.annū ingressi sunt qdā domū eius fugiētes eo qꝫ accusati essent super illū de dolo qui ꝑgerat in egypto & deprehensi sunt in domo illa:& ipse cum illis amisit manus ac pedes & infurcatus est:& ego vidi illū absqꝫ manibus & pedib⁹ & infurcatum. His perpende quāta sit potentia coeli: & hinc ad fabulam transeamus.

Ense recisus
Gorgonis horrens
Sidere vertex
Emicat alto:
Luce quaterna.

Sic qui aliena
Detinet: vt sit
Fulgidus astro:
Segreget illa
Restituendo.

¶ Gloriosus aũt Thomas q̧ actũ hũc exercuerit nõ est dicendũ quom nõ solũ aliena nõ rapuerit: sed & immensas diuitias pro christi amore reliquerit. Dignitates .n. positus in religiõe spreuit: & Chrysostomũ sup Matthei euangeliũ malere dixit: q̄ Parisiensis vrbis regimine sublimari.

Tho. spreuit. honores & diuitias

CAPVT GORGONIS.

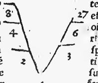

¶ De faciendo bonum per Aurigam. Coput.16.

Circa itegrales iustitię ptes cõsiderãdũ est q̧ scđm August. i li. de correctione & gratia duę tantũ sunt scilicet declinare a malo & facere bonũ: scđm autẽ S.T. scđa scđę. q. 79. dicuntur partes iustitiæ integrales quia vtrũq̧ eorum requiritur ad perfectum actũ iustitię. Ad iustitiã eñ pertinet equalitatem constituere in his quæ sunt ad alterũ & eiusdem est cõstituere aliqd & cõstitu

Aug. Tho.

tũ seruare i his q̃ sunt ad alterũ. Cõstituit aũt quis eq̃litatẽ iusti
tię faciẽdo bonũ. i. reddẽdo alteri qđ ei debetur. Cõseruat vero
eq̃litatẽ iustitię declinãdo a malo. i. nullũ nocumẽtũ ꝓximo infe
Iobus. rẽdo. De faciẽdo bonũ prio vidẽdũ est cũ p̄cedat cõstitutio cõser
Facere bonum: aurigæ cõpat Macrobiꝰ uationẽ & Iobi primo dicat̃. Timẽs deũ. i. faciẽs bonũ: & rece=
dẽs a malo. Mõstrat igit̃ hãc ptẽ Auriga septeno sidere fulgens
ea. s. rõne ꝙ quoni nil melius q̃ bona facere repiat̃: ita septena=
rio nullus sacratior nũerus. Et vt omittã orthodoxoꝝ multipli=
ces rõnes ad Macro. in sõnio Scipiõis veniã q septenariũ com
mẽdãs ita inqnit. Hic nũerus. s. septẽnariꝰ heptas nũc vocat̃ an=
tiquato vsu prię lrę. Apud veteres eñ septas vocabat̃: qđ græ=
co noie testabat̃ venerationẽ debitã nũero. Nã prio oim hoc nu
Timæus Plato. mero aia mũdana gñata ẽ sicut Timęꝰ Platonis edocuit. Mono=
de. n. i vertice locata trini nũeri ab eadẽ ex vtraqȝ pte fluxerũt:
ab hac pares: ab illa ipares. i. post monadẽ: a pte altera duo: ide
quattuor: deide octo. Ab alt̃a vero pte tria: deide nouẽ: & ide. 27.

Ex his nũeris fctã cõ textio gñationẽ ani=
mę iperio creatoris efficit. Non pua ergo
hinc potẽtia nũeribꝰ oñdit̃: quia mũdanæ
animæ origo septena rij finibꝰ cõtinet̃. Se=
ptẽ quoqȝ vagantium spherarũ ordinẽ illi
stelliferę & oẽs cõtinẽ ti subiecit artifex cre
atoris potentiæ: quæ supioris rapidis mo=
tibus obuiarent: et in feriora omnia guber
narẽt. Post hęc Macro. diffuse ꝓbat lunã p septenarium regi:
Macrobiꝰ Luna oceanꝰ: hõ: p septenarium regũt. deinde ait. Oceanus quoqȝ in incremẽto suo hunc numerũ tenet
Hic deniqȝ est numerus q hoiem cõcipi: phormari: edi: viuere:
ali: ac p oẽs ętatũ gradus tradi senectę: atqȝ oino constare facit.
Et hoc ꝓlixiori narratiõe Macro. pulcherrime ꝓbat: q̃ gra bre
uitatis omitto. Hinc igit̃ nr̃m ꝓpositum liquet satis. Ex influxu
Idem. quoqȝ sideratiõis huiꝰ nr̃a surgit intẽtio. Haliꝰ. n. Rodoani in. 3.
Halius. Martis & mercurij influ. tractatu Ptolo. Martis Mercurijqȝ cõiũctiões (cuiꝰ copulationis
hę stellę sũt) in aia nati mores firmos opari dixit. Firmꝰ aũt ille
est q bona semp exeqt̃. Nõ minꝰ cõueniẽtẽ sniam Hermes i lib.
Hermes de stellis beibenijs posuit vbi ait: ꝓ mixtio ista facit ꝙ natꝰ põit
se in negocio dei: & ẽ altꝰ moribꝰ: sensus. mlti: sapiẽs i oibꝰ: amat
sapiẽtiã; & ẽ phamosus i mltis rt̃is. Ad fabulã citiꝰ trãseamus.

Quadrigę orſilochus Locari meruit
Repertor.placuit Manu lora tenens.
Viris & ſuperis: Bonum ſic faciens
Modum φ dederit Cita vt rotula
Vehendi egregium. Olympi radijs
Ob hoc ſideribus Micat ſplēdidior. Thomas.

¶Quis vero Tho.S.in quo nunq̃ dolus inuentus ē & bonū feciſ ſe & a malo declinaſſe(ſi ſapit)ambigat?

Auriga. CAPRA HEDI.

¶De declinādo a malo per ſerpentariū. Caput.17.

INtegrātiū iuſtitiā altera ps eſt declinare a malo: Thomas.
et quia T.S.teſte ſcda ſcdę.q.79.declinādo a malo Declinare
pręcęptis negatiuis ꝓprię obtēpaſ.Ideo per ſer= a malo p
eētariū ſiue Ophiuchū.17.ſtellis clarū cōgrue de= ſerpētariū
monſtratur.Decem enim pręceptorū .7. negatiua
ſunt.Quapropter decē ſidera habet vt omniū mādatorū cuſto= Iacobus.
diam ad perfecte negatiua obſeruanda neceſſaria moneret: vt Thomas
Iacobus apl's voluit dicēs.q in vno offendit factus eſt oim reus. Vī tho. cō
Vt aūt p ſe declinationē a malo notari innueret ſeptē in manibꝰ tradicere
geſtat quo.vꝫ.pāderet ſeptē virtutibꝰ opam dādā q̄ ſeptē negati auctori: ſꝫ
uis p̄cęptis admonētur.At quoniam doctor.S. prima ſecūdę.q. ſoluitur.
100. p̄cępta octo fore negatiua dixit ne ſibi ego videar contra=

Exod. dicere:qui totus illi subdor decisionē accipito. Exo.20. preceptū
Tho. primū de deo colēdo negatiuū traditur & hoc Tho. San. aduertens negatiuum esse dixit. Verū est φ quom affirmatio naturaliter prior sit negatione:& remota indolorū cultura non adhuc diuinę factum sit satis legi:quom deum vnicum adorare necesse sit maximeq; quom post praeceptū illud subiungatur: ego sum dominus deus tuus:videtur pceptū istud illi equipollere quod
Deutero. Deutro.6.et Matthei.4.habet. Dñm deū tuum adorabis & illi
Matthe[9]. soli seruies:vt.s.erroris ablatio & veritatis intētio insimul compulēt:vñ negatiuū poterit affirmatiuūq; cēseri. Et hoc ego cernēs vltra:tertiū & quartū mādatū.s.memēto vt diē Sabbati sanctifices:& honora patrē tuū & matrē tuā:quę doctor ipse sctūs loco pfato affirmatiua ponit primū etiā affirmatiuū dicere:nō dubitaui. Q d vt quodā fulciā exēplo.4.meta.recole primū princi
Aristo. piū a philosopho tradi negatiuū.s.ipōsē ē idē sil' eē & non eē. Etn argumētis cogunt aliq affirmatiuū ponere:& de quo tñ dispu tādū al's. Naiā et stellaꝝ idē autūat quom saturninis opib[9] assisēt
Ptolo. et modicū Veneris. Nā q̄driptiti.3.Pto.dixit φ mixtio hic facit
Saturni & φ hō deū verebit:de diuis cogitabit & erit ab imundis se absti
veneris in nēs.vides q̄ recte hec φ malū declinet efficiāt/Fabula nō min[9]
flu.

Asclepius olim	Qui moribus egrā	(id asserit
Artis medicinę	Sanauerit in se	
Auctor:deus est nunc	Mentem mala linquens	
Illustre repertum	Celi ignibus ardet.	
Tale ob facinus. sic		

De religione per anguem Ophiuchi. Capi.18.

Tullius Religio quid. Religio iter reliquas iusticię potētiales ptes primo cōsiderāda se offert quom dignior cūctis euadat. Est autem religio scdm Tulliū.2.Retho.q̄dā tuitio natē quā diuinā vocāt q̄ cultū vel cerimoniā affert. Et ideo iter
Macrobi[9]. iustitię virtutes annexas posita. Macrobio aūt faturnaliū.3. te
Serui[9]sulpitius. ste Seruius Sulpiti[9] religionē eē dictā tradidit q̄ ppt̄ sctitatē aliquā remota ac seposita a nobis sit quasi a relinquēdo dicta vt a
Religio vnde dr̄. carēdo cerimonia. Hoc Vergili[9] seruās ait. Est ingēs gelidū lu
Vergilius cus ppe ceretis amnē Religione patrum late sacer. Et ad'ecit quo pprietatē religiōis exprimeret. Vndiq; colles iclusere caui et nigra nem[9] abiete cingit. Que res vtiq; faciebat lucū a cōiosne ppli secretū. Et vt relictā locū oñder et nō solū adeūdi diffi

cultate:adiecit & sāctitatē. Syluano veteri phama ē sacrasse pe= Pōpe⁹fe=
lasgos agro℞ pecoriq; deo scdm Pōpeū festū religiosi sunt q fa stus.
cienda & vitāda discernūt. Hinc Maro ait Riuos deducere nul= Religiosi
la religio vetuit. hic ve℞ dixisse Tho. S. scda scdę. q. 81. perpēde. q sint.
Quom sctitatē idē fore religiōi ꝑbans: ipsam religionē hoiem Maro.
in deū principl'r ordinare testat⁹ est. Istā igit religionē Anguis Tho.
Ophiulchi menet. 22. astris exími⁹. Proportio. n. ista℞ nūeri stel
la℞ ad. 13. Persei iustitiā inuētis supnouiptiés est. Continet enim Religio
22.13. stel' & isup per āguē.
Q p satis ꝑpo ophiulchi
quom religio
actibus suis q
rius nouenari
ipi iusticię su=
ēt. 36. dr q fctā
deci de pili sca
endū tectū ta

eius. 6. ptes
sito cōgruit
ipa cū octo
exponēt ise=
um ꝑducens Exod.
pne tat. Ex.
sunt sagavn=
pra℞ ad opi=
bernaculi.

Hoc denotat religionē q denariū pceptor℞ nūer℞ n cōtēta serua
re: cōsilia custodiēdo denariū supat. Et bn de pil' capra℞ quom
ex. j. lo. Cassi. lib. caprinā pellēmonachos antiqtus gestasse no Cassianus
scam⁹. Sic ergo quom vndenarius duplicat. 22. cōstituat illud. S.
Tho. scda scdę. q. 88. hinc habere vitā actiuā & cōtēplatiuā reli=
giones variare quom binarius alteritatis principiū sit Boet. j. Tho.
arith. teste. Et hac de cā anguis iste religionē significasse clare
scit. Naturā serpētis id cōfirmare testes sunt auctores q pluri= Boetius.
mi q angues actib⁹ qsi sacris religiosisq; domesticos & finxeīt
& historijs tradiderūt. Illud Ver. i. 5. occurrit q ad patris tumu= Nața ser=
lum ęneam orantem sacrificātēq; introducens ait. pentis.

Dixerat hęc aditis quom lubricus anguis ab imis Vergilius
Septem ingens gyros septena volumina traxit
Amplexus placide tumulum lapsusq; per aras
Celuleę cui terga nate maculosus & auro
Squamam incendebat fulgor: seu nubibus arcus
Mille trahit varios aduerso sole colores.
Obstupuit visu ęneas ille agmine longo
Tādem inter pateras & leuia pocula serpens Valerius.
Libauitq; dapes rursusq; innoxius imo Lucius,
Successit tumulo: & de pasta altaria liquit. Sylla.
Valeri⁹ quoq; maxi. lib. j. cap. 4. de ꝑdigijs Lucio sylle Consuli

quom imolaret a pte arę āguē ꝓlapsam victoriā q̄ subsecuta est
Tyberius pdixisse. Et sifr Tyberij gracchi tristē exitū duas angues dū sa
Gracchus crificaret ex occulto ꝓlapsas hostię quā imolauerat adeso iecor
Macrob⁹ ꝓmisisse. Macro. itidē sat. j. antiquos asserit ędiū: aditoꝝ: oracu
loꝝ: thesaurorūq; custodiā dracōib⁹ assignasse. Fabella id asse(ueret aptissime.

Prolis Apollineę meditatus
Quom foret: vt medicamine glaucum
Redderet his iterum capiendis
Flatibus aereis: baculumq;
Volueret in manibus: videt anguem
Verberibusq; necat: subito alter
Affuit ore gerens viridem herbam
Qua tetigit caput anguis: & ille
Viuus abit: Stupet atq; docetur
Natus Apolline: reddit & auris
Ex simili medicamine glaucum.
Hinc nitet anguis in ęthere clarus.
Sic docet vt redeat sceleratus
Religio ad dominum: mala sit mors.
Quom vitium: deus optima vita.

Serpentarius.

¶De deuotione per sagittam. Ca.16.

Nouũ vel ab re nemini videaꝛ ꝙ de actib⁹ religiõis verba facturi q̃si vltra ꝑmissum videamur extendi Polliciti.n.sum⁹ & de actib⁹ q̃n potẽtias dixim⁹ explanãdas. Quom si.2.de aĩa veꝝ dr̃ potẽtias p act⁹ distingui: virtutẽ vnã multiplices act⁹ hñtẽ nisi his explicatis itellegere nequiſſes. De actu igiꝛ iteriori deuotione pri⁹ ptractãdũ quom ſit taľr ordiamur. Vgo de. S.victo. deuotionem ita diffinit. Deuotio ẽ feruor bonę volũtatis quẽ mẽs cohibere nõvalẽs certis mãifeſtat idicijs. Tho.quoq₃. S.ſcda ſcdę.q.82. Deuotio inquit nihil aliud eẽ vĩ q̃ voluntas q̃dam ꝓmptę tradendi ſe ad ea q̃ pertinent ad dei famulatũ. Que q̃dem deuotio quom ſcdm doc. S.ibidẽ ex duplici meditatiõe canetur.ſ. diuinę bonitatis & bñficiorũ eius: & ꝓprioꝝ defectuũ: & infirmitatis hũanę: recte p ſagittã q̃ quattuor ſtellas hñs duas ĩ ligno habet q̃ſi cãs ꝙ ferꝝ vulneret indicaꝛ. Duas aũt alia in ferro q̃ſi effectus. Duo ſunt.n.q̃ pfata auctoritate ex deuotiõe cãnꝛ letitia.ſ. & triſtitia. Nã ex dine bõitatis meditatiõe lętitia: ex ꝓprie aũt fragilitatis cõſideratiõe triſtitia gñaꝛ. Cõuẽit ãt egregię deuotionẽ ſagitta mõſtrari quom verbũ dei quo deuotio gñaꝛ p ſagittã ſepius denoteꝛ. Aug.n.pſal.119. exponẽs ait. Sagittę potẽtis. acutę verba dei ſunt. Ecce iaciunꝛ & trãffigũt corda. Sed quom trãffixa fuerit corda ſagittis verbis dei amor excitaꝛ nõ interi tus cõpaꝛ. Nouit dñs ſagittare ad amorẽ & nemo pulchri⁹ ſagittat ad amorẽ q̃ q verbo ſagittat: Immo ſagittat vt faciat amantẽ. Hoc ex multis ſufficiat ꝓpoſito cõcordãtibus. Stellaꝝ nõ minus fauet influxus: Martis ſimilitudinem retinẽs veneriſq₃ modicum Ptolo. nãq₃ q̃dripartiti.3. dixit ꝙ facit mixtura hęc vt hõ ſit alacer: & bene morigerat⁹: bon⁹ hõ: aptę cõplẽnis: & phor mę: delectabilemq₃ vitã habeat & lętã. Que cũcta deuotiõe cau ſari liquido conſtat. Fabula breuiuſcule differatur.

Aristo. Vgo. Deuotio quid. Thomas. Idem. Deuotiõiſ cauſa. Deuotio p ſagittã Deuotiõiſ effectus. Auguſt. Ptolo. Martis veneriſq₃ itẽ.

Hęc extitit Amphitryonis
Nati Herculis vnde ſagitta
Diro ore promethea quondam
Immitis auis rapuit vi
Que ſidere fulget in auras.
Sedem iecur accipe amoris

Quam rosit edax Aquila omnē
Quod tempore prę fuit huic nunc.
Qui bacchica munera spernens
Turpem exuit intima luxum
Deuotus habetur.& altum
Tandem ęthera splendidus intrat.

Tho.deuotio. ¶ Vltra aūt q̄dā de gloriosi Thomę deuotione ꝑfata illud addere visum est ꝙ cōtēplatiōis deuotiōisq̃ grā nemo eūvnq̄ superauit. Nā in extasi solutū:terrenūq̃ corporis pōdus a terra sublematū sępissimę frēs excitarūt. In Christiāissimi Frācoꝝ Regis

Ludouic⁹ rex frāco. Ludouici mēsa degēs e graui velut expergefact⁹ somno heresim Manicheoꝝ destruxim⁹, exclamās manu mēsam pcussit. Et venia a rege ipetrata q.s.se i scholis cōtra Manicheos differētē fore putaret iussu regis accito notario qcqd cogitauerat explanauit. Multa his silia cōtigere q̄ cā breuitatis omittimus. In alijs.n.plen⁹ exarrata frustra duximus dilatare

Sagitta,

¶ De oratione per Aquilam. Cap.20.

Thomas. INterior. alter actus religiōis oro est scdm. S. Tho. scda scdę.q.83.q̄ p Aqlā cōuenictissime demonstrat

Oratio p aquilam. Quattuor.n.stellis quō rutilet Ales:q̄ttuor Timothei.j.capło.2.ptes orōnis positas notat obsecrationes orōnes:postulatiōes:grāꝝ actiones.

Paulus Orationis partes. Nec deest nobis nūeralis iuētio speculāda. Quaternari⁹.n.numer⁹ ex dualitate bina cōsurgit in q̄ qdē dualitate duę iūgunt vnitates. Mo-

Macrobi⁹ nas aūt.i.vnitas (Macrobio teste super somnium Scipionis initium finisq̃ omnium:neq̃ ipsa principij aut finis sciens ad summum refert deū. Hęc illa est mēs e summo e nata deo quę vices.

tẽpo℞ nesciens in vno semper quod adest consistit quo quomoq; vtpote vna non sit numerabilis: innumeras tamen rerum species et de se creat & intra se continet. Inde quoq; aciem patululum cogitationis inclinans hanc monadem reperies ad animã referri. Anima.n. aliena a syluestris contagione materiæ tantum se auctori suo ac sibi debens simplicem sortita naturam quom se aiandæ vniuersitatis imẽsitati ifũdat nullũ tñ init tũ sua vnitate diuortiũ. Vides vt hic monas orta a pria re jum cã ad vsq; aiam vbiq; itegra & sẽp idiuidua cõtinuationẽ ptãtis obtineat: hęc ille. Ex qb⁹ colligito o dualitatẽ deũ aiamq; cõstituer. Et i quatnario duę quom sint dualitates duas dei & aię cõiũctiões inuere. que aliud nõ sũt nisi quom p orõnẽ vocalẽ vl̃ mẽtalẽ spũs nr̃ vnus cũ deo efficit. Nõ min⁹ dei aięq; cõiũctionẽ q̃ p orõnẽ fit nũer⁹ iste ꝑtẽdit si ex vnitate trinitateq; cõponibilẽ cõtepleris. Ex supradictis.n.p; trinitatẽ aiam constituere nr̃am q̃ vnitati.i. deo sir adũat. Nã a aqle id efficacit asserit si studio breuitatis potẽtiã: pugnã: visus acumẽ: aspexeris. Potẽtissima.n. iter volucres Aqla est reginaq; oim. Et hoie orãte nihil potẽti⁹ Chryso. sup Matth. dixit. Pugna aũt (si Plinio natal̃ histo. 10. credimus) aliqs cũ dracone acrior est multoq; magis anceps et si in aere. Cum qb⁹.n. magis pugnat draco ille diabolus q̃ cũ orãtibus? Et fortior erit de victoria dubietas si in aere ꝑlenſ.i. si vocaliter vñ aer pcutitur oro fundat. Patent tũc hosti petitiõis affect⁹ eoq; acrior quo certior ꝑuit in certamẽ. Visus acumẽ solẽ in rota cõtẽplat: itre pide quom deo q̃ iusticię sol dr̃ dũ oramus enixiori mẽtis oculũ copulam⁹ intuitu. Cętera quomq; volueris ꝑlixius adaptabis. Ad imaginis veniam⁹ i fluxũ. Hac si q oriẽte nati fuerint orõni sibi cõgrua pollicet. Iuli⁹.n. fir. Matheseos. 7. ait q̄ tales erunt fortes militares: quo℞ virtute atq; ꝑsidio bello℞ metuendi ipe tus sopiãt. Erũt sane tãta virtute vt nudo ꝑditi pectore hostes sequãt vt ad laudẽ suã ꝑspe credãt si mortẽ secura aiositate cõtẽpserint. Vide lector q̃tũ orõnis potẽtię faueat hęc verba. Sed addidit. Q; si hũc locũ beneuole stellę ꝑspa radiatiõe respexerint: liberabũt priam: cõdẽt & alias ciuitates: & deuictis vel subiugatis hostib⁹ vel gẽtibus triũphabũt. Sic & si orantibus fauent sancti triũphãtes aię se a vitijs libẽrãt sctiq; spũs se vrbes & loca constituunt. Fabula iã concinne fauens adueniat

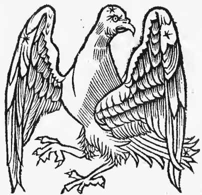
Aquile natura. Chrisost. Plinius

Iuli⁹ fir. A qlæ influ.

Missa aoles Iouis est flammę quo succurrere amantis
Possit:dilectum Hanimedem altis ducat ephebum
Celorũ domibus:qui seruiat & pocula ponat
Saturni genito:patris simili ꝑpter amores.
Sic valet altisono nostros animos iungere pura
Dilectos pueros oratio:quæ scandit olympum.

Tho. orō. ¶Oatione Tho.gl'iosus ita vtebat vt ad scribēdũ/legēdũ/disce ptãdũq; nunq̃ accederet:nihilq; prius actitaret:nisi quo dei im ploraret auxiliũ eo feruẽtiorẽ quo crebriorẽ fũderet orōnẽ. Ob Reginald⁹ hoc socio suo dilectissimo Reginaldo fassus est (qd quo ad vixit celari voluit)se orōnibus a xpo dño tã eminẽtẽ sciam impetrasse. De his exẽpla q volũt antiquas legãt historias nos breuitati intẽtos pauca sufficiat de plurimis delegisse.

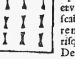
Aquila.

¶De adoratione per Delphinum. Ca.21.

Adoratio p delphiũ E Xteriores religiōis act⁹ edicturis Adoratio prio oc currit ituẽdaq̃ ꝓpriũ qs corpus ad deũ venerãdũ ex hibet.Hęc p delphinũ signaꝛ q noue rutilat astris. Adoratio nãq; per corporis humilitatẽ exhibeꝛ:vt

aię excitet affect⁹ deo se ad subijciēdū. Sic nouenari⁹ q̃drat⁹ nūerus ē p tria duct⁹. Ter tria.n.nouē faciūt:vt p quadratū corpis qđ elemētis.4. constat ondat hūilitas:p tna

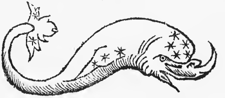
riū vero dispositū & aię q̃ trinitate gaudet excitata deuotio signet et vni⁹ dei q trin⁹ est pfonaľ reuerētia digno scaľ. Adde q̧, adorātē nouenarij notľa figura re nō posset exacti⁹. Hominē.n.capite hume risq̧ p clinē signū tale.9. exprimit. Phorma ēt Delphini id repn̄tat quō repādi dorsi curuitas adorātib⁹ apte cōueniat. Signū hoc eē dicią musicū a nūero musaꝝ.9. aduertāt q denis vt Higini: deprauata lectio figuraq̧ mōstrat Stellis ītegrari cōtēderit. Quę sidera quom vt Saturnus & Mars openľ. Maternus firmicus quinto de ipa complexiōe dicebat. Si Saturnus & Mars pariter vnū hospitium partis acceperint:& in eodem loco pariter constituri equabili potestatis societate iungantur:si in opportunis geniturę locis fuerit ista cōiunctio:mores hoim equabili grauitatis moderatione cōponit:& oēs animi ipetus mitigat māsuetis tēpationibus. Martis.n.incōsulta temeritate ardoris improbibitas & inflāmati caloris ardor ipatiēs:cōiūctiōe sibi Saturani frigorū tēperaľ & mitigatis ignibus quos natura,pprijs caloris incēderat ad fingēdos mores hoim grauitatē ex adiūctis sibi frigoris societatibus mutuaľ:vt Martis calor ad fingēdos mores tardo Saturni frigore semper hebetatur: Quom itaq̧ Saturni frigus tepefecerit calor Martis & quom illius flāmā Saturni iūctum frigus extixerit:ex ista tēpatiōis moderatiōe mores hoim pfecta grauitatis ornamēta pcipiūt. hęc ille. Quæ tm̄ fauēt ,ppo sito q̄tū vel calore dissoluta ,pcacitas:vel ex frigore desidiosa tepeditas:adorationē impedire noscūtur. Ad fabulā veniamus.

Higini lectio deprauata.
Iulius fir. Saturni & Martis influ.

Coniugem nunq̃ deus amphitrit en
Et maris rex ducere consulentis
Absq̧ delphini potuit rogatu.
Muneris cuius merito refulget
Igne ter trino, superos adorans
Artubus curuis:animam tonanti
Iungit vxorem:sua fata demum
Soluerit postq̃ rutilat beatus.

Tho. ado= ratio. Tãtũ aũt. T.S. adoratione letat⁹ est vt quo magis deo debitã pos set reuerẽtiam exhibere post missam quam ipse quottidie cele= brabat: alteram cui ipse sepius ministrabat audire semper fer= uentissime procreauit.

Delphinus.

¶ De eo quod oblationes/decimas/primitias/sacrificia: holo caustaq3/offerre facit per equum. Ca.11.

Quus decẽ & octo stellis irradiãs aium signat deo oblatiões/decimas/primitias/sacrificia/holocau= staq3/offerre ꝓmptissimũ. Q đ ex religiõis affectu ꝓcedere testis est Doc. Sanc. scđa scđe. q. 85. 86. 87. Ideoq3 decẽ & octo istarũ stellarũ ad. 13. psei iustitiã figurantis ꝓ= ties sup. 13. ad quiq3 actus ex Ed natã. exoriri. Equi Plinius. (si Plinio i. 8. affectio vt oĩ= libus rõnis ex re possint in= nemo hec deo 13 portoi sequi p= dit. 5. vt. 5. hos iustitia inueret aũt erga dños credim⁹) tãta ẽ bus negatũ aia ptibus illoꝝ fle fortnia. Et sic 18 dabit nisi q amo re feruẽtiori incaluerit. Illud adde qđ Gre. 31. moral. exponẽs il Grego. Iobus. lud Iobi. 39. Nũquid ꝑbebis equo fortitudinẽ &c. dixit q3 equo ꝑ dicator fortis intelligit: & ibi hoctã belle q̃ diffuse ꝓseq̃r. Pre dicatores aũt quom hoĩes ad viã veritatis euocẽt: pctõres cõte= Dauidus ri dñoq3 adherere purgeãt: nũ sacrificia offerũt si iuxta Psal. Sa Thomas. crificiũ deo spũs cõtribulatus? Sacrificiũ aũt quom. S.T. ponat holocausta q̃ cõtinebant i sacrificio visũ est mihi distiguere quõ

illud nõ totũ:hec aũt consumerent̃ ad cineres. Equus ergo iste quom nõ tot⁹ sed vsq ad vmbilicũ dephormet̃ sacrificium satis apte cõmonuit:qd Macro. teste. Satur. scdo olim vocabat̃ pteruia.in eo mos erat vt si qd ex epulis supfuisset igne cõsumeret̃ Hinc Catonis ioc⁹ ille. Nãq albidiũ quẽdã q sua comedisset & nouissime domũ q ei reliq erat incendio pdidisset,pteruiã fecisse dicebat:qd comesse nõ potuerit id cõbussisse. Clare ẽt stelle i hoc equo sicut Iuppit̃ & Mars opari nõ renuũt. Et qdripartiti 4.Ptolo.habet q si qs in magrio Iouẽ Martẽ in communicatione habẽtem sortitus fuerit iste erit decimator: satis nostro acc õmodatũ pposite. Ad fabelle intuitum properemus. Macrobi⁹ Sacrificiũ dicebat̃ pteruia. Catõis iocus i albidium. Ptolo. Iouis & martis ifl.

Hic sonipes fontem protulit in biiugo
Parnaso:sacrum vatibus & numeris.
Inde polum volitans ingreditur nitidus
Et medius rutilat sidera pictus habens.
Sic qui primitias obtulerit superis
Fontem aperit cunctis diuitijs fluidum
Et tandem eternis ignibus irradiat.

¶Spũal'r hec Tho.Sã.obtulisse qs ambigat? Nã vt de reliquis taceã & hĩs q dixim⁹cõphormemur:pdicationis arte ita resplẽduit vt etsi multa ex mãibus ei⁹ hac de cã suscepit (dñs:maiora etiã suscepisset si pmissione sua impulsuq(quod melius videatur)ad aliud(hoc relicto)se nõ transtulisset officium. Tho.

Equus

¶De voto per triangulum. Cap.23.

Thomas. Votum qd

VOtum sequitur: & ipm de religionis actib⁹ vt Sāc. T. habet scda scpe. q. 88. qd quādā (inqt ille) obligatione ĩportat ad aliqd faciẽdū vel dimittendū. Obligat aūt se hō p modū pmissiōis q̄ est rōnis act⁹: ad quā ptinet ordinare. Sicut em. hō imperādo vel de pcando, ordinat quodāmō qd sibi ab alijs fiat ita pmittendo ordinat quid ipse p alio facere debeat. pmissio aūt pcedit ex pro

Ad votum tria reqrū tur.

psito faciēdi. Propositū aūt aliquā deliberationē exigit quom sit actus voluntatis deliberatę. Sic ergo ad votū tria ex necessitate requiruntur. primo qdē deliberatio: scdo propositum volūtatis: tertio pmissiō i qua pficit rō voti. Ex his aduertito q̄ pul

Per triangulum mō strātur.

chre p triangulū trib⁹ stellis isignem votū tria reqrens itimet. Aliud est qd p ternariū hūc designat. religiōis. n. pfectio vt Sā. Doc. habet scda scdę. q. 189. in triplici voto obediētię. s. Castitatis & paupertatis consistit. Et iō illud qd votum monebat tria debuit principalia pfectiora q̄ pcedere. Phorma triquetra siue trigonalis haud insulsę disponit. Boet. nāq̄ secūdo Arithmetices trigiāgulū primū principēq̄ figuraȝ appellās eo pbat q̄ quom ipse in aliā priorē resolui nequaq̄ possit: in ipm vniuersę diuidū

Ptolo.

tur. Sic ista tria vota principatum obtinēt: quicquidq̄ boni agit inferioris gradus ipsoȝ participatiōe pficit. Mercurij naturam obtinent hę stellę: qui secundo quadripartiti quom dispositiōis

Iuli⁹ fir. Mercurij influxus. Zahelus.

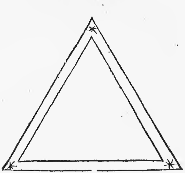
dñs fuerit diuinationes seruitium dei: & ea quę contingūt in sācuarijs. 2. influit. Iulius etiā Firmic⁹. matheseos. li. 9. ab hero scopo loco Mercurius siue matutinus siue Vespertinus inuent⁹ si fuerit sacerdotes diuinosq̄ faciet. Et Zahelus hysmaelita in libro de interrogationibus. Qui interrogauerit in secunda parte horę Mercurij pro anima interrogantis quęrit. Sic sic qui vota domino reddunt pro aīa sua deprecātur: in sanctuarijs ministrant: Deo seruiunt: sacerdotijq̄ dignitate ex talibus adornantur. Fabulā contemplemur non infacetam.

Sideribus triquetram figuram,
In tribus: ęthereis locauit
Sedibus: ex genitis tonantis
Qui celer est volitans per auras:
Vt notulam Iouis exprimendo.

Littera prima λιοϲ facit quam
Gratior vt fieret patri. omnis
Vota fide triplici colenda
Qui dabit:hic similis notando
Qui fuit altisonum ista reddens:
Strictus in exilio huius orbis
Spiritus:& patriā tenendo
Emicat eximio nitore.

¶Ex superioribus autem:& his quæ inferius dicētur vota sua domino reddidisse Thomā gloriosum agnoscemus. Thomas.

TRIANGVLVS.

¶De iuramento per Arietem. Caput.24. Tho.

AD signiferi bissenas imagines venimꝰ exponēdas quarū prima Aries religionis actū: scđa scđę .q.89. iuramētū signat. Decē & octo figurat stellis apta satis numerositate ꝓposito. Scđm eñ naturalē nūeri gñationē decē & octo primus ē q superfluus quom sit ternariū tm̄ sup ptes habet. Supfluus nūerus est q ptibus oibꝰ aliquotis maiorē sicut decē & octo p.1.2.3.6.9. mēsurant quę ptes eius aliquotę sunt quom aliquoties sumptę eum cōstituāt. At si eas numeres nō decē & octo tātū sed.21. reddere cōperies vnde

Iuramētū p arietem. Nūerꝰ superfluus quid.

ternarium supera dunt. Hoc autem innuit iuramētum per sum mum deum qui trinus est assumi debere vt habetur Deutero= no. 6. Dominū deum tuum timebis & per nomen eius iurabis.
Deutero. Illud etiā qd Hieremie. 4. habet iurabis inqt dñs in veritate:
Hieremi. in iudicio: & iustitia. Q d expōnēs Hieronym⁹ dicit. Animaduer
Hierony. tēdū est q iusiurādū hos habet comites. s. veritatem: iudiciū: & iusticiā. Tres ergo comites ternari⁹ iste cōmonuit. Aduerte tū q per supfluū nūerū iuramētū dixim⁹ signari ea de causa vt sic cut iuramētū inter p se appetēda bona nō ponit: sed inter necessaria qūq vt. Sā. T. hēt loco pfato: ita q hoc moneret nūer⁹ aliqd
Tho. Arietis nā qd in sua substantia nō includeret: et p se reqsitū sed quasi ab ex
Isidorus. tra adueniēs retineret. Iuramētū nāq vbi supra nō q rit: nisi ad subueniēdū defectui. quo. s. vnus hō alteri discredit & tō non est habendū inter ea q sunt p se appetēda sed inter ea q sunt huic vite necessaria. Arietis nata ēt id autumat cū veruex dicat Isidoro teste eo q vermes in capite gerat: qb⁹ excitat ad pliū. Et sic quis iuste ad iuramēdū ñ ipellit: nisi quom opīo q vera ē vel alia veritas quā ipe nouit si ab alio nō credat caput ipsi⁹ quodā mō fatigās ad iusiurādū mouerit. Bñ aūt veritatē caput fatigare si discredat edictū ē quom veritas phormalr aliud nō sit nisi
Tho. cōphormitas q est relatio rōis rei q est extra ad seipam vt est
Aristo. obiectiue in intellectu enūciatiuo scdm aliquos. scdm āt. S. Th. est entitas absoluta pricipalr cōsequēter respectū cōphormitatis includēs cōcept⁹ i itellectu ad rē vel ecōtra. Hec oīa clare pa
Cōtra Aureolum. tent in. 6. metaph. Recte ergo in capite vermes p veritate quō caput intellactū nobilitatis gra pleferat & veritas intellectū re
Ptolo. spiciat quom. 2. sen. dis. 2. S. Tho. hēat q vere ē obiectū primū &
Veneris influxus. adequatū itell's nři licet nō p se. Neq laborabo Aureolū cōtradi cētē infringer quom. nō oē qd lucet aurū sit. Influx⁹ stellaꝶ i hoc si
Deutero. gno i dorso. s. silis ē virtuti veneris & ob hoc nře fauet intētiōi Nā qdriptiti. 3. dī q si ven⁹ sola fuerit dña dispōis aīe natus erit
Iulius fir. iust⁹: hō deliberatiōis: & deū multū verebit. Sic iuramētū timo
Idem. rē dei requirit (vt supradictū ē) scdm illud Deut. 6. Dñm deū tuū timebis &c. Deliberationē ēt quom comes sit ex tribus vnus. Iul. ēt fir. in 2. ait: q si dña geniture fuerit vel actus decreuerit iustos facit. In. 2. ēt dixit idem q in. 9. ab horoscopo loco venus constituta faciet hoies. qui aliquid velint q̄si a diis. dcm hoibus

nūciare q̄les solēt ēt in tēplo qui vaticinari consueuerūt. Et hoc dictis cōcordat quom q̄si a deo dctū qui iurādo testē deū faciūt credi velint. Iuramētū.n.sp deū inuocat in testē licet creaturas noiet: quia in ipis ēt veritas diuina mūifestat vt habet Doc.Sā. vbi supra. Septio ēt Iu.idē qntā ptē aut.20.arietis in Horoscopo hn̄tes iustos dixit eē futuros. Adde q solis exaltatio dr̄ eē Aries ab Astrologis ob hoc.s.q̄tū nobis attinet qa reges q p solem regunt si iurameta seruāt exaltant in fide. Deusq̄ verus sol iustitie est p iuramētū exaltaf quom hoies iurādo deū credāt hr̄e infallibilē veritatē: & vlem oim cognitionē & puisionē: ex Tho. p̄fato loco. Cui rei anuit Macro.illud sat.3.ex lib. hetruscorū q aries insolito colore idutus Regū felicitatē p̄tendere docet. Ad p̄missa in punci.lib. accedam⁹ faticinia. Iuxta indos i scdo Arietis decano ascēdit foemina sindone & pannis rubeis induta cogitās ire q̄situ pānos: monilia. plē. Sic veritate fulcit⁹ qs vt vestibus preciosis: & ab alijs sibi nō credat iuramēto saltē cogitat in illis gn̄are ver; q̄si plem inde fidei ornamēta suscipe sperās Iuxta Persas i tertio decano iuuenis cui nomē Falsus solio residens cū quo equus duplex ac posteriora solij geniti deficiendo deos acclamātis. Nō secus & si rex solio sublimis existat. Falsitas aūt in eo sit ne penit⁹ destituatur deos iuramentis istantius inducere quo verus teneatur oportet.22.n.q.j.in summa & ibidē glosa iurare est teste deo aliqd dicere.n.3.gradu Arietis iuxta alios ascēdit hō dextera manu ostēdēs varia mūdi: & sinistra applicata cingulo: subduntq̄. hō erit pacē diligēs ille.s.q nascetur. & sifr in.18.gradu hō pacē diligēs nascef: quom iuxta istos mulier i tribunali sedens eleuata manu dextera surgat. Ex his haud afr q̄ pri⁹ ppositū astruimur quom Doc.S.loco preal.iuramēti finem vt controuersie sedentur & sic pax fiat fore pronunciet. Sed iam ad fabule festinemus intuitum.

Tho.
Iulius.
Tho.
Macrobi⁹
Hetrusci
Indi
Persæ.
Canon.
Aliquorū placitum.
Aliqui.
Tho.

Aries maris viator
Tulit vsq; fidus etam
Rura aquis sorore phrixum.
Veniens Iouis qui ad edem
Sacram in hostiam cremauit:
Prius aurea priuata
Radiante pelle templi

Laquearibus decoris.
Habet ille transiturus
Mare fluctibus timendum
Fidei negatę amęnam
Vehat ad cupita quæ auram:
Bona iurat esse dicta.
Nitet hinc micante cęlo.

Tho. ¶ Attestatus est & Tho. gloriosus optimū deū quom iuraret statuens custodire iudicia iustificationis suę.

ARIES.

¶ De adiuratione per Taurum. Caput. 25.

Tho. ACtus religionis Adiuratio ponit a Sā. Th. scda scdę. q. 90. quia sicut ille q iurat seipm imobiliter ordinat ad aliquid agendum: ita etiam alios ordinare potest. Superiores quidem deprecando: inferiores aūt imperando. Et quom vtraq̃ ordinatio per aliquid diuinum confirmatur

Adiuratio per taurū. est adiuratio: & sic habet ibidē de dęmonū adiuratione q̃lit licita est: & etiā creaturę irrationalis p miraculoꝝ opationē & exor

cismos. Hec igitur adiuratio p Tauru viginti stellis clara inostrat aptissime. Disponuntur aut taliter ut sex que virgilie eiciunt i ore adiurantes debere verbis vtri pfectione repletis moneat. Aliter eni supiorib⁹: aliter inferiorib⁹: aliter demonib⁹ vbi potetia pet fectioq magna requir: talr irronali creature adiuratio facieda e Boe.
Sex dico hoc stell, monet: q a senari⁹ nuerus Boetio. i. Arith. te Senarii p
ite neq dinut⁹ neq supflu⁹ est sed pfect⁹. quo ptes ei⁹ aliquote. fectio.
1. 2. 3. sex pcise costituat. Quattuordeci reliq ita et supani vt. 7. i
capite. 7. p reliquu corpus inserte sint. in hoc secretu padit altu Adiurato-
adiuratores. videlicet illos veros optimo sq q iter. 7. ecclasti- res optimi
cos ordies exorcistar supsere potentia vel qui alio septenario
sancti. s. spus munere demonib⁹ iperat miraculoruq gra fulget
In nomine eni christi q spu mittit in oes: demonia tales eijci- Aesculapi
unt serpentesq tollut. Vn fauet Aesculapij dictu de Tauri natu us.
ra q. s. cornu eius serpete phugat. Diabol⁹. eni q serpes est pes Tauri cor
simos istor cornu. i. fortitudine detur bat. Hinc et fortitudo ta- nu.
liu sup demones q inimici hois sunt claret q a si cuiusq horo- Tauri ifl.
scopus fn tauro fuerit inuetus Iulio fir. teste in. 4. habebit bone Iulius fir.
felicitatis ornatu: & inimicos suos videbit misere hulilitatis co
tinuatioe prostratos. Et in. 7. tertia pte Tauri qcuq habuerint Idem.
horoscopu in sacris certaminibus consequent insignia choro-
naru. Diaboli aut cu exorcistis certamina sacra: quom no nisi sa
cri nominis vincantur intuiti. At stellar in Tauri vertice q luci
dioris clarioris q rubedinis similitudine gerit: & dicitur Alde-
baran illius inq coplexio a Martis complexione non elogatur:
Aliarum vero que ibidem sunt complexio Saturnie complexio
ni coequatur & mercurialis similitudinem gerit aliquantisper.
In eius autem cornuum cacuminibus posite idequod Mars ops
rantur. Intueamur hos influxus an nostro faueant magnifice p
posito. Et primo Saturnus cum Mercurio quadripertiti. 3. Pto- Ptolo.
lo. teste facit q natus mira faciet: & studeat id secretis miracu- Saturni &
lorum sanctor. Et in. 4. Si cu Mercurio magisterium date Sa- mercurij i
turnus testificet natus in domibus dei occasione alicui⁹ noticie flu.
seu diuinationis que in eo erit commorabitur. Et Iul. in. 2. cum Iulius.
Saturno Mercurius in. 9. ab horoscopo loco baiulos diuinarum Albuma-
cerimoniarum faciet. Et albumasa. in tertio tracta. coiunctionu sarus.
Quando Saturno coiungitur Mercurius signignificat q hoies

vvtetur incantionibus & necromantia. Hec q̄ dixim⁹ cuncta ful ciunt intentū:licet vltima malā importare videant adiuratione. Nō.n.dū adiurare instigant sydera illicite cogūt qn i bonūver= ti possit influxus. Et forte Albumasarus loqtur vt hui⁹ in adiu= rando discretionis exps. Martis natura ñ min⁹:imo ita q̄ ñ pos sit meli⁹ ēt si ego finxissē asseuerat exposita.scdo.n.Mathefeos

Iulius. Martis influ. Iu.fir.ait. In.9.loco ab horoscopo Mars constitutus facit hoies quoꝝ aduentū praui demonū spūs fugiāt & q̄ sic laborātes ho= mines non vi verboꝝ:sed sola sui ossione liberent. Et q̄uis sit violentus demō q corp⁹ hoīum animūq; quatiat siue ille aereus sit:siue terrenus.siue infern⁹:istius hois iussionē fugitet: & ꝑce ptis eius cum quadā veneratiōe terret. Hi sunt q a vulgo Exor

exorcistae ciste dñr.sed talis erit si in.9.loco.sic(vt dixim⁹)habuerit Mar= tē:vt laborantē hominē ab omni malignoꝝ demonū spū facile possit iussionis sue auctoritate purgare.hec ille fōaliter. Quæ q̄tum imaginem hāc dignificēt ex illo patet aptius q̄ ei⁹cornuū

Indi. cacuminibus vbi fortitudo signat ista ꝓcedūt. Iuxta idos in.2. Tauri decano ascēdit forma defecti corpis dextra manuvirgam tenēs sinistra in sublime leuata.vt.s.mōstret se baculo crucis ae reas debellare supbias. Iuxta alios hō erect⁹ stans cū baculo. Et subditur hō fortis erit in factis suis. Et hoc ēt vt supior figu

Alioꝝ placitum. ra significat:vt aūt aliam adiuratiōis spēm q̄.s.circa hoies exer

Idem. cerēsinuēt ijdem aiūt. In.19.gradu Tauri ascendit mulier aquam fundens de vna olla in aliā:Et sumūt hō erit dulcia dans verba Oportet.n.i spū lenitatis hoies q fratres sunt adiurare. In.3.de= cano iuxta Persas vir erect⁹angues tenēs quo prior expō cōua

Persae. lescit. Ad fabulę veniam⁹ assēsuū. Quō pri⁹ aduerteris lunę ex altatione Tauꝝ fore veluti ecc̄lia miraculoꝝ radio tā sublimem adepta est q̄ nunc possidet & possessura est excellentiam.

Taurus amando Iuppiter optimus ·
Efficitur:quo posset Agenore
Progenitam perducere feruidos
Vt si in amplexus societ torum.
Prata virent:cœlo aspicit inclitam
Ludere:fit taurus speciosior
Omnibus:& iam Europa cupidine
Eimij candoris:adheserat

Terga premens: quom per mare turbidum
Enatat: & cretam vehit insulam,
Oscula libans victor ad ethera
Transuolat. & Taurum ignibus induit.
Qui Iouis in virtute diabolum
Trudere: iungendo potuit viros
Altisono: tandem emicat aureus.

¶ Adiuratione tantū gloriosus Thomas enituit vt nullum extet miraculorū genus: quo Christi virtute indutus ex alto non claruerit. singulatim q cupiūt hec videre aliorū historias lectitēt Nos breue (cui studemus) eloquiū singula recēsere phibuit. Thomæ miracula.

TAVRVS.

¶ De laude dei per Geminos. Cap. 26.

VLtimus religionis actus laus dei est vt Tho. Sancto secunda secundæ. q. 91. placuit quando scilicet ipm laudantes nosipsos & alios audiētes ad reuerentiā inducimus. Et ideo necessaria est laus oris nō qui= Tho. Laus dei virtus.

Sideralis abyssus.

Dauidus. dem ꝑpter deũ:fet ꝑpter ipm laudantem: cuius effectus excitatur in deũ:ex laude ipsius scdm illud psal. Sacrificiũ laudis
honorificabit me & illic iter quo ostẽdam illi salutare dei. Et in
Isaias. quãtum hõ p diuinã laudẽ affectu ascendit in deum in tñ p hoc
retrahit ab his q̃ sunt cõtra deũ scdm illud Isaie. 48. laude mea
Dauidus. infrenabo te: ne intereas. Prodest etiã laus oris ad hoc q̄ aliorũ
Laus dei affectus prouocetur in deũ. vñ dr̃ in psal. Semp laus eius in ore
cõpat ge meo. Et postea subdit. Audiant mãsueti & letent. Magnificate
minis. 18. dñm mecum &c. Hãc igitur laudẽ altissimi p geminos indicat q̄
nũerus pⁱ decẽ & octo stellis irradiãt. Nũerus. n. iste quom pariter impar
ter impar sit vnã recipit in ptes equales diuisionẽ omnimode sectioni alię
Boe. in equales ptes inhabilis: hæc Boetio primo arithmetices attestante. Sic qui diuinis incũbit laudibus ambas diuisi i ptes:
Toni octo nõ magis: apta canunt. Q3 autẽ vnus istorũ geminorũ octo tãtũ
fortitus est sidera mõstrat quicqd in ecclesia cantat: octo tñ to
nis regulariter vel irregulariter adaptari. Quom aũt q diuinæ
Iul. fir. laudi assistit ex altari viuere debeat: Ideo Iul. firmi. matheseos
4. dicebat. Si in geminis horoscopus fuerit inuẽtus natꝰ erit cę
Geminorũ lestibus semp facultatibus imbutus. Et in. 7. dixit. in tertia pte
influxus. geminorũ quicũq3 habuerint horoscopũ erũt sacerdotes: vel pn
cipes: aut reges sacrorũ. Et qui in. 25. erũt sacerdotes: aruspices: pphetę. Et qui in. 26. erũt editui custodesq3 tẽplorũ: vel qui
sacrorũ officijs deputent. At qm cantus in dei laude recte assumũtur scdm S. Tho. loco pallegato scda scdę. q. 49. dicẽ. q̄ salu
Tho. briter fuit institutũ vt in diuinas laudes cãtus assumerentur vt
Cãtus in infirmorũ animi magis ꝓuocarẽtur ad deuotionẽ Aug. teste. 9.
dei laudẽ cõfessionũ: adducor cõsuetudinẽ cantãdi approbare in eccłia vt
recte assu per oblectamẽta auriũ infirmorũ animus i affectũ pietatis as
mũtur. surgat. Et in. 9. de seipo: fleui in hymnis & canticis suaue sonã
Augu. tis ecclesiæ vocibus vehemẽter affectus. Qm inquã ita est ideo
Idem. idẽ Iul. in eodẽ. 7. dixit: q̄ in. 22. parte geminorũ horoscopũ ha
Iulius. buerit erit citharedus: musicus: maxima preferet ex hoc nobi
Mercurij litatis insignia. i pedibus aũt signi huius stellę posite a Mercu
et veneris riali qualitate non recedunt. & (quanuis modicum) qualitati ve
influ. neris associantur. de hac mixtura Ptolomeus quadripartiti ter
Ptolome. tio dixit q̄ facit natum amatorem psallẽdi, qui deum diliget et
Idem. mandata. Et in quarto aiebat. Si Mercurius & Venus ma/

gisterij dñium habuerint natus exercebit se in musicavel ludis aut in cãtationis seu cantationũ inuentionibus: vel in qualibet specie reperiendi cantus. Et Iulius in secundo facient inquit in 9. ab horoscopo loco Mercurius & Venus pariter constituti tales quibus ex templorũ officijs pręsidia querantur. Faciet enim aut sacerdotes: aut hos qui in templis constituti futura praedicant: aut aruspices: aut astrologos: aut augures: aut magos: aut qui omnia explicare consueuerunt. Lucidiores vero stellæ in geminorum coxis positę saturnię coequantur complexioni. qui in nouenario ab horoscopo loco quodam facit in templorum cultu semper perseuerare: aut prępositos religionũ. In eorum capite positatum altera quę dicitur Auellar Mercurio in operib⁹ assimulatur. Et Iulius in secundo dixit ꝙ Mercurius in nouo ab horoscopo loco flue matutinus siue vespertinus sacerdotes facit. In.20. etiam Geminorum decano iuxta Persas ascẽdit aureo vir canens calamo. Laudibus dei in cantilenis accommodum hoc est: sicut & illud iuxta alios qui dicunt ꝙ ascendit homo canens in lutinis: protinus subinferentes ꝙ homo erit gaudium faciens hominibus. Maius autem gaudium non potest facere quis hominibus qui recta sadiunt dum musicis incumbit: q̃ in dei extollenda pręconiatalem exercere peritiã. Finis erit his quę dicuntur in laude diuina quom fabulam inspexerimus.

Iulius

Idem. Saturni influ. Mercurij influxus.

Idem Persae. Alij.

Hos ꝙ erant concordes inuicem
Extulit ad celos & splendidis
Sideribus depinxit Iuppiter:
Vt niteant alternis noctibus:
Qui sibi equos sortiti vendicant.
Sic radiant concordes laudibus
Omnipotentis: cãtantes vices
Qui per equum sumentes mutuas
Munera: viuunt ex altaribus.

¶ Adeo autem diuinis delectabatur laudib⁹ Thomas vt dum septies in die laudẽ deo diceret sepi⁹ raperetur in extasim pręcipue dum cantaretur illud ne ꝓprias nos in tempore senectutis. Quoad potuit namq; communi modulationi semper interesse curauit.

Tho.

¶ De pietate per cancrum.

Gemini.

Caput vigesimum septimum.

EXpositis religionis actibus cōsiderādū est de pieta
te que inter virtutes iustitie annexas a Tullio posi=
Tullius. ta est: q i rhetoricis pietatē diffiniebat dicēs. Pietas
Pietas qd est p quā sanguie iūctis patrieq; beniuolis officiū et
Tho. diligēs tribuit cultꝰ. Q d elucidās Th. S. scda scde. q.
101. Hōait: efficit diuersimode alijs debitor scdm eorū diuersā
excellētiā ob diuersa bnficia ab eis suscepta. In vtroq aūt deus
sūmū obtinet locū q excellētissimꝰ est & i nobis essēdi & guber
natiōis pricipiū primū: scdario vero nri eē & gubernatiōis pri
cipiū sūt parētes & pria a qbus & in q nati sumꝰ. Et iō post deū
est hō maxie debitor pētibus & prime: vñ sicut ad religionē pti=
Aristo. net cultum deo exhibere ita secūdario gradu ad pietatē ptinet
exhibere cultū parētibus & patrie. In cultu aūt parentū includi
tur cultus oim cōsanguineorū: quia etiā cōsanguinei ex hoc dicū
tur q ex eisdē pētibꝰ pcesserūt: vt patet p phm in. 8. Ethi. i cultu
aūt patrie intelligit cultus oim ciuiū: & omniū prime amicorū &

ideo ad hos pietas pricipalr se extēdit. Figuraſ aūt hæc virtus
ꝑ Cancrū decē & octo stellis clarū. Nā Macrobio sup somnium Pietas ꝑ
Scipionis teste impar nūerus mas est & par femina vñ & Arith Cancrum
metici imparē p̄ris & parē matris appellatiōe veneranſ. Vltra Macrobi⁹
aūt Monadē qua nūerus iste sicut & oīs alius mēsuraſ. 2. 3. 6. et. 9
integraſ duobus igitur ꝑtibus totidē qꝫ imparibus absoluiſ pri=
musqꝫ numerāti occurrit ab vnitate: q pari impariqꝫ generante xviij. nūe=
alijsqꝫ similibus senario. s. nouenario nō generātibus oriaſ. Ma ri potētia.
cro. eñ loco preadducto generātes nūeros vocat q multiplicati
contentam infra denariū q terminus est oīm cōstituāt quātitatē Macrobi⁹
qđ primis his duobus accidere reliquis nequāq̄ cōstat. Ex hoc
aūt qđ Tho. lōgo sermone digessit intimaſ vt pietas erga parē
tes & affines qui nos generāt & erga cines & amicos patriæ q Tho.
nō generāt: habeaſ. Et bene in vtroqꝫ ordine par & impar socia
tur vt virīs feminisqꝫ nō ābigas adhibēda. Cancri natura non re Cācri na=
nuit pietatis affectū quom & retrocedāt coctiqꝫ colorē aptissime tura.
mutēt. Retrocedit. n. pius quom hos q in diebus suis ꝓcesserūt
id est senes ampliori fouet obsequio & a factis ꝓprijs se retra=
hens alienis īsudat negocijs. Colorē mutat quom crudus niger
vel viridis existēs dū coquiſ rubedine fulget. Sic q pietatē quæ
virtus est vt explanauimus habuerit & vltra hāc pietatis donū
paracleto a spū possidere meruerit igne charitatis excoct⁹ cla= Signū can
riori qualitate dotaſ. Signi etiā ꝓprietas id autūat quom tropi cri.
cū sit. i. cōuersiuū: q a sol sicut pius inmittēs cępta ꝓ se (vt dictū Macrobi⁹
est) negocia alijs insistere volēs inchoato vertiſ ab itinere. Est Cācer por
et (Macrobio vbi supra asserēte) porta vñ aīę in hūc descendere ta aīarū &
mūdū opinarūt antiq. Hoc dei pietate monet aīam nobis ita no exaltatio
bilē infūdi Iouis itē exaltatio est: & lunę dom⁹. & vt dixit Be= Iouis: do=
themus i cētiloquio suo qñ planeta ē in domo sua aut domo exal musqꝫ lu=
tatiōis suę ē vt vir i domo sua: & pficiſ indiciū: & volūtas sua et nę.
cōpleſ qđ vult fieri. Sic Iuppiter man⁹. i. de⁹ & luna q̄ est ecclīa Bethemus;
volūtatē suā implēt in hoībus qñ pietatē exercēt. Iulius etiā fir. Lūa eccl'.
Matheseos. 4. illi ait q in Cancro horoscopū habuerint erunt Iulius fir.
semp publicis necessitatibus occupati pietatis qdē insigne testi Eccl'iasti.
moniū. Illud aūt qđ Eccl'iastici. 3. habeſ. Qui honorat patrē suū Cancri in
vita viuet lōgiori. Et honora patrem tuū vt supueniat tibi bñdi fluxus.
ctio a deo: & bñdictio illius i nouissimo manet: ꝑ Iulij firmi. lib. Iulius fir.

p̄fato signat̄ dictum. Qui(inqt)cancrū in medio cœli habuerit erit gloriosi: qbusdam actib⁹ occapat⁹: in loco r eligioso aut publicis nutrieī: & in senectute maxima illi glorię cōferuntur insignia: ita vt nouissimū vitę tp̄s nobilitatis splendoribus adornetur. erit in senectute copiosus: pecuniosus: & diues: & ei p̄cessu tp̄is gradatiōis substātia felicitatis accedit. Et duas stellas vires q̄ sunt ex vtraq; p̄te meeles vel p̄setis vł cōchę & q̄ duo asini dñr a Martis & solis viribus non recedunt. De qua mixtura Albumasa. tractatu. 3. cōiunctionū dicit q̄ significat multā interfectionē in furib⁹ & latrōibus. Pietas em̄ tales nō patit̄ crimiosos q pietatis visceribus priuāt. Ascēdit iuxta Persas in. 3. cancri decano puella tertia de trib⁹ virginib⁹ secū deferēs: nūc accedēs: nunc recedēs. Sic sedulę officia pietatis exercēs secū bona qbus succurrat inopi deferēs laborē non recusat itineris. vt vero seruitiū tale melius innotesceret addiderunt aliq in tertio gradu duas mulieres sedētes ascēdere & duos viros añ eas stātes & intulerūt. Homo erit alteri seruiēs ad placitū. At qm̄ cogūtur tales domi manere nec egredi cum senectus. s. postulauerit parētū: Ideo in. 15. gradu(vt isti volūt)ascēdit rex murū sub tecto iacens in nido: Et erit(addunt)hō domi manere cupiēs. Sed iā fabula carmine describatur.

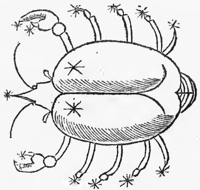
Martis & solis iflu.
Albumasa rus.
Persae.
Alio᷑ additio.

Tot stellas Herculis ense necem
Cancer portans: habet irradians.
Calcem morsu acriter arripuit
In lernee caput arma domat
Quando tirynthius acer amans
Fame: occisum tulit ętehreis
Oris Iuno breuiore mora.
Sic pompę quom pietatis amor
Morsu suadet facias vale: ob hoc
Spernens interficias: tenebris
Discedens: scandit in alta poli:
Affectus quom rutilante micent
Huius splendore piorum hominum.

Tho.

¶ Diuus autem Tho. eo nitore pietatis emicuit quo lapsos & errorum detentos ambagibus: tum orationis obtentu: tum doctrinę cęlestis rore liberasse cognoscitur.

Cancer.

¶De obſeruantia per leonem. Caput.28.

Tullius. Tho.

OBſeruantiã inter ptes iuſticię potentiales Tullius ponit rõnẽ Tho. ſcđa ſcđę.q.102.reddente.Neceſſe eſt(inquit)vt eo modo p quẽdã ordinatũ deſcẽſum diſtinguanť virtutes ſicut & excellẽtia pſonaꝝ qb⁹ eſt aliqd᷑ reddẽdũ.Sicut aũt carnalis pať pticulariť pticipat rõnẽ principij q̃ vľr iuenił id deo:ita ẽt pſona q̃ quãtũ ad aliqd ꝓuidẽtiã circa nos gerit pticulariť pticipat ꝓprietatẽ pris:qa pať eſt pricipiũ & gñatiõis & educatiõis & diſciplinę & et oĩm q̃ ad pfectionẽ hũanę vitę ptinẽs.Perſona aũt i dignitate cõſtituta eſt ſicut pricipiũ gubernatiõis reſpectu aliquaꝝ rerũ ſicut priceps ciuitatis in reb⁹ ciuilib⁹.Dux aũt exercitus i rebus bellicis.Magiſter aũt in diſciplinis;& ſiľr eſt i alijs. Et inde eſt ꝙ oẽs tales pſonę pñes appellanť ꝓpť ſiľitudinẽ curę.Sicut.4.Reg.5.Serui Naaman dixerũt ad eũ pater & ſi rẽ grãdẽ dixiſſet tibi propheta &c.Et ideo ſicut ſub religione per quam

Regũ.4.

cultus tribuitur deo quodãmodo inuenitur pietas per quam co
luntur parentes:ita ſub pietate inueniẽ obſeruãtia p quam cul
tus & honor exhibeẽ perſonis in dignitate conſtitutis. Q đ Tul
Tullius. lius attendens obſeruantiam eſſe p quã homines aliqua digni=
Obſeruã= tate antecedẽtes quodã cultu & honore dignanẽ expreſſit. Cul=
tia quid. tus autẽ iſte & honor non niſi obſequium vel obedientia & re=
uerentię exhibitio quę ſuperioribus ratione officij gubernatio
Thomas. nis & excellentię debenẽ ſecũdũ Sã. Tho. loco pfato exiſtunt.
Leoni cõ=. Et ideo per leonẽ figuraẽ hæc virt⁹q decẽ & nouẽ rutilat aſtris.
paratur. Quom enim ſpecularer qd noui pportiõe aliqua vel pprietate
numeri huius virtuti iſti cõmodarẽ familiare ſatis occurrit in=
uentum: Et ideo electũ ga ſancti. Tho. dictis adherens. Q đ nã
Thomas. qꝫ doctor. S. dixit deſcẽdẽdo Obſeruãtiã ſub pietate cõtentã q̃ſi
particulari ratione patris gerẽte ꝑpoſito p nũerum hũc edicit
Ariſto. Species eñ rerum vt numeri ſunt. 8. metaphy. ita. ſ. qꝫ ſicut vni
tate addita vel detracta variãẽ ſpecies numeri ſic ſola differen
tia addita vel dempta variatur ſpẽs rei. Si autem vna multo ma
gis plurib⁹ iſta fiet diuerſitas. Illa itaqꝫ q̃ imediate ſub vno ge=
nere ponuntur vnius tantũ differentię faciũt additionem: vt pa
tet inducenti per ſingula & per Porphyriũ cap. de ſpẽ. Et ſic ob
Porphy. ſeruantia quę immediate ſub pietate ſituatur (vt dictũ eſt) vni⁹
tm̃ vnitatis additione ſuccreuit. Decem & octo enim ſtellis Cã
cer qui pietas eſt ornaẽ. 19. Leo quo obſeruantia demonſtratur.
Nã leonis Natura etiam Leonis qui omniũ nobiliſſim⁹ eſt aĩalium id pre
Nobiles ñ tendit quom nobiles ad hoc ex naturę gratioſioris intuitu pro
ruſtici ob= cliuiores inueniantur. Nam. raro obſeruans ruſticus eſſe valet.
ſeruantes Maioris etiã laudis & nouitate ſpectabilis eſt Obſeruãtia qua
ſunt. qui ſuper alios ex merito dignitatis extollitur allijs obediendo
Ambroſi⁹ ſupponitur. vnde de leonis humilitate dicebat Ambroſi⁹. Leo=
ne s iugum ſubeunt: & dociles ſunt & hi homini ſeruiunt natu=
ramqꝫ ſuam humana inſtitutione deponunt: obliuiſcuntur quod
nati ſunt & quo diubentur induunt. Deniqꝫ docentur vt paruuli
ſeruiunt vt infirmi: verberantur vt timidi: corriguntur vt ſubdi
ti. Deniqꝫ in mores noſtros tranſeunt motus proprios deper=
dunt. Pretendit & nobilitatem ratione prefata ſtella lucida i cor
Iuli⁹ fir. de Leonis poſita quam vocant regiam quę quemadmodum Iup
piter & Mars operatur. Iuẽ. Namqꝫ Firmi. Matheſeos. 5. ait. Si

Iuppiter & Mars in vnũ fuerint collocati & in eodem signo pariter constituti equabilis societatis potestate iungantur maxima decernunt insignia dignitatũ & maximam conferunt licẽtię potestatem. Faciũt.n.hoies magnarum ciuitatum aut magnarum regionum officia gubernantes:& in maximis populis gloriosę licentię tribuunt potestatem. Erunt etiam tales qui omnia quæ desiderant prospero consequantur euentu. Alia etiam ratione nobilitas in hoc loco pdicatur quom ad grãdia non nisi p parua perueniatur:& gloriam pcedat humilitas: & qui obseruans nõ fuerit alijs recte non possit obseruanda mandare. Dicebat igitur idem Iulius in.4. Si in leone medium cœli fuerit inuentum vita eius vario labore ac varijs sudoribus fatigabit:& erit potẽtiori alicui honoris aut nutrimẽtoꝝ gratia subiugat⁹ & erit fortis:& cui pcessu ętatis plurimi blandientur: & qui plurim ex suis facultatibus ad alios transferat:erit in aliqua posit⁹ potestate:augebit paterne sustantię facultatem. Vides quomodo ab imis ad summa pceditur: In.7. quoq; idem de potestate quæ tandem talibus confertur aiebbt. In tertia parte leonis quicunq; habuerit horoscopum erit rex duplex possidẽs regnum multas prouicias virtutis suę potestatibus associans. Et in.18. gradu ascendit iuxta quosdam clauis cellaria & subinferũt. Homo erit potestatẽ habens. iuxta persas in tertio leonis decano ascẽdit paruulus manu sinistra .i. ex corde Taurum .i. proteruientẽ submittitq; renittẽtẽ sensum mansuetę vaccę rationis assensu cõiungit. Et fabula declaratis inheret.

Iouis & martis infl.

Idem Leonis influxus.

Idem.

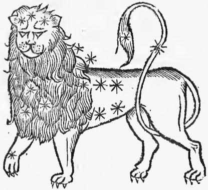
Aliquorũ placitum. persæ.

Prestans animal virtute leo
In sideribus claris vehitur:
Vt nobilitatis vult meritum:
Sic qui dederit cunctis ducibus
Cultum: Rutilat splendore poli.

¶ Tantum autem in doctore nostro Obseruantia viguit vt prælatis obediens & infirma susceperit exercitia. Conuersio nãq; cuidam vt minus discreto (sicut rudes homines esse nouim⁹) quom associatus itineris frequentatione lassaretur interrogatus cur illi fraterculo comes: & pedisequus foret. Obedientiæ (inquit) impulsu cuius tanta vis est vt deum humana indui carne coegerit.

Tho. obediẽs obseruantia.

Leo.

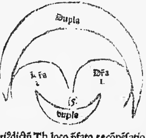
De gratitudine per virginem. Ca.29.

Tullius. Tho. Dionysi⁹

ANnectit̃ iustitię scđm Tulliũ grã siue gratitudo q̃ .s. hõ bñfactori suovices repẽdere debet: qa Tho. S. scđa scđæ. 106. Ois inquit effect⁹ naturał̃r ad suã cãm cõuertit̃. vñ Diony. dicit. 3. ca. de diuinis noĩbus: q̃ deus oĩa in se cõuertit tãq̃ oĩm cã. Semp .n. oportet q̄ effectus ordinet̃ ad finẽ agẽtis. Manifestũ est aũt q̄ bñfactor inq̃tũ hmõi est cã bñficiati: & ideo naturalis ordo req̃rit vt ille q̃ suscepit bñficiũ p̃ grãrũ recõpẽsationẽ conuertat̃ ad bñfactorẽ scđm modũ vtriusq̃. Et sicut de p̃re dictũ est supra: benefactori q̃dẽ inq̃tũ hmõi debet̃ honor & reuerẽtia: eo q̄ habet rõnẽ pricipij: sed p̃ accñs debet̃ ei subuẽtio vel sustẽtatio si idigeat. virt⁹ ergo hęc p̃ virginẽ mõstrat̃ quę q̃uis. 16. stellis itegret̃ bine tñ in pebib⁹ ad librę imaginis cõstitutionẽ req̃runt̃ (vt infra patebit) & iõ de. 14. speculatio fiat. 2. Arithmetices Boeti⁹ decẽ meditates ponẽs quartã dixit eẽ. 3. 5. q̃ numeri. 14. faciũt

Gratudo p̃ virgnẽ

Boetius.

¶Huius aũt (vt ipse ibi vo
luit) hec ē dis positio vt quē
admodũ ē ma ximus ⁊ minus
ad pussimũ sic est differen
tia minorum ad differētiam
maxiorũ. et 6 ad ternariũ du
plus ē. Diffe rentia vero .3.
et.5.q sũt mi nores termin i
2.est: que ad 1.q̄ differentia
5.et.6.maio= rũ terminorũ
dupla sil'r in uenit. Et quid
nr̃o fauēs p= posito hic acci
pim⁹: Nota pri⁹ dictũ Th. loco p̃fato. recōpēsatio grē respicit be
neficiũ scd̃m volũtatē bñfaciētis in quo quidē hoc p̃cipue cōmē
dabile videt̃ q̄ gratis bñficiũ cōtulit ad qd̃ nō tenebat̃: & ideo
qui beneficiũ accepit ad hoc obligatur ex debito honestatis vt
similiter aliquid gratis impēdat: nō aũt videt̃ aliqd gratis ipen
dere nisi excedat quãtitatē accepti bñficij: quia q̄diu recōpēsat
minus vel equale nō videt̃ facere gratis set reddere qd̃ accepit
Et ideo grē recōpensatio semp tēdit vt pro suo posse aliqd ma
ius retribuat. hec ille. Imaginato ergo q̄ primus terminus. s. se
narius sit bñfactor. 5. bñficiũ. 3. aũt bñficiatus qd̃ dictũ est hinc
sumet̃ apte. Et si eñ q ditior. 5. tribuat & q minus diues est eã=
dēmet quãtitatē retribuat: dato q̄ equalis videat̃: tñ supat: quia
quãto q diues est supat pauperē in potētia: tãto ipe paup dando
eãdē grām p distantiã suã a munere superat distãtiã ipsius potē
tis ab ipomet bñficio. Sic igit̃ gratitudo virtus est q̄ & si semp
nō possit reb⁹ tpalibus reddere bñficia saltē Senecã admonen
tem in. 6. de bñficijs itēte venerat̃. Mlta sunt (inquit) p q̄ quicqd
debem⁹ reddere & felicib⁹ possum⁹: fidele cōsiliũ: assidua cōuer
satio: sermo cōis: & sine adulatiōe iucũdus. Et i scd̃o idē dixit. q̄
grate ad nos bñficia puenerint indicemus effusis affectibus qd̃
nō ipo tm̃: audiētc: sed vbiq̄ testemur. Nectam facilis sit aliqs
ad ingratitudinē quom Tho. teste scd̃a scd̃e. q. 108. semp peccatũ
mortale vel veniale noscat̃. Nolo aũt discutere hoc in loco de ta
liũ differētia quom locus iste nō patiat̃. ipm doctorē videas qui
terribil'r & docte cōtra hoc vitiũ videbitur insonare. Monstrat

Maius dz retribue re grē recōpēsatio.

Gratitudo oibus possibilis.

Seneca.

Idem.

Tho.

et hoc stellarꝫ influxus i hac imagie positarꝫ. Nā stellarꝫ q̄ in eiꝰ
vertice earūq̄ꝫ q̄ in eiꝰ oculo: necnō i eiꝰ alę meridiane extrēo fi
gurant̄ opa a Mercurialibus effectibus nō remouent. & martis
opibus (licet parū) assilant. Alię quinqꝫ stellę lucidę q̄ in eiꝰ ala
septētrioāli: necnō quę i eiꝰ dorso phormant ab opibꝰ: Mercurij
nō discrepāt & (q̄uis modicū) Martis gerūt silitudinem. At opꝰ
stellę q̄ dr̄ Azimech Alaazel a Veneris viribꝰ nō recedit & Mer
Mercurij et matis influxus. curialibus aliquātisper assimilat̄. Mercurij aūt vires Marti per
mixtę (Pto. 3. Quadriptiti teste) facit natū q suos similes diligit
et eos bene recipiet & suos iuuabit amicos. Et silr̄ Veneris &
Ptolo. Mercurij mixtura (eodē testimonio) facit ꝙ natus suos amabit
Veneris & mercurij influx. amicos: & erit discretionis bonę. Et Hermes de stellis beibe
nijs ait ꝙ iste erit dilecti eloquij & benefactor oim. Iulius quoqꝫ
Fir. in. 2. dicebat. Mercurius & Venꝰ in. 2. ab horoscopo loco pti
Hermes. liter cōstituti in diurna genitura faciēt amenos & gratos in vita
Iulius. fir. opibꝰ ac moribꝰ. Si vero matutini i hoc loco fuerint inuēti faciēt
lętos & honestos gratięqꝫ splēdore fulgētes. Et in. 4. idē Qui in
Idem. horoscopo virginē habuerit apud eū pura: amicitię necessitudo
ꝑmanebit: & lętꝰ erit atqꝫ hūanus. Et si mediū cęli i virgine qs
habuerit mlti ꝑ eum habebūt vitę ac viuēdi subsidia: & cuicūqꝫ
tale cōtulerit, ip̄e ingratus semp existit. At si occasus in virgine
fuerit alienis hoibus alimēta ꝓstabit multos amicos suis alimē
tis aut suis ꝑsidijs subleuabit & amici existūt frequēter ingrati:
et circa vxorē blādis erit amicorū affectibꝰ obligatꝰ: sed & ipsa
circa eum erit frequenter ingrata. hęc oia ille. Sed ad mirāda
veniamꝰ q̄ tibi forsan vsqꝫ adhuc iaudita fuere. Albamasa. in. 6. i
troductorij phormalr ista loqt̄. Orit̄ in prīo eiꝰ. s. virgis decano.
vt Persę Caldei & ęgyptij oimqꝫ duorꝫ Hermes & Ascalius a p̄
Nota quid mirādum. meua ętate docēt puella cui ꝑsicū nomē Secdenidos de Darza
ma arabice inteꝑtatū adrenedefa: & virgo munda: puella dico:
Albuma. virgo imaculata: corꝑe decora vultu venusta: habitu modesta: cri
Persæ. ne ꝓlixo: manu gemias aristas tenēs sup soliū auleatū residens
Caldei. puerū nutriēs: ac iure pascēs: in loco cui nomē hebrea: puerorū
Aegyptij dico a quibusdā natioi bus noiatā iesum significātibꝰ eiza: quē
Hermes. nos gręce xp̄m dicimꝰ: Nō est mutatū verbū de Albumasari tex
Ascalius. tu. Hic ergo habemꝰ & ex his qbus nūc demōstrabimꝰ saluato
rē nr̄m virgine ista notari: gratitudis & isignia (Quom nemo ip

so gratior sit) q̄ vt seruitio nr̄o & puissimo ad qd̄ etiā tenemur vices reddat tā immēsa nobis & tpalia i dies bñficia & futura tandē dōat pmia. Oriē ergo hęc virgo iesū pascēs. Proteru⁹ accedat appella Iude⁹ q̄ virginē matrē renuit quom tantis erroribus tot ante scła deteti pētiles ista puiderit. Et si dicas non dicūt ipam virginē pueri illi⁹ matrē: sed tm̄ iure ipm pascētē: & erubesce q̄ iure pascit nō nisi mater est. Btā ergo virgo maria demōstrata est cū filio i hoc signo ascēdēs qa (vt ego teneo) quom xp̄s natus est horoscopus i virgie fuit. Ratio aūt mea nō mediocris in de accipit̄ q̄ quom oēs iuxta noctis mediū ipm natū dicāt iuxta illud. Dū mediū silētiū &c. si solē in capricorno tūc tpis existētē iuxta imū cęli ponas in virgiue horoscopus adaptabit̄. Hoc patet illis q̄ astrolabio cardines ordiare cōsueuerūt. Et q̄ tūc ascēderet virgo mouet & influxus qdā q̄ in scda virgis pte si horoscop⁹ ibi fuerit iuenit̄: & ita i. 5. & 6. Nā Iul. in. 7. ait q̄ tales q̄ hoc sortiti fuerint erūt speciosi: sacerdotes: pphetę: aruspices: magna nobilitate pspicui: religiosi: potētes: habētes maxima diuinitatis insignia. Hec aūt xp̄o q̄ scdm corp⁹ (vt theologi volūt) a stellis optime dispositus fuit, put datā est homini loqui de his mius habēte nō melt⁹ cōuenire posset. Est. n. ipe speciosus phorma prę filiis hoim. Et scdm ordinē Melschisedech sacerdotes: deus & homo. Moueor ab aliis q̄ in. 29. gradu virginis apparet (inquiūt) Ros siue pluuia cadēs sup gramia & subscribūt, Homo religiosus erit. Iuxta nāq̄ psal. Descēdit sicut pluuia in velus & sicut stillicidia stillantia super terrā. Necte remordeat priorum ab isto graduū distātia quom in diuisibili domus prima cōsistēs per talē distātiā nō varieī ab influxu. Et forte Vergilianū illud in bucolicis. Iam redit & virgo redeūt saturnia regna. Licet de iustitia q̄ tpe saturni aureo virgo ista dicta est (vt inferius patebit) exponat: ad litterā de xp̄o scdm q̄ isti ethnici fecerūt accipi pōt vt p hoc nō xp̄ianū (cōtra Hiero. auctoritatem) sed xp̄i nunciū (sicut sibyllā Cumeā ponit Aug.) Maronē fateamur. Q̄ d verum eē carmē aliud ibidē positū arguit. s. Vltima cumei venit iā carminis etas. Dauidus etiā virginē in ascendente christi fuisse testatur dicēs. Orieī in diebus eius iustitia. i. virgo quę iustitia (vt supradictū est) appellata orieī i dieb⁹ xp̄i. i. i tpe quo nascet̄ Et abūdantia pacis: quia spicam quæ abūdātiā notat in manu

Horoscop. christi.

Iulies.

Alio opi. Dauidus.

Vergi.

Hiero. Sibylla. Augusti. Dauidus.

E. iiij.

Gratitudo per virginem.

virgo hęc tenet gratitudinem specialius monet q̄ plurimas re=
tribuit q̄ accepit sicut terra ex grano vno: spicæ multiplicia gra
na producit. Ad fabulę tp̄s evenire cōsēsum: quom ex his agno
ueris me nullo mō in christi natiuitate errātibus astrologis &
delyrentibns subsidium fulcimētūq; aliquod prestare.

Dum soles agerent beatiores
Aurea Saturno sęcla regente leui;
Princeps virgo fuit seueriorem
Iustitiam seruans; nomen & inde tenens.
Quę quom cerneret omnibus tenaces
Esse animos & q̄ saxea corda forent:
Et quemq; officij benignioris
Ingrate oblitum, transuolat ad superos.
Sic virtus fugiens ineptiores
Sidere felici transmeat ad rutilos.

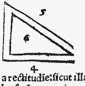
Et gratitudine fulsit Diuus Tho. vt pote q̄ collata sibi a dn̄o tā
Tho. excelsa beneficiorum munera manifestans vltra gratiarū actio=
nes quas immensas semper exhibuit: cūctorum etiam animos
in ipsius opificis maximi laudes accenderit.

Virgo.

De vindicatione per libram. Caput.30.

Vindicatio iustitię sitr ãnexa ẽ vt voluit Tulli⁹ q a Do. Tullius.
S. scda scdę. q. 108. ait: q sicut philosophus dixit .i.2 Thomas.
ethi. aptitudo ad virtutẽ iest nobis a natura licet cõ Arist.
plemẽtũ virtutis sit p assuetudinẽ vl p aliq aliã cãm
vñ patet q virtutes pficiũt nos ad psequẽdũ debito mõ inclina
tiões naturales q ptinẽt ad ius naturale: & iõ ad qlibet iclina=
tionem naturalem determinatam ordinatur aliq virt⁹ spãlis.
Est aũt qdã spãlis inclinatio nate ad remouẽdũ nocumẽtũ: vñ &
aĩalib⁹ daĩ vis irascibilis sepatã a vi cõcupiscibili. repellit autẽ
hõ nocumẽta p hoc q se defendit cõtra iniurias ne ei iferãt vel
illatas iam iniurias vlciscit nõ itẽtiõe nocẽdi sed itẽtiõe remo=
uẽdi nocumẽta. Hoc aũt ptinet ad vindicationẽ. Dicit. n. Tullius Tullius
in retho. q vindicatio ẽ p quã vis ãt iniuria & oĩno qcq'd obscurũ Vindicatõ
est. i. ignominiosum defẽdẽdo aut vlciscẽdo ppulsat. Vñ vidica= quid.
tio est spãlis virt⁹ q p librã notat sex stellis insignem qttuor ex Vindicatõ
chelis Scorpij supris vñ & imago hec Chelę dici solet: & duab⁹ per librã.
q in pedib⁹ virginis extãt ad ei⁹ integritatẽ veniẽtibus. Huius
aũt sup primũ qdriptiti Ptolo. auctor ẽ Hylaus Rodoani. p nũc Ptoto.
rũ igit senariũ vidicatio mõstrat quom senarij pedis area i Or Halius.
thogonio nõ nisi embado siue Catheto. 3. Basi. 4. hypotemisa. 5
cõsurgat Boe. 2. Geometrię testãte. Hoc autẽ ideo vindicationi

fauet quom in qua ternario qui basis Boe.
trigoni est fundari debeat. i. i corpeo
sensu irascibili sq qd corp⁹ ex qttuor
eẽntis cõstat & 3 p3 istd p dcta iã ex
Tho. Virt⁹ aũt hæc ipsomet Tho. teste
vbi supra inter cru delitatẽ remissio=
nẽq media ẽ: & iõ angul⁹ in hoc triã=
gulo rect⁹ iter duos a rectitudie: sicut illa extrema a virtute de
ficientes ponit: Cathet⁹ aũt ternario ptẽdit quom q vidictã ex Deutero.
exercet diuina fret⁹ auctoritate q in trinitate cõsistit id agere
debeat quom ipse Deutero. 2. Mihi vindictã & ego retribuam
cat. i. mea sp auctoritate vidicatio fiat vt expõit loco pfato. Th. Ius.
Habeĩ & in legib⁹ nõ licere vindictã oĩbus. C. de iude. lege nul
lus: licet aliqñ priuato vidictã lex pmittat vt habes. C. de epis
& cle. l. rapt. & C. de rap. virginũ. l. vnica: sed tunc penam infe=

Vindictæ modus — rēdo lege fulcit: & sic ꝑ legū deiq; auctoritate faciēda ē vidicta Hypotemisa qnario cōsurgit vt inuat vidictā ñ malo aio: sed ꝑ ut bonū vīe vł alicui⁹ et ꝑticłaris qd ab oib⁹ tñ appetit: exigit. Natura.n. vniuersę mūdiał machię vidicta eo mō quo licita ē af ficit: quom eē cōseruari affectet cūcta & istoꝝ ipedimēta vidica tione pellant. Q d aūt ꝑ qnariū vniuersitas ꝑportet testat Mac. sup somniū scipiōis ita dicēs. Illa vero qnario nūero ꝓprietas

Macrobi⁹ Q uinari⁹ Vniuersa monstrat. — excepta potentię vltra terras eminētis euenit ꝙ solus oia qq; sunt qq; videnť eē cōplexus ē. Eē aūt dixim⁹ intelligibilia: vide ri eē corporalia oia seu diuinū corp⁹ hēant siue caducū. Hic er go nūer⁹ siľ oia & supra & subiecta designat. Aut eñ de⁹ sumus est: aut mēs ex eo nata in q̄ spēs reꝝ cōtinent: aut mundi anima que aiarū oim fons ē: aut celestia sunt vsq; ad nos: aut terrena na tura est: & sic qnari⁹ reꝝ oim nūer⁹ ipletur. hic ille. Sed obijciat mihi aliqs hic oportune dissertata ñ senario vindictā ōnstēderi demōstrari. Notes igiť illd dctm Iobi.5. in sex tribulationib⁹ li

Iobus. — berabit & in septia nō tāget te malū. vindicat.n. dñs in hoc mū do peccata hoīum vt in futuro saluet vt accipit ex.23.q.5.ca. quod

Canon. Greg. — ergo. Et Greg. hoc dictū Iobi exponēs more.6. idem monuit ꝑ hec verba signari. Ait.n. Sed qa dū trāsitorio labore atterit. s. hō a ꝑpetuo dolore liberat apte subiūgit in sex tribulationib⁹

Senarij si gnificatio — liberabit & in septima nō tāget te malū. Q uid.n. senario nūe ro quē: 7. sequit nisi pñtis vi tę opatio discursusq; signat? Sexto qppe oia pficiens hoiem cōdidit & .7 die deus req euit. q. s. se ptimus vespam nō habet qa subsequētē requiem nullus iā ter minus claudit. Perfectis ergo omnib⁹ reges sequit qa post bōa vitę pñtis opera retributio eternę quietis inuenit. in sex itaq; tribulationibus nos dñs liberat ne nos in septia malū tāgat: qa per paternę pietatis eruditionē pñtis vitę labore nos atterit: sed in aduētu iudicij a verberę nos abscōdit: vt tāto nunc ad sa lutē certiores exibeat quāto nūc nos flagella duri⁹ secāt. Ex his

Veritas in iudicijs. — igiť verbis Greg. & his q̄ supra dixim⁹ per senarium vindica tionē cōgrue intelligi iudicato. Nec min⁹ fauet ex virgie & Scor pionis Librę huius extructa cōpago. quom. s. iudex quiq; vindi cans ita gratitudinis memor esse debeat q̄ per virginem expo sita est vt veritatis rectitudinē quę Scorpione monstratur non amittat. Veritas.n. in iudicijs maxime est requirenda distin.28.

cap. quia sunt &.30.q.vltima.cap.iudicātē.Et.C.de tēp.ap.l.per hāc iudex iubeṫ semper colere veritatem.Libre etiam nō in cō cinne pprietas fauet:quia vindicans omnis qui recte iudicat in manu staterā portat vt habeṫ.45.distinct.cap.Omnis qui.Et in specu.titu.de disputa.& allega.§.iiij.ver.Sic igiṫ.Influxū iā cō templemur astrorum imaginisq; per commodum.Ptolo .ait in primo Quadri.Stelle que sunt in capite pedum virginis in loco vnde falde sue trahuntur habent vim sicut illā Mercurij & Mar tis in Libra. Ecce ꝙ Ptolomeus ponit partē virginis in Libra. Mercuri⁹ autem cū Marte particulariter cōstitut⁹ Iulio teste.2. in actibus publicis aut in administrationibus aut in occupatio nibus cōstituit & nūq in ipsis actibus longa tēporꝫ cōtinuatione pseuerabūt:&.n.impediti:aut accusati:amouebunṫ:& frequēter iudicijs applicabūt:& falsis interdū accusationib⁹ opprimunṫ: Hec aūt his q recte vindicāt ab impijs irrogari cōspicim⁹.Ipsa etiā libra in occasu si fuerit inuēta vitam in domo regia effidua cōuersatione decernit aut in publicis actibus cōstituit. & in ho roscopo facit hominem quē assidue aduersarioꝝ turba pulsabit & de veris ac diffinitis rebus habebit contentiosa certamina: religiosus sane erit.& cultor deoꝝ: eritq; talis qui in omnibus rectum velit habere iudiciū diuinis & celestibus religionis ad herens. Hec Iuli⁹ in.4. Que tm̄ ppositū fulcire videnṫ q̄tum & ista que in.7.ipsemet tradit iudiciorum memoratiōe referta ce terisq; q̄ vindicationem postulare dignoscimus. In tertia parte libre qcūq; horoscopū habuerit erunt sacerdotes:iusti: lōgeui. In quinta erunt diuites:copiosi & q semper in iudicijs versabū tur.& in.12.erūt tales qui in iudicijs cum omni notitia versabun tur. In.13.qui natus fuerit erit religiosus iustus:cui publica iudi cia credanṫ & quē rex amico semper diligat affectu:sed hic pro uecta etate sua morieṫ.In.29.quicunq; horoscopum habuerint erūt religiosi iusti:bnuoli:oi bōitate ornati.hic Iulius in ista p̄te.s.29.horoscop⁹ extitit placētie vrbis vt reppi:in codicib⁹ an tiqs.& iō placētini a placiditate moꝝ cōgrue dici p̄nt quom & i flux⁹ ipellat & effect⁹ ōndat tātā in animis eoꝝ benignitatē.Ta le ēt nomē a placētulo.structore sumpsisse credendū est:non ab eo ꝙ optime ibi fiant placente(licet verū sit)vt aliq ridēdi ma gis q̄ rodendi insulsius astruxerunt. Nec in hoc meos meum

Canon. Ius. Iudicans portat sta teram. Canon. Ius. Ptolo. Iuli⁹ Mercurij & martis influ. Idem. Placenti ne vrbis horoscop⁹.

laudare vitupes quom cōiter ī pria mea id accidere soleat: Ex alijs aūt cāis īfluxibusq; cōtrarijs aliquoꝝ possint īfici prestatis īsignia de quoꝝ nūero possē ego forte cēseri: & sic de me quom vergat ī dubiū nec laudē hic sumis nec vitupiū. Sed qa de placē

Strabo. tina vrbe nr̄a obiter sermonē fecim⁹ (si placet) aduerte q̄ dicam quom cogat Dulcis amor prīę. Hec vrbs a Strabone cosmographo celeberrima dcā nom̄ a quodā placētulo troiano (vt iā diximus) q p ipam edificauit sibi vēdicat quā licet multis exagitatā casib⁹ ob aliquoꝝ ex illis quos iā dixim⁹ bōitatis exptes ciuiū suoꝝ pfidiā cōstet ex chronicis ibidē: tn̄ nūq̄ dn̄o añ alqoꝝ nobiliū tyrānidē paruisse repies. Propt̄ q̄ infortunia ꝓuerbiū illd

Prouerbium. inoleuisse putam⁹. Placētine ouū pōdera & scrupulosius: id qm̄ tibi sūme op⁹ ē. Mirꝰ ē. n. q; toties populata & aliqñ ad hoc vsq; deducta vt oibus destitueret īcolis in tāta adhuc reꝝ opulētia perseueret. In principio. n. ꝓbabile est parcitate cētetos & minima magnifecisse quo pristinū restitueret in gradū: Icq; ex tūc ꝓuerbiū illud sumpsisse pricipiū. Sed ad altiora me trāsferā qb⁹

Throię excidiū p venerem. a doctis tn̄ deriuasse clarescat. Certū est p venerē (vt in fabulis hr̄) q̄ ex ouo genitā paridi spoponderat Helenā troię discrimē flebile excidiūq; fuisse: Et sic placentinę vrbi quom signator libra cū venere sit troianoq; a sanguine clarā duxerit originē videtes astroꝝ īfluxus idagātes ipsi⁹ crebrā depopulationē moti sunt dicere. Placētinę ouū pōdera. i. librā venereq; quom signū illud dom⁹ sua sit significatorē troiani incēdij principio qd̄ ouū extitit cōpara ne sit tibi a venere q̄ signauit in te deoluat in interitus: vt p ouū destruxit mēnia Troię: Iccirco aūt monebat vt nō cogētib⁹ arbitriū volūtatis quoad possent sideribus obuiarēt. De reliqs aūt vrbis istius laudibus q̄ innumerę sunt reticebo ne nimiam prolixitate tediosus euadam. Illud solū quod

Iulius: Veneris influxus. vindicatiōis afferit officio notādū est a Iulio Mathefeos. 3. post tum: venerē. s. quom actus dederit homines facere q regib⁹ vel imperatoribus cōferant. Tūc aureas choronas: pretextas decernit: aureasq; palmatas consulariumvel pro consulariū: & quorū honoris īsignia per totius orbis spacia preferantur: gratos: amabiles. venustos: iustos. Q d certe ciuitati huic accedisse cōparimus si primū q glosas legib⁹ apposuit mūdo donasse recolimus. Reuertamur vnde discessimus. In primo libre decano

vt psę ferunt orif vir iracundus in cuius manu sinistra statera in dextra agnus cũ quo libri inscripti. Hęc phorma vindicatẽ ostẽdit & seueritatẽ & mãsuetudinẽ & iustitiã cũ scia debere cõpleri. Hoc firmat iuxta alios ascendens figura viri iracundi i cui⁹ manu fistula. Iracimini.n. & nolite peccare pcipit vindicatib⁹: quod vtiq; fiet si suauitatis harmonia irę miscuerint amaritudinẽ. Fabulosa eadẽ est & librę & scorpionis intentio cum ex scorpij magnitudine libra consurgat: & iõ carmẽ fabulam non exponet: sed hac virtute insignes ad sidera tollet. Persæ Alioꝝ placitum.

Qui graues mẽdas scelerꝫ | Clauserit mens luce oculis
Vindicat mentes hominum | Dumq; corpus spiritibus
Purgat: & celo rutilis | Sentit altis ingenuus
Fulget alto sideribus | Moribus fulget nitidis
Clara missis corporibus

In pprij corpis vidictã ita. T. excãduit vt illã castigãs & iseruitutẽ redigẽs quomalijs pdicauerit nequaq̃ reprobat⁹ emicuit. Thomas.

De veritate per Scorpionem. Caput.31.

Veritas q̃ virtutis sortit isignia ex.2.&.3.ethi. inter iustitię ptes a Tullio ponit. Diffinit aũt vera loquentem Aristo.j.magnoꝝ moraliũ dicens. Verus est q neq; est fingens plura eis q̃ sunt neq; minora: sed existentia ipsi hęc dicet & esse & scire. Et scda scdę. q.109. Tho. veritas inqt virtus ẽ quã aliquis & vita & sermone talẽ se demõstrat q̃lis est & non alia q̃ circa ipm sunt nec maiora nec minora. Verũtñ qa moralia inquantũ sunt a nobis cognita circa nos sunt & ad nos pertinent scdm hoc veritas doctrinę põt ad hãc virtutẽ ptinere & q cũq; alia veritas qua qs manifestat verbo vel facto qd cognoscit Hãc itaq; virtutẽ p scorpionẽ mõstrari dicimus numero id asserãte stellaꝝ. decẽ & nouẽ nãq; & si sint oẽs q̃ttuor tñ in librę (vt supra patuit) figurã veniẽtibus q̃ndeci de q̃bus differendũ est relinquunt. Nũer⁹ aũt iste eo veritatẽ mõstrat quo Pau. veritatis doctor.15. dieb⁹ apud Petrũ manẽs. Dũ se intellegit vtriusq; testamẽti (qd totũ veritas est) pdicatorẽ institui ad hoc ipsum nũerũ cõsecrauit. Hiero. nãq; attestãte ad paulinũ hoc misterio ebdoadis & agdoadi futurus gẽtiũ pdicator instruendus erat. Et licet tale sufficeret indiciũ speculabimur & alia. Numerus hic trigonalis est & hexagonus: vt Boeti. primo arithmetices Arist. Tullius. Aristo. Veritas quid. Thomas. Tho. Veritas per scorpionem. Paulus Petrus. Hierony.

Boe. primo arithmetices placuit:vt p hoc innuat̄ in sūma prius trini=

tate verita tis excellē tiā repiri &
eādē ptici pando pfe ctos viros
(q senario notant̄) or nari. Sena
enim ter= nariūdum bis recipit
ipsius na= turā nō in sua purita=
te pticipip at. Exspe cieb9 qdē
binis ẗtia nō resultat vt senariū nō ex vnitatib9: sed ex ẗnarijs
binis vel binarijs trib9 cōtra Arist. disciplinā cōponam9. Aliud
Aristo. hoci nūero Cōsiderādū occurrit q. s. diminut9 est vt; Boe'. loco
Boe. preadducto haber:nā vnitate ẗnario qnarioq3 ē metit9 nouē tm̄
nō qndeci faciētib9. Et hoc monet veritatis qddā spāle secretū.
Aristo. ethe. 4. docuit Aris. virtutē hāc i min9 deliare. i. extremi illi9 qd
rōnē h3 deficiētis & diminuti si deducat̄ i ptē: nō vitij sed virtu=
Vrbāitas. tis poti9 q̄ vrbanitas dr̄ habitū soitiri mō ppt̄ fugiēdā tumidita
quid. tē id agat̄. Ait. n. eronicos sua ottenuātes vrbaniores eē cōstat.
ñ. n. lucri cā faciūt:h3 vt fugiāt tūiditatē. maxie vero hi gl'iosa ne
Socrates gāt vt Socra. faciebat:& itez. Qui modeste eronia vtunt̄ ac cir=
vrbanus ca ea q̄ nō nimis añ oculos posita ac appētia sūt eronizāt vrba=
ni vñr. bñ ergo virt9 q̄ extremo diminuto cōcordat p nūez itidē
Scorpiōis diminutū designat̄. Scorpij nat̄a nō renuit ondere veritatē: sed
natura. sūmā īcreatāq3 veritatē q̄ xp̄s ē dicēte ipo: ego sū via veritas &
vita: ptedit. Hoc aūt ideo ē: qa scorpi9 hic ex ẗra genit9 ē(vt ifra
Aristote. patebit)h3 possint ex. 5. de histo. aia Aris. gñare:& xp̄s ēt siue vi=
Christus ē rili semie ex ẗra genitricis marię pduct9 est. vñ in psal. ad lr̄am
scorpio. de ipo dr̄. Ego sū vermis & nō hō. Et Et ppt̄ illd̄ quoq3: qa sicut
Dauidus scorpij aculeo venenū nascit̄ ita vt Terē. auctor ē in ādria veritas
Terētius odiū parit. Influx9 ēt imagis hui9 & stellaz id roborat. Habraha
Habraha mus auenezre9 dixit. Qui nat9 fuerit sub pria facie scorpiōis pa
mus. rū pulcher existet:& hēbit signū in capite:& pect9 ei9 erit latū:
Scorpij in et hēbit signū i pede sinistro: vl' i māu dext̄a: estq3 hō castigatio
fluxus. n's bōaq3 discretiōe plen9: ac i loq̄la festin9. Nat9 sub scd̄a facie
caput ei9 erit magnū existitq3 modicę pulchrę figurę & habebit
signu in genu & dorso & erit hō disciplię verba sua multiplicās
Ex his veridicus demr̄at̄ quom linguā castigādo veritatē dicat
et discret9 admodū sit: in sciētijs quoq3 veritatis verba mł'tiplicz
Aristote. Iuli9 etiā fir. in. 4. Si horos. in scorpione fuerit inuēt9 & ipm Iup

piter aliq̃ radiatiõe respexerit q̃ nascenẽ erũt glo̾si & a dijs p̃sidia sp̃abũt semp: & sacroꝝ aut celestiũ religionũ sacra pcipiẽt et in alio loco vl̾ alia ciuitete suo studio trãsferent. Erũt semper erecto spũ subleuati: acuti: pferẽtes ornamẽta sermonis: erũt tales q̃bus semp veritas placeat ,ppt̃ amicos aũt negotia aut picula semp occurrũt. Ecce q̃uõ p hoc veritas apte claret moresq̃ tales quos veridicis inesse pspicuũ est. At q̃m veritas scd̃m S.T. sup Io. despectos facit claros & fortes ideo idẽ Iul. fir. ibidẽ aie bat. si i scorpiõe mediũ celi fuerit erit fortis sed dura vita & dura cõuersatõe quassabit de loco ad locũ trãsitũ faciet & si fuerit ingenuus seruilia exeq̃tur officia: sed postea eũ in oĩb⁹ psper sequitꝰ euẽtus: Sed circa vxorẽ & filios inter initia miseris infortunijs laborabit & postea et ex maioꝝ viroꝝ notitia felicitas cõ ferẽt. hinc ẽt cernito q̃uõ ex puis ad magna vt veritatis mos ẽ eleuaẽ nat⁹: in me itidẽ experior aliquãtulũ. Pleni⁹ in pcessu tẽporis huiuscemodi cõspecturus quom mediũ celi scorpio i mea natiuitate possederit. Stelle etiã q̃ in gradu. 16. minuto. 20. scorpionis ẽst septentrionalis exaltationis prime de natura Mar. & Iouis talis est influxus secundũ Hermetem de stellis beibenijs vt qui eã in ascẽdẽte vel. 10. habuerit sit magister militum: dux militię: magnus in suis actibus . nominatus in longinquis terris: accipiens terras & ciuitates donec fuerint in sua potestate: & ei obedierint: distribuens eas prout vult omnes obedi unt illi & faciet hoĩes lucrari: liberalis : laudatus ab omnibus fortis in regno: sapiẽs in suis negotijs: amator hoĩum: cõfiditi oĩbus: nõ diligit litigiosos: & succedit ei in oĩbus bene quę volet: sensatus: diues: multę pecunię: amat q laudeẽ & q bene loquaẽ de eo. & morieẽ bona morte: & erit phamosus: & deus est sapiẽtior in illo. Hactẽn⁹ hermes. Quod veritati fauet quom tales reddat gloriosos viros. Oriẽ in primo scorpij decano scd̃m leupoldum mulier bonę faciei & corporis quę veritatis innuit immẽsum decorẽ. Secũdnm alios in secundo gradu ascendit vir sedens in elephantę & in. 20. vir sedens in camello & vtrobiq̃ subijciũt erit homo fortis. hos aũt (vt dixim⁹) facit veritas. At iuxta indos in. 2. decano puella exul vultu placido : nuda: sine veste: & pecunia: pede compede constricto: pelago fluctuãs & tã q̃ littora captãs. Et quid expssi⁹ veriusq̃ veritatẽ ostẽdit? Ipa est

Tho.
Iulius.
De seipo.
Herm es.
Leupold⁹
Alioꝝ op.
Indi.

enim puella nuda sine veste falsitatis: oia deteges: Pecunia carẽs: & spõte: ne mũera veꝝ turbidẽt: exul: istis maxie tporib⁹(licet sp ois hõ mẽdax)q̃ multoties ne ꝓdeat cõpede silẽtij detinetur: & si inter multas falsitatis vndas fluctuet ad portũ tñ tãdẽ secura deducit. Nota aũt q̃ i. psal. dr. veritas de terra orta ẽ: qa scilicet(vt dixi & dicem⁹)scorpi⁹ hic ex terra ꝓcessit. Est ẽt martis pricipale domiciliũ signũ istud qa quom pricipali i domo planetę gaudeãt Almã. i ãphor. gaudet inqt mars in scorpione. Et iõ quom mars planeta sit mẽdax infortuna si in scorpiõe verax euadat ꝓfecto imago hęc virtutis ornamẽto splẽdescet. Zabel⁹ igr hismahelita i lib. de iterrog. trac de pcipuis. 50. iudicijs iudicio. 30. ait. ois planeta mal⁹ quom fuerit i domo sua auertit qc qd i eo ẽ ex malo i bonũ. Admirat ergo. qd dixi tibi & ab eo accipe mẽsurã iudicãdi. hęc ille. Sic igr martis falsa i veritatẽ mutabit si in scorpiõe domo ꝓpria fuerit iuẽtus: vñ fit vt scorpius veritatis significator existat. Apti⁹ hali⁹ sup Cẽtiloqum Ptolo. hoc inuebat quom scorpienẽ martis frãgere naturã ꝓtulit. Hoc. n. martis mẽdacia scorpiõis veritate supari & vinci cõmonuit. At qm inuidi q̃ aliena sp & i mimis ipugnare ñ cessant cõtra me hermetis illd(mõ noscẽt)latrare curabunt. q. s. ãphori. 8. scorpio falsitatis ẽ signũ dicat: & iccirco iscite me cõtrariã falsitati veritatẽ sibi attribuisse cõtẽdẽt triplicẽ accipiant rñsionẽ. Prio. n. dico in his moralib sensuũ adaptatiõib⁹ oimodã nõ reqri cõuenietiã: & iõ sufficiat diffusę satis expõis assensus: & hoc gña le fit scutũ cõtraq; iuidoꝝ iacula tutissimũ munimẽ. 2. q̃ quom i nuant. ff. d ꝓb. l. fi. & Inno. d renũ. c. nisi: veritatẽ oia vincere: vt hęc excellẽtia magis innotesceret & cõtra mẽdacij falsitatisve feditas appareret oportuit idẽ signũ & veritatis & falsitatis: tẽ cũdũ tñ diuersa influere q̃litatẽ qa videlicet. vt hẽt Aris. 1. Elec. cõtraria iuxta se posita & magna & maiora videnẽ & peiora & meliora. Tertia dat rñsio: q̃ prio ꝓsuppõit illd qd habet auctor sphere trac. 2. f. q̃ signa zodiaci nom hñt spãle a noie alicui⁹ aialis pp ꝓptietatẽ aliq̃ cõuenietẽ tã ipsi q̃ aiali. Et vt recitat Cicch⁹ asculan⁹ sup eũdẽ locũ Moseus arabic⁹ oimodi dicebat q̃ ois spẽs in mũdo hẽt stellã respiciẽtẽ & cõseruãtẽ ipsã i eẽ suo subaudi p virtutẽ diuinã ait Cicchus iõ stellę q̃ sunt in ariete gubernãt & respiciũt arietẽ in hoc mundo: & sic de alijs. scorpi⁹ quoq; cele-

Almãsor.
Dauidus.
Zabelus.
Halyus
Cõtra iuidos
Hermes
In sensib⁹ moralib⁹ ñ ẽ q̃rẽda oi modo cõuenientia.
Ius.
Canon
Veritas oia vincit.
Arist.
Auctor spere cicchus.
Moseus. arab.

stis coueniētiā habet cū scorpione terrestri:& iō falsitatē aliq̄ fluit quom deceptuosū aial sit:sed qa ipsum gubernat tāq̄ excel lētioris potētie:iō vidēdū ē quō ex hoc scorpio celestis veritate dotat. Ptolo. in cētilogo vult⁹(inqt)h⁹ seculi subiecti sūt vultib⁹ celestib⁹:& iō sapiētes q imagies faciebāt:stellas itroitū in ce= lestes vult⁹ ispiciebāt:& tūc opabant qd debebāt. hoc exponēs Hali⁹ dixit. i hoc ca. vult pto. m'lta imaginū secreta patefacere & vult⁹ quos in hoc seculo eē dixit sunt spēs aialiū & spēs plātarū et iō dicit q oib⁹ istis spēb⁹ dñant sibi vult⁹ cōsi'les in celo ma- nētes. verbi gra. Scorpio celestis terrenis scorpiōib⁹ dñat & ce lestis serpēs terrenis serpentib⁹ & sapiētes imaginū ispiciebāt quō planeta de sub radijs sol egrediebat & igrediebat hos vul tus: Euq̄ i ascēdēte ponebāt & vultū quē intrabat celabāt. i. scul pebāt i lapide & miscebāt cū eo alia ad hec necessaria faciebāt q3 cū eo exaptatiōe vel destructiōe qd volebāt & vis illa in lapi de multis tpībus durabat. & ego vidi in tpib⁹ carmorche regis christianoꝝ satellitē q ad nos ex romanis vēit & sapiēs dicebat q fact⁹ est saracen⁹ in egypto diuti⁹ morās i geometria pitus q faciebat imagies q artificialiter mouebāt: lapidū quoq3 & her baꝝ naturā cognoscebat. Q uadā aūt die dū cū eo eēt armigeꝝ eius vociferātē audiuim⁹ quē scorpi⁹ pupugerat. Q ui statim ex marsupio sigilla odore incēsi hñtia extraxit eiq3 vnū porrexit & eū potare fecit statiq3 vt bibit armiger reqeuit. Tūc ego aspexi illa sigilla & in vnoquoq3 vidi vultū scorpiōis impressum iterro gauiq3 eū q̄ hora lapidē illū sculpat. Dixit mihi. luna existēte in scorpione sculpsi eratq3 scorpi⁹ vn⁹ ex quattuor āgulis & sigilla ui cū eo icēsum masticatū in eadē hora: alia etiā qdā cū sigillo sigillaui: quia putaui q3 vis eēt in incēso: sed in alijs rebus timdē valebat. Hacten⁹ halyus. Ex quib⁹ dictis illd extrahas scorpio nibus terre celestē dñari ac p hoc: qa p illos terrestres falsitas notat & a celestis virtute illoꝝ venena curant per ipm veritatis gloriā designari. Q uod affirmās fabella subseqtur.

Ptolo.

Halius.

Imagines quō fiunt.

Exemplū

Salsus orion dum sternit humi
Lustra ferrarū intrans: omne genus
Q uadrupedum: latonam alloquitur.
Germinet optatum seminibus
Terra potens pcussum iaculo

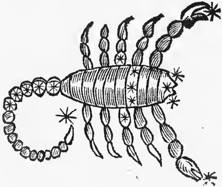
Occidet hoc forti quicquid erit
Talia vix fatus: cum ira soli
Protulit ignitum scorpium habens
Et modo tantas vires rapitur
Morsibus: z vili morte cadit
Transtulit hunc celo cuncti potens
Mens hominum fid atne nimium
Sic necat errantum falsã virum
Verum animos ornatos habitans
Prouehit z tandem ad celsa poli

Tho. ¶ Thomas et diuus itẽ extitit veritatis abmirabili fulgore cõspicuus vt ab ipo nec minim⁹ error aut falsitas vel i sciẽtijs vel alr emanarit. Q d esse verũ magis acmagis in dies hemulis et

Veritas tẽporis filia ipsis liquet ob idqz pulchre dictũ est veritatẽ tpis filiam Exemplũ ponã quo tibi in vrbanitatem declinasse demonstrem A sũ-

Tho. vrbanitas. mo põtifice vna dierũ qs duorũ suiipsi⁹. s. & magni. Alberti doctior foret interrogat⁹ dr rñdisse Albert⁹ plura vidit ego vtilio ra q̃siui Rñsum pfecto eo laudabili⁹ quo verũ ptulit humilius.

SCORPIVS

¶De amicitia per sagittarium. Caput.32.

Equit amicitia iustitię (vt Macro. placuit) annexa q̄ vt excipit a dn̄is legistis. ff. d leg. iij. Pāphi. alteri9 est ad alterū cum charitate cōiunctio voluntatūq3 obsequens vnio. Tul. ēt in li. d amicitia diffinit dicēs. Est autē amicitia nihil aliud nisi omnium diuinarū hūanarūq3 re℞ cū beneuolentia & charitate sūma cōsensio. Et Retho. Aris. Amic9 ē q amat & redamat. & 8. ethi amicitia. est beniuolentia in repēdētibus nō latēs. hui9 igit virtutis tāta ē excellentia vt pene oēs alias supare visum fuerit antiqs: & iō iter iusticię ptes merito recēset. Aristo. nāq3 ethi. 8. Ciuitatem inquit amicitia contineri & legūlatores magis circa illam q̄ circa iustitiā intendere: quia amici si sint nihil opus ē iustitia & si sint iusti nihilomin9 op9 est eis amicitia. & Tullius de amicitia. Solē e mūdo tollere vīr qui amicitiā e vita tollūt: q̄ a dijs immortalibus nihil meli9 hēmus: nihil iucūdi9. Epicur9 ēt vt Cicero de finibus bono℞ & malorū recitat voluit oīm re℞ quas ad btē viuēdū sapia cōparauit nihil eē maius amicitia: nihil vberius: nihil iucundi9. Hęc itaq3 p sagittariū figurat q cū chorona quam ad pedes habet viginti & duabus stellis irradiatur. Hic enim numerus ex duobus. vndenarijs compositus vltra charitatem q̄ decalogo mādatur spetialem fouere flammam amicorum corda cōmonuit. Et bene in in duobus tm̄ vndenarijs id actum est. quom ad plures perfecta nequeat amicitia reperiri. 8. ethico℞. Aristo.

¶Ibi supra videbis figuram.

Macrobi9 lus.
Amicitia quid.
Tullius.
Aristo.
Aristo.
Idem.
Tullius
Laus amicitię.
Epicurus
Amicitia p sagitta.
Aristo.

¶Pluribus eẽ amicũ scd̃ n pfecte amicitiam non datur. & non°
Videtur fieri nõ posse vt multis vehemẽter qs sit amic⁹. Nõ.n.
fiunt amici plꝛes secũdũ sodalitiã amicitiã:& q̃ ph amosę sunt in
duobus dñr. Est ẽt vt Boeti⁹.2.arithmetices voluit numer⁹ iste
disponibilis in discõtinuã medietatẽ arithmeticam hoc pacto.
huius autem medietatis differẽtię ęquales sunt vt innuat equa
les circa amorẽ amicos eẽ debere:vltimi sane termini .4.&.7.
amici sint ambo:medij aũt.5.&.6. amores in geminis bini. tñ
igit distat.7.a.6.q̃tũ.5.a.4.sicut amor vni⁹ita cordi hęret ꝓpin
que sicuti & alterius. Aliud monet hęc medietas q̃ si extremos
terminos.4.&.7.copulet equalẽ ꝓducet summã illi quæ ex me
dijs.6.&.5.resultat:vndenari⁹.n.vtrobiq3 colligit. Illud est ami
cos si ad aliquid agendũ simul iũgas tñ efficere quantum vtri=
usq3 amor intendit. Et quia imago hęc sagittam iacientis ẽ ami
citiam tã apte oñdit q̃ tali vulnere causat. In hoc antiquorum fi
Iulius fir. ctio cupidinis extat q̃ licet impuris aptetur amoribus honestis
Sagittarij tamen intñ cõuenit inquantũ & illis corda patiunt. Iulius fir.
influ. 4.matheseos dixit ꝙ qui in medio cœlo Sagittarium habuerit
erit amicus fidam amicitię necessitudinẽ exhibens semp. Stel=
Hermes. lę etiam in loco sagittę iouis & mercurij viribus coequãtur. Qꝫ
Iouis & si in horoscopo vel decima hmõi stellę radiauerit (teste herme=
mercurij i te in lib. de stellis beibenijs) natus erit amator hominum sui re
flux. gni:amator sciẽtię & verboꝝ:liberalis:sapiẽs in versib⁹:& pha
mosus in suo seruitio:physic⁹:& rethoricus:amator dei:& gra=
Ptolo. tiaꝝ susceptaꝝ retributor fortunat⁹ in auro & argẽto & simili=
bus:& erit liberalis in oĩbus suis actibus & suis negotijs siue
recipiat siue det:& maxime cũ sapientib⁹ & phormosis & deus
est sapientior in eo. Ptolomeus etiam in tertio quadri. dixit. Si
Mercurio Iuppiter assimilet & fuerit qualitatis idonee erit na
tus in libroꝝ lectionibus assiduus amabit syllogismos & erit
geometra perit⁹ in quadriuio:versificator ac sermocinator:acu
ti igenij:humilis:boni consilij: bonę qualitatis animę: dapsilis
congregationis:bonę opinionis amator:bene & subito incępta
perficiet:erit homo regiminis:bonę credulitatis: medicus re=
gis:deum diliget:bonę animæ:amabilis :consanguineos ama=
bit:indolis erit bonę:amator scientię:homo diuitiaꝝ. Hęc om=
nia vel amicitiã:vel ad illam prouocantia monstrant. Et vtinam

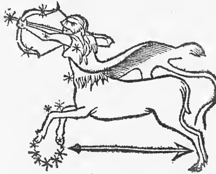
vtinā in me deus pficiat q̃ sidera spondent. in domo siqdē amicorum partē fortunę in Sagittario habui Iou e mercurioq; eidē domināte. In scda etiā domo Iouē Mercurio iūctū habui dispōnis aiæ dn̄m qui piscīū domū ,ppriā possidebat. Q ue aūt & qualia vltra p̄dicta p hos mihi donet influxus q norūt iudicent:hoc vnū habe q̄ amicitijs multū foueor & enutrior. Illud bethem in cētiloqo attēdas q̄ Iuppiter iūct⁹ mercurio significat sup pfectionē qonum & determinationē negociorū:& pfectionē suā: & additionē fortunæ:& res bonas:inter amicos aūt hęc oia versari debēt & reb⁹ optimis delectatos de mutua ,pperitate letari In scdo de sagittarij decano iuxta indos ascēdit mulier camelū sedēs pilosa:pānis induta:cum carcā.i.veste pilea:inter manus eius cistella redimicula cōtinēs. Sic amicitia virtus est q dūmō in camelo.i.virtutis robore fundet de pilositate.i.corporea pulchritudine curare nō dēt:sed in oi t̄pe siue quo pānis induimur siue vilib⁹.i. quo ,pspamus vl' affligimur ad aīos ornādos redimicla feruet Dicit āt ab astrologis domū fore Iouis sagitarīū q.s.Iouis & Veneris filia fuit amicitia & a pricipaliori p̄re. s. dignū sit annotari. Dixit em̄ Io. Bocca. Amorē Iouis & Veneris filiū fuisse oēs volūt. Q d nō hoim credā sed planetaȝ: sunt em̄ ambo cōplexiōe sil'es calidi & humidi. Sūt p̄terea bn̄uoli ambo & equa luce splendidi. Et iō ex his amorē gigni & eū potissime quo cōuiuim⁹ quo amicitias iūgim⁹ fictū est: vt intelligam⁹ qm̄ ex cōuenietia cōplexionū & morū inter-mortales amor & amicitia generet. Que qdē vera p̄ter int̄ virtuosos eē nō pōt: vt clare demōstrat Tulli⁹ vbi de amicitia. Et hic arbitror q̄ poti⁹ ex his qa bn̄uoli sunt natus dicit. eo q̄ beneuolus esse non possit quis nisi sit virtuosus. De amicitia multa subtexerē nisi elegiā cōsueto ordini annecterē:q̄ & influx⁹ amicitiā cāntes pateāt & qd amicitia postulet inotescat. Nūc solitū fabulę intuitum accipito.

Amicitijs foueor. Bethem⁹ Indi. Sagittarius dom⁹ Iouis. Amicitia filia iouis & veneris Io.bocca. Tullius.

Crotus erat musis Carissimus elegantiori
Ingenio:atq; sequens animalia feruido labore
Puluerulentus equi:quæ fortibus obruens sagittis:
Castalidum crescens in amore:placebat ampliori
Virtutum cumulo:non carminis & politiore
Descripti rithmo vsus defuit:& lyram sopitis
Corporib⁹ placide requiei causa per alta montis ibat
Sideralis abyssus.

Parnasi tundens digitis: caua saxa replicabant.
Dulcisonas voces, quid: talia virgines docebant
Hæ tandē orassent quum numina Iuppiteris nitenti
Sidere vestiret crotum: faciam inquit & beatus
Hospitium semper dicet: & altior tonantis
Aula: polo his dictis hunc transtulit: vetꝫ nota cunctis
Redderet arma qbus valuit: dedit arcū: equina membra
Ingeniiqꝫ aciem referentia robora in sagittis:
Et caudam satyri: quo gaudia non minora musis
Innuat ex croto causarier arcades solebant
Qī quē capripedes dare saltibus ebriis lyeo
Sic siquis fuerit virtutis amore consonantis
Ad sociorꝫ exercitia omnia sidere ardet aureo

Tho. amicitia ℭ Doctor autem eximius amicitię celebrauit officia quom socium suū Reginaldū amicum vnicū intantū veri amoris vinculo sibi astrinxisset vt e celis reuelata misteria (quoad tamē viueret nō dicito) sepissime panderet, hoc aūt pfectissimū amicitię iudiciū est conuictusqꝫ quo itidem famliariter vsus est. Iam elegię promissum munus accedat

Muta chelis quondam nunc blandis garrula flãmis
  Beller ophon eos excitat ad numeros.
Inspirate animis tu Iuppiter & venus vna
  Ceteraq; in toto sidera fixa polo.
Que nostis melius tantos constringere nexus:
  Et petitis verę fœdus amicitię
Incipiam aspectus hęc quos causare chorna
  Astrologum multis cõprobat indicijs:
Et sequar argutam effigiẽ depingere amoris
  Antiqua vt docuit docta notare manus.
Quom loca mutarit cęli duo lumina in ortu
  Amboq; ducent miro in amore moras.
Sexta interiaceat si nõ iungunť in vnum:
  Aut melior cęli tertia signiferi.
Nã tñ accedẽt q̃ nõ feruentior ignis
  Si valeant vno iungier hospitio
Hec ēt exoptant horoscopus atq; sororis
  Phębi:que cũctis pars viget auspicijs.
Errantes demum stellę si consona dicti
  Accipiãt:sancta viuere pace iubent
Si maie genito radios immisceat aureos
  Iuppiter:aut pa phię:sors inimica phugit
Vnde ne dñs si sit fortuna:receptum
  Ascẽdentis hñs:sors inimica phugit.
Ipsius ad signum triplex si primus & alter
  Sit felix dñs sors inimica phugit
Si caper: aut sũmo ganymedes pocula ponẽs
  Ortum possideat:sors inimica phugit
Si pisces gemini & frẽs cum castore pollux
  In vita radient:sors inimica phugit
Si mediũ crotus celum insigniuerit arcu
  Gaudia pieridum:sors inimica phugit
Sors inimica phugit per quę nũc multa silemus.
  Dum formať amor sors inimica phugit
Pingebant iuuenis cõpactum corpus ad vnguem
  Oraq; plus niuibus candida scythonijs.
Flaua exornabat phormosi circulus auri

Almãsor.

Ptolome⁹

Almãsor & Leupoldus

Ptolome⁹ & Hermes.

Tempora:hiems ęstas nomina sculpta tenens.
Nō porphiriaco vestis miranda colore
Induit:at quam det vltima pauperies.
Hec discissa latus lacerum & ꝓcordia pandit
Qua:longe atq; prope:cōspicienda manent.
Dextera cor monstrat:totū tenet altera mundu;
Qui cadit & nūquam ꝑphugit e manibus.
Infima vestis habēt & mors & vita:iungātq;
Ima cito tarde dissita verba pedū
Canities vinclo q̄ nō sit idonea amoris
Innuit hęc ętas & iuuenile decus.
Nā turpes:queriliq; senes :nimiūq; tenaces
Cōcordare aios suspitione vetant.
Aetas iuuenilis. Suspitiōe carens.larg⁹ gaudēsq;:decorus
Sit iuuenis:nec erit alter amabilior
Virtuti prima est sedes sed phorma iuuabit
Dignaq; apelleis cesaries tabulis.
Algeat ęgloceros cōburat ꝑcyon agros
Sint media aut letis tēpora vergilijs.
Hiems Fędus erit firmū:vel si fortuna fauebit
Aestas. Vel si ex aduersis ꝓiciare rotis.
Nō vestes gestare rudes:nō frangere mentē
Vestis rudis: Ex multis dubitat sollicitudinib⁹
Tristia sint cordi:sint dulcia cūcta patescūt
Et minimū quicquā subticuisse pudet.
Cor apertum. Queq; petēda volūt pariter:q̄cunq; cauēda
Seq; docēt sano viuere consilio.
Sint simul & cernes studiorū q̄ genus omne
Prope. Donabit mixtę munera lętitię.
Sint procul hesperij quantū remouentur ab indis
Nec valeant gratū sumere colloquiū
Credis abibit amor :nō .cur:quia corda ligauit
Verus amor:sancte flāma pudicitię.
O quoties noctis dū lumina clauserit vmbra:
Longe. Sumnus in optatis ludet imaginibus.
O quoties chari succurret nomen amātis
Errabitq; loquēs:gratus & error erit

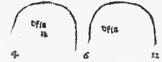
Munera longinquis mittentur ptibus vt sint
Męstitię absceutum dulce refrigerium. Longe
Sępius & plectro numeri promētur eburno
Et iunctos blando mittet epistolio.
Omnia quę loquitur:meditatur:cura sodalis
Afficit:atq; vnā quęrit habere domum.
Officia hęc nunq̄ cessant & si ruat orbis: Mundus cadens
Nam graue sponte mori vi tollerabilius.
Ambobus quę si contingat mors tamen vna
Luce magis clara est Cui caput in tenebris.
Scilicet vt meliora animis donētur amicis
Gaudia:sunt cunctis maxima cęlitibus.
At si nō eadem mors fęlix auferat ambos:
Qui moritur:viui viuit amantis ope. Mors
Laudibus & sculptis hominū volitare per ora
Et facit ex multis viuere carminibus.
Nec mirum his dulce est omnes seruire per annos Vita
Det mala parca breues det bona nestoreos Cito
Lentus eat properet referens quod sępe petitum: Tarde.
Nō aderunt męstę murmura seuitię:
Vna fides demon est:vnum cor:spiritus vnus
Vnaq; in ambobus omnia sunt socijs:
Charior o mihi nō pactoli fluxus et omnis
Chrisolithus talem si vnicum amicum habeam.
Si vnicum amicum habeam:quom multi nec duo possint
Iungi vero vni iure sodalicij:

De liberalitate per Capricornum. Cap. 33.

Macrobi⁹ Andrõic⁹ ambrosi⁹ Aristote. Augusti. Liberalitas capricorno cõparatur.

Liberalitas etiam iustitiæ annectit vt Macrobi. Andronicusq; peripateticus necnõ beat⁹ Ambrosius voluere hanc Arist. 4. ethico. Inter auaritiam & prodigalitatẽ posuit: & Augustinus diffinit dicẽs. Liberalitas est motus animi faciens & approbans largitiones largas sine spe retributionis: virtus igit hæc p Capricornum ostẽditur qui viginti duobus sideribus integratur. Cuius numeri ratio speculata liberalitatẽ offert. Disponat. n. continua medietas harmonica per hos numeros, 4. 6. 12. qui iuncti, 22. generant.

Ex hac habet liberalitas quæ int auaritiã ponit & liberalitatẽ
per.6.qa vt sepius diximus senarius neqȝ superflu⁹ est neqȝ di-
minutus:sicut liberalis nec minus q̃ decet nec magis q̃ oportet
elargit. Auaritia q̃ minus exponit q̃ ratio velit per.4.notatur
qui quum vnitate binarioqȝ ad summã quaternarij non attingẽ
tibus mensuratus diminutus est. Prodigalitas vero per.12. qui
.1.2.4.senarioqȝ ipsum excedentibus integrat aliquoties sum-
ptis:eo videlȝ quia & ipsa limites in dando excedit. At qm̃ scdo
Arithmetices Boetius dualitatẽ alteritatis diuisionisqȝ princi- Boetius
pium posuit:mirandum est in hac medietate disposita qualiter
6.qui liberalitatem monet ipsum.4.auaritiæ dualitatis differẽ
tia superet:ac si patenter ostenderet liberalitatem in hoc aua-
riam superare ꝙ ipsa auaritia in se non admittat alteritatẽ di-
uisionemqȝ substantiæ a se in ꝓximos: sed ipsi solum impartiri
contenta sit:q̃d bene.4.qui dualitate bina consurgit notat qua-
si innueret:auarum corporis & aię suæ si aliqualiter vt satisfiat
pecunias a se seiunxerit de tertia qua.s.proximo subuenitur nõ
curare. Econtra liberalis & corporis & animę proximiqȝ cõmo
dis erogans trina dualitate completur. Aduerte aũt non nisi di
uino munere Cogitatũ prodigalitatẽ.12:liberalitatẽ.6. ipsomet
senario excedentem:vt sic dum duobus senarijs constituat quar
ta dualitas in prodigo reperiat qua alter fiat & diuidat a libe-
rali per hoc quod vltra corporis animę proximiqȝ vtilitatẽ incõ
siderata substantiæ effusione superfluit. Bene etiã p hirci natu Hirci nã.
ram hoc docemur quum solius animalis huius sanguine effera
durities adamãtis molliatur:sicut auara tenacium hoĩm corda
pietatis absentia adamantinã sortita duritiẽ sola liberalitate sa
nant. Prodigalitas.n.non emollit:sed a vitio in vitiũ deducens
destruit. liberalitas etiã hirco ea de causa cõuenit ꝙ Danieli Daniel⁹.
per hoc animal magnus Alexander ostenditur õũ Danielo hir Alex. ma
cus quẽ viderat non intelligenti Gabrielus exposuerit dicens. gnus.
Porro hircus caprarum rex græcorũ est. Licet.n. archangelus Hircus
p hircum Alexandrũ intelligi docuerit qua tñ ratione vl simili
tudine subticuit: Et ideo Nicola⁹ de lyra in historijs nõ adamus Nicolaus
sim vigilãs conniuet q ꝓpter luxuriã & fętorẽ exẽplo quodã qd de lyra
etsi verũ det nõ cõuincit id asserit cõtigisse. Puellã inqt veneno non ada-
educatã Alexãdro oblatã vt.s.eam rex cognoscẽs interiret Ari mussim

ſtotilemq ex geſtib⁹ id intelligẽs negociũ impediſſe. Hoc exẽplũ licet ex ſecretis ſecretorũ q̃ nõ certo ariſtoteli ſũt aſcribẽda ſumptũ ſit nihilomin⁹ admiſſum ẽt tãtã in Alexãdro luxuriã nõ arguit vt a luxuriẽ intẽperantia hircus dici meruerit. Q̃d̃ & falſum fortaſſis dicet qui Plutarchũ in Alexãdri vita ita attenderit eloquentẽ. Quod vero pulcherrimũ & gratia regali digniſſimum extitit mulieres ingenuas modeſtiſſimaſq & captiuas quidem nullũ ex eo(.ſ. Alexãdro turpe vel audiſſe vel intellexiſſe vel expectaſſe cõtigit:nec eas pinde ac intra hoſtiũ caſtra verũ etiã in ſacris ædibus caſtiſq virginum cubilibus conſeruatas & nullius proſpectas oculis vixiſte. Et profecto Darij coniugẽ vniuerſas decore ac forma. Reginas anteiſſe queadmodum & darium cunctos ſpecie & proceritate viros ſuperaſſe memoriẽ traditum eſt ſimiliſq parentibus fuiſſe pnellas. Alexander ſeipſum magis q̃ hoſtes domare regium opus exiſtimans non has aut quampiam ante ſuam coniugem præter barſenem attigit. Hæc poſt Memnonis obitum vidua damaſci capta eſt mulier grẽcis erudita literis: ſuauiſſimis erat moribus pater Artabaſſus regia ſtirpe editus. hanc Alexaũder incitante Parmenone genere quipoe & pulchritudine egregiam compreſſit: ſicut tradit Ariſtobolus. Cẽteras quum Alexander captiuas aſpiceret dicere per iocum ſolebat; dolores oculorũ perſicæ ſunt puelæ. Contra dum earũ phormis ſuæ cõtinentiẽ ac modeſtiæ ſpecimen oſtẽdebat ipſas velut exanimes ſtatuas prẽtermittebat: hẽc & alia multa Caſtimoniẽ Alexandri exempla Plutarch⁹ ponit q̃ ſi quis attenderit(etiã ſi barſenã violaſſe cicat) Tanti regis non poterit non admirari caſtitatem: iunenem etenim fortiſſimũ potentiſſimũq cui cuncta parebãt tantũ abſtinuiſſe miraculo ꝑpe eſt. Dicendũ igiẽ eſt Alexandrum comparatũ hirco eximiam ob liberalitatem quam per hoc animal ſignificari deus ipſe optime nouit: & qui tales ordinauit influxus & imagines vt virtutum per huiuſmodi mõſtrarẽtur effectus. Eodem nanq Plutarcho teſte didicimus Alexandrũ quum natura mũnificentiſſimus eſſet Eo magis liberalitatem quo & latius ipſum imperium propagaſſe. Aderat quædam in dandis alacritas qua ſola gratificari beneficus poteſt. Quantas autem familiaribus & his quos ſui corporis præſidio habebat ampliſſi

Plutarch⁹

Alexãdri caſtitas.

Eiuſdẽ liberalitas

mas facultates impartierit Olympiadis ad eum declarat epl'ã. Alioquinin amicos beneficia confer & cum gloriæ splẽdore cõfice. At in presentia vniuersos tibi pares reges efficis quibus quom multas amicitias compares teipsum destitutum reddis. talia quom psepæ scriberet Olympias is occultas seruabat litteras semel dũ taxat excepto: quom Ephestion solutã de more lectitaret epistolam haud palã inhibuit: verũ dempto sibi annulo illius ori gẽmã aposuit. Quid de amicis dicim⁹ quom & miseris etiã liberalitatis magnificentiam exhibuerit: Et vt illud notum de vrbe quam pauperi nummum petenti dedit omittã: illud ponam q dũ quidã ex macedonib⁹ Mulum regium ferẽtem aurum ageret defatigatũq; iumẽtũ esset is sublatum onus ferre cepit. Quem sub pondere pssum conspicatus Alexãder vbi re cognita depositurum vidit hominem ne reliquo defatigeris onere dixit hoc ad tuũ deferes tabernaculũ. Erga deos etiã q̃ munificus fuerit patet quom namq; cuidã Leonide qngẽta turris et cẽtena myrrhæ talẽta trãsmisisset alioq; tempore inter sacrificandum vtraq; manu tura vaporãdis diis excipet leonides ait Alexander quom ferẽtibus aromata terris imperitabis hoc pacto copiose adeo vaporabis: at in pñtia reb⁹ vtere parcı⁹. Tum igitur Alexander ad eum ita scribit. Ad te tus myrrhãq; abunde transmisimus vt cum diis parcus esse desinas: sed iam ,ppo sito (vt arbitror) & diffusius probato ad solitam imaginis venia mus indaginem. Iulius fir. matheseos. 4. ait Si quis medium celum in capricorno habuerit erit multis quottidianę vitę alimẽta suppeditans. Et si in horoscopo: quibus vitæ alimenta prestiterit ipsi ei existunt semper ingrati. Quod mihi sæpius accidisse cognoui qui in horoscopo capricornum habui qui me ita fusfusculum fecit & hirsutulum licet aliis influxib⁹ ad albedinem inclinarer. Multum enim potest ascendente imaginum (de quibus sepe mentionem facimus) apparitio indis vel persis excogitata: vt Ptolome⁹ centiloqui verbo. 65. ait. Phorme semper accidunt vt id quod ascendit ex gradu simile fit ei quod appetet natus & similiter id quod ascendit in omni facie harum figurarum vel phormarum simile est operi eius in alio. Quod halyus exposuit dicens figure vel phormæ quæ ascendunt cum facieb⁹ scriptę sunt in libro Dargenes: Et indi comendanteas & aliis

Olympiaś

Ephestiõ

Leonidas

Tulius. Capricorni influxus.

De seipso

Ptolo.

Halius. Dargenes

iudicijs pferunt. Ego qppe vidi quosdã q iudicabãt p illas i his q̃ accidunt nato:& noui ẽt quẽdã cuius natiuitatis ascendẽs fuit prima facies arietis & plures significatores ei⁹ in terminis saturni erãtq ipsius induměta splendida & mũda bñ redolẽtia & ipse splẽdide viuebat. Accidit aũt q vna die quom sederem cũ eo(erat.n.mihi familiaris)dixi ei sic. Hæc qdem induměta contraria sunt significatorib⁹ tuis.& ille ait. Quicquid vides ego facio p oculos hoĩum & si denudarẽ tibi desideriũ meũ addisceres qa valde nitor cõtra volũtatẽ animi mei & q sum ĩ maxio labore.& ego dixi & ostendi ei nullũ eẽ dedecus id opari qd eius natura exquirit:Sed tunc est maximũ dedecus quom mala consuetudo naturã supat. Et ipe mihi dixit. Nil.n.ago quod in meo sedet animo. Nũc qdẽ appeto vt amplectar nigrã aliquã vel aliquẽ nigrum cũ quo forẽ inuolutus in gualagna alba de pilis hircinis.f.albis texta & hoc p arietẽ & vt iacerẽ cum eo per noctẽ scit tñ deus quia semper abhorrui coitũ virilẽ.& licet hoc appetã:nolo tñ reuelare voluntatẽ mei animi pp milites meos & ho-
Indi. mines circunstantes.& hoc pbant dicta indo℞.qa in prima facie arietis ascendunt qdã quo℞ vnus est vir niger inolutus gua
Iidem. lagna alba:allegissevel iuuenes. Et ego in prima facie capricorni virũ nigrum hirsutum iuxta indos habui pp quod non valuit Iuppiter cum alijs sideribus colorem mihi ppriẽ naturẽ largiri.hoc autem ideo adduxerim vt scias quæ de his imaginibus tradimus multẽ veritatis fore sicuti & hoc q in secundo capri-
Iidem. corni decano secundũ indos oritur mulier nigris pannis ac sindone amicta habens de pecunia igne excocta: ferro laborata. liberalitatem.n.hęc mulier notat quę cum nigredine subtilitatem sindonis miscens medium inter auaritię fedã nigredinem & prodigalitatis excessiuã subtilitatẽ munificentiam monstrat maxime quia pecunię adsunt nõ ex rapinis parte sed igne ferroq.i.pprijs laborib⁹ vel redditibus cumulatę ad large.f.honesteq expendendum. Stella etiã in ore capricorni id autumat quę saturno marti & Veneri assimilat. Mars.n.vt albubather⁹
Albubatherus. voluit prodigalitatẽ significat. Venus ẽt ex sua bonitate naturæ liberalẽ animũ monstrat.pium enim & beneficum facit secũdũ
Ptolo. Ptolomeũ quadripartiti tertio. Saturn⁹ autem vt eidemmet ibi
Idem. dem placuit Thesaurizator subterraneus est:& ideo prodigali

tas Martis cum veneris munificentia Saturni moderantur aua ritiam & sic habitus mediȩ virtutis exurgit. Et in pede & vētre quę ponuntur Martem Mercuriusq; in operibus imitantur: vnde Martis etiam effusa largitas ex Mercurij negotiationis aui ditate temperatur. In cauda simuliter Iouem Saturnumq; am plectūtur: ex qua coniunctione non minus liberalis producitur amicus. Iuppiter namq; liberalis est vt habet Albumasarus. septimo introductorij. & Ptolomęus tertio quadri. dixit q; est largus: liberalis: pius in suis operibus: hominum benefactor. Si ergo Saturno iungatur vt habet Bethemus in centiloquio: tat eius corruptionem & vertit ab infortuna ad fortunam libe ralitas & ex hoc nascet̄ in fluxu quom Saturni tenacitas in lar gitatem Iouis benignitate mutabit̄. Dicit̄ etiā Capricorn9 do mus Saturni & Martis exaltatio vt illud apte de3 intellegi libe ralitatem inter auarū prodigumq; cōstitui amborūq; cōplexio ne conflari. Macrobius etiā sup somniū scipionis Capricornum dixit portā eē deoꝝ qua scilicet aiȩ imortalitate vestiendæ igre diunt. Hoc mihi illud Saluatoris Luc.16. videtur instruere faci te vobis amicos de mammona iniquitatis vt quom defeceritis recipiant vos in ęterna tabernacula. Capricornus em̄ est porta qua intrat̄ in cęlum: q3 liberalitas est q̄ amicos magis q̄ aliavir tus faciens. 4. ethi. angelos facit nobis in patriā prȩstaret in gressum. At quoniam solas deus maxime liberalis est vt habet Doc. S. prima pte. q. 44. & nulla datio ē pure liberalis nisi da tio dei. i. dist. 18. ideo qñ christus natus est vt ostenderet se libe ralitate maxima incarnatū: q3 ipse sol iustitię est solem voluit in Capricorno habere. & vt patris etiam munificentia se missum moneret in quarta domo fuit sol cū capricorno q̄ domus est pa rentū. hoc aūt supra ꝓbauimus per hoc quia quom in media no cte natus sic tunc oportet solē in hac domo reperiri. Et cōgrue ēt alteri parenti domus hęc aptat̄ beatę. videlicet. virgini: quia sicut in hac sol sub terra est ita sub ipsa incarnatus extitit dñs. Per cōmode aūt eleganterq; illud fauet quia angulus terrę hic ē & christus liberalitate beneficētiaq;: nostra se coanguftauit in carne vt nos qui de terra eramus redimeret. Iā stilum ad fabu (lam conuertamus.

Olim nilifeeris partibus deorum.
Sancta cohors aderat cū gigas nephandus

Albumasarus. Ptolo. Bethem9 Capricornus. Dom9 sa r̄. Martis exaltatio. Macrob i9 Lucas

Arist. Solus de9 maie liberalis. Tho. Quā chri stus quom natus ē sol ī capricor no extitit.

Tiphon insidias omibus parauit.
Huic inimicitię maior & simultas
Cum dijs & summo perstitit tonante.
Pan deus arcadie cum videret omnes
Per phormas varias in phugam coactos
Fit caper & piscis perfidumqȝ lusit.
Ingenium cuius Iuppiter stupendum
Admirās astris fulgidis decorat.
Si quis auaritiem maximam beatis
Hostem(nam fons est omnium malorum.)
Vicerit eximia largitate fultus
(Quę melior phorma est)splendidis notatur.
Sideribus.rutilans seculum per omne.

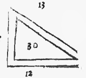
Thomæ. liberalitas ¶Sāctus et doctor liberalitate summa dotatus est quom diuitias.in seculo splendidissimas respuerit & summū gradū liberalitatis in christo ea de causa ponat.3.parte.q.7.qa bona hmōi cuncta vt pote qui solus bonus erat negligēs eximie nobis paupertatis exemplum dereliquerit.

Capricornus

¶De epichea siue æquitate per aquarium. Caput.34.

EPichea postremo siue ęqtas iustitię adiūgitur vt philo sopho.5.ethi.placuit. Est aūt ęquitas vt habet.l.fi. C. ad lege falci.rectitudo iudicis naturalē sequēs rationē Arist.
& lege placuit.C.de iudi. ęquitas est benignitas q̄dā animi impellens ad aliquid iuste agendum iurisq; scripti rigo= Ius.
rem temperans.habet etiā.ff.de verb.obli.l.si seruū q vbi de Aequitas
bono & ęquo agit de apicib⁹ iuris nō est disputādū nec subtili quid.
tas iurisquęrenda: qa.s.intentio legislatoris q̄renda est si tale
qd accidisset qd agendū iudicasset.vn̄ Doct.S. s̄cda scdę .q.120. Tho.
Quia inquit humani act⁹ de qbus leges dant̄ in singularib⁹ cō tingentibus consistunt quę infinitis modis variari possunt non fuit possibile aliquā regulam legis institui quę in nullo, casu deficeret:sed legislatores attendūt ad id quod in pluribus accidit secūdum hoc legē ferētes:quā tn̄ in aliquibus casibus seruare est contra ęqualitatem iustitiæ & contra comunem bonum quod lex intendit:sicut lex instituit q deposita reddant̄:quia in pluribus iustū est:cōtingit tn̄ aliqn̄ eē nociuū puta si furiosus deposuit gladium & eū reposcat dū est in furia:vł si aliquis reposcat depositum ad pr̄ie impugnationē.In his ergo & similib⁹ casib⁹ malum est sequi legē positā.bonum est autem pretermissis verbis legis sequi id quod poscit iustitię ratio & cōis vtilitas:& ad hoc ordinatur epichea quę apud nos ducit̄ ęquitas.vides quan
tum doctor.S.cōcordat his quę ex his legistis excerpsim⁹:Vir= Aeq̄tas p
tus itaq; hęc aquario signatur q triginta stellis irradiat̄. Qui aquarium.
numerus tūc ꝓposito clare fauebit si quędā de persei imagine iusticiam monente superius dicta recolamus. Dixim⁹ nāq; ibi iusticiam distributiuam per.13.designari cōmutatiuam per.12. & sequenti capite Restitutionem commutatiue actum per qua=
ternarium rationi bus ibi prolixi⁹
adductis. his no= tatis illud Boetij Boetius.
geometrię secūdo aduerteris areā
siue embadum or thogōij pedū tri=
ginta ex catheto qnq; pedum basi
duodecim bypo= themisa tredecī
hoc pacto.

Hinc habeto epicheã per.30. pedũ areã designari:q̃a.v3. aquarius totide3 fulget sideribus:s3 nõ ꝓueuit hec area nisi per hypothemisam.i3. & basim.n.i. distributiuam cõmutatiuãq3 iustitiam:chateto tñ.i.actu excedente:quia qnq3 hic ponit & quaternarius fuerat in preexpositis vt illud intellegat epicheam non quidem iusticiã quantũ ad habitũ seu intentionem legislatoris excedere:sed quantũ ad actus quosdã particulares qbus singillatim ꝓuidere infinita extitit pertransire. Vñ bene imago hec

Aq̃rij flu. aquas videtur effũdere:quia epicheus verba legis dum non attendit salubriora exequens sapientie aquas vberi⁹ administrat Si etiam quis aquarium in medio celo nascens habuerit vitam ex publicis semper habebit actibus. & si in Horoscopo: in graui periculo constitutus:& ab omnibus desperatus: deorum presidio liberat:& a multis:inuido stridore pulsabit:deoꝝ aũt: literaꝝ:aut sacroꝝ:aut religiouñ:officia tractabit:& magnis viris erit bonis actibus notus. Iulius firmicus Matheseos.4.sic

Iuli⁹ fir. qui iustitie huic nobiliori inheserit magnis viris ex bonis & publicis actibus quos ipse particulares facit agnoscitur: & officijs eatenus preponitur honestissimis & licet malorum pulset inuida deum tamen semper inuenit adiutorem:quia iustus dominus & iustitias dilexit epicheam siue equitatem vidit vult⁹

Dauidus. eius .& in sepetimo idem Iulius i quarta parte aquarij quicumq3

Idem. horoscopum habuerit erit deorum cultorum iustus de aliorum iudicum sententijs iudicans. stelle item in aquario que in eius sunt hauritorio cum his que in manu sinistra figurantur quemadmodum Saturnus ac Mercurius operantur. At eorum que in coxis sunt vires q̃ plures e mercurialibus operibus non dissonant:per pauce quidẽ eaꝝ saturninis assimilãt virib⁹:i aq̃ vero

Saturni & de cursu collocate saturnũ in opibus imitantur & ex iouis com-

mercurij i plexione modicum adipiscuntur. Ex quo patet Saturnum &

flu. Mercuriũ in aquario vigere. Primo igitur Saturnus si Mercu-

Ptolo. rio associetur & ipse bone qualitatis existat erit natus rerum ac

Idem. q3 legum inquisitor & inuestigator vt:Pto.3.quadri. habet. Et sic que in manu sinistra & hauritorio sunt ꝓposito cõsonant. ille etiam que in aque decursu:quia Iouem qui equus est(Ptolo. ibidẽ teste)Saturno mixtum amplectũtur qui(vt supra dictum est) a Ioue in bonum mutatur & nunc singulariter fauere videbitur.

Quedam in coxis Saturno sunt similes qui vt Iuli.in.4. vol= Iulius
uit si in aquario positus fuerit licet multa mala tribuat q̄ iustis Saturni in
euenire cōsueuerūt:tū quom hec impleuerit & quom p̄ hec ma fluxus.
ximum vite cucrerit tp̄s:tūc paulati ab infortunijs liberati cer
uices erigunt & omnium sordium squalore deterso honesto di=
gnitatis habitu vestiuntur. Ipsi se consulentes:& vitā suā p̄ gra
dus singulos erigētes:& tales se patrimonij dignitate cōstitu=
unt vt & hominū illis regimē & gubernacula cōmittanī. Erunt
aūt gloriosi hn̄tes maxime potestatis insignia regionib⁹ & po=
pulis potestatis licentia p̄positi:ita vt in publicis locis & ciuita
tibus dignitatis eoꝝ sempiterna memoria relinquaī. Tunc po
tentibus viris tunc regibus pro geniture mensura amicitie gra
tia iungentur:tunc donā:tunc in templis locā:tūc sacerdotia cō
sequentur:tunc letitie:tūc diuitiaꝝ fruct⁹ accipiūt: tūc seruitiū
tunc fundamētorum:tunc virorum ac mulierū dominia posside
bunt:tunc mobilia:tunc pecunie cōferentur & tantis erunt locu
pletes diuitijs vt & alios sua facultate sustentent: Tunc omnes
affines defensionis eorum p̄sidio subleuātur. Set quom isti⁹ fe
licitatis senserint cōmoda & quom magna diuitiarū fuerint af=
fluentia copiosi & earū ceperint fructus quom bona phama lō=
geui morientur. Hec omnia epicheis conuenire quis ambigat?
Mercurij etiam stella in eisdem coxis plurimam sibi vendicat
potestatem. Que ideo fauet q̄ quom epicheus ex naturali insti
tu bonaꝙ anime dispositione & rationalitate iudicet(vt supra
patuit)si Mercurium in hoc signo excellentissime hoc influere Aquarius
ostendetimus profecto &intentū adipiscemur. Nota ergo aqua rationale
riū rōnale eē signū qd̄.s.per se rationalitatē influit. multo aūtē signum.
magis hoc erit si Mercurius qui est planeta rōcinationis p̄sens
radiis cōmodauerit vt habetur clare si Cicchi Asculani supra Cicchus.
tractatum tertiū sphere verba subtexerim⁹. Dicit Alchind⁹ in Alchindus
libro de motu diurno q̄ triplex est ortus signorum.s.ortus ra= Triplex
tionis ortus oblationis paupertatis:& ortus figurati ōis. Iuxta ortus si=
quod debetis intellegere q̄ ortum rationis appellat quom in gnorum.
ascēdēte fuerit aliquod signoꝝ que dicuntur humana siue ratio
nabilia vt sūt gemini:virgo libra:medietas prima sagittarij &
aquarius:vn̄ quom aliqd̄ istoꝝ fuerit in ascendēte erit tūc nat⁹
rationabilis &eo fortius si dominus ipsius non fuerit impedit⁹

Almeon. vnde dicit Alcmeõ in suo libro de vnitate secreti vbi ad litterã sic dicit Quom nati ascendens erit signum aliquod humanorũ et eius dominus fortis in esse recte censetur filius rationis:vt si aliquis haberet geminos pro ascendente& Mercuri⁹ in ipso haberet rationalitatem & scientias liberales:vt dicit Zahelus in lib.de natura nati. In geminis Mercurio ascendẽte inerit na
Zahelus. to scientiarum series:habitus rationis. Hoc idem facit in angu lis si illuminat sagittantem.i.sagittarium. Hoc idem dicit her
Hermes mes primo de specu:& de luce. Adducam expositionem aliorũ ortuum nõ quod sit proposito necessarium sed vt alchindi dictũ intellegas. Albationis ortum vocat vt quom in ascendente erit aliqua de domibus Iouis.vt puta sagittarius aut pisces. nam si aliquod istorum fuerit in oriente raro natus detinebitur paupertate: vt dicit Almansor in suis amphorismis. Nunq̃ erit pauper & inops cuius dominus natiuitatis fuerit Iuppiter et
Ptolo. Ptolomeus in centiloquio. Vix aut nunq̃ erit quin cuius ascendens fuerit virgo aut piscis non sit occasio dominij seu regni. Ortum figurationis vocat actationem vel aptationẽ cœli ad imagines faciẽdas vt si quis voluerit aliquas imagines opari oportet q̃ sub ascendente sue natiuitatis aut interrogationis ipsius perficiatur. exempli gratia. Si quis vellet facere imaginem in qua vellet responsum ab aliquo spũ oportet vt ascendat cor
Ascendẽs necromãti corum. Scorpionis siue cancer quod est ascẽdes necromaticorũ & aptare lunam & Saturnum & reliqua vt dicitur in lib.de minerabilis &c. Hec ex Ciccho phormaliter. Sed quia posset obijcere aliquis mercurium nõ tm̃ in aquario:verum etiã in alijs humanis
Pto. istud ager aduertat aquariũ domum Saturni in qua domo si fuerit mercurius q̃d influat Ptolomeus in cẽtiloquio docet. Quom fuerit mercurius in aliqua domorum Saturni & ipse Mercuri⁹ fortis inesse suo dat bonitatem intellegẽtie vel cognitionis me dullit in rebus radicalibus vel principijs artiũ⁹. Vbi Halyus. Quom occurrerit mercurius signo temperato declinantem ad
Halius. frigus & humiditatem figet animum eius in quo intromittet se & assidue erit in illo & illis duobus signis quæ sunt capricornus & aquarius & cum temperamento proprio aliquid quod attribuit eis saturnus ex occultatione animi & ideo necesse est esse sicut dixit Ptolomeus vnde iudi quom fuerit in natiuitate

quum fuerit in natiuitate alicuius Mercurius in Capricorno vel aquario eligũt illũ vt exerceat se in sciētijs: qa hoc expti sũt sæpe & nõ decepit eos vnq̃. sic ergo Mercurius in aquario & quia signum humanũ est & domus Saturni rationalitatem epicheæ conuenientissimam producit quod in alijs humanis: quia domus Saturni non sunt: nec in Capricorno Saturni domo: quia humanum non est nequaquã facit. Ascendit iuxta persas in primo aquarij de cano ales capite nigro pisces de aquis extra hens: Epicheus etiã dum intentionem quæ abscondita est non verba legis inquirit quasi pisces ex aqua trahit. fauet etiã Albumasari dictum differentia. 7. tracta. quinti reuolutionum an norum q̃ si nodus septētrionalis fuerit equidistans signo aquarij significat amplitudinnem iustis & sanitatem corporum eorũ Fabula iam pro posse subueniat. Persae. Albuma.

Altisonans Iuppiter
Ardebat ganymedis amoribus.
Qui phorma superando iuuenculos.
Illiades floruit.
Vnguibus hunc intulit
Cęlo prima auium faciē Iouis
Dum atris pena coloribus occulit
Vt superis pocula
Ponat in alto ethere
Fulget sideribus: radiantibus
Largo munere amantis: vbi omnia
Felicibus sęcula
Officijs transit
Aequus si fuerit quis: amabitur
Excelso Ioue pre omnibus: & poli
Lumine semper nitet.

¶ Gloriosus autem doctor tantũ epichea resplenduit q̃ modo sui auxilio qui ante ipsum nequibat quã plurimi occurrentibus arduis negotijs equas proferant sententias. Et sic iustitia. sermo claudatur cuius partes si alicui videbuntur non sufficienter enerratæ: nouerit illas tantũ a me p̃termissas (Ciceronis exemplo) quæ minus debiti ratione vigebat. Nunc de fortitudine verba faciamus Thomas. æquitas.

¶ De fortitudine per pisces. Cap.35.

Aristo. Fortitudo quid. Cicero.

CArdinalium virtutum tertio loco fortitudo discutienda proponitur .Hanc Aristo .2.&.3. ethicorum inter timores & audacias ponit mediam ꝓpter bonum & Cicero. fortitudo est cõsiderata periculorum susceptio & laborũ perpessio. Augustinus etiam in lib. de moribus ecclesie. Fortitudo est amor oĩa ꝓpter deũ facile pferens. Macrobius quoq3. fortitudo est affectio quę nullas aduersitates mortemq3 formidat. Andronicus itidem. fortitudo est virtus irascibilis non facile obstupescibilis a timoribꝰ qui sunt circa mortem. Hęc virtꝰ a piscibus monstratur quorũ alter borealis duodecim: alter australis decem & septẽ: linea autẽ coniunges duodecim stellis: integratur: S3 anteq3 exponatur numeri proportio aduertas ideo per duos pisces quorũ alter borealis alter australis est: quia licet bella nobis ab hominibꝰ inferant atrocius tamẽ a spiritibꝰ extra dei grãm cõstitutis & q̃ã

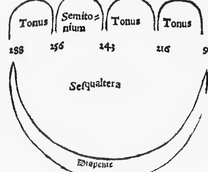
Macrobiꝰ Androni. Fortitudo ꝑ pisces.

to nobilioris sunt nature tāto cruentioris pugnę. hoc beatꝰ Io bus manifeste ostendit qui cacodęmoniaco fur_re tantæ susti- nuit aduersitatis incommoda. Q đ Petro aplo cohortante nō minus innotuit. diabolo resistite fortes in fide. Fortitudo igit̃ cōtra demōes necessaria est:& ideo boream austrūq3 pisces hi respiciunt quia excellentiores nāe ibi habitāt dęmones qui(vt supra dictum est)crudeliores existūt. Ciccus in scđo tra. sphęrę sic ait. Salomon in lib. de vmbris idearū ad lr̃am sic dicit. O ar tici manes o antartici diuinitate ꝓpulsi cur tantę naturæ nobi litas videt̃ cōstringi specifico minerali:iuxta qđ debetis itelle- gere ꝙ sunt quędā intellegētiæ extra ordine gratię q̄ tenēt par tē septentrionalē & domināt a circulo arctico & sunt nobilioris naturę Et sunt aliæ intellegētiæ quę sunt meridionales q̄ domi nantur a polo mundi antarctico:vn̄ istę dant responsa in imagi nibus mineraliū vt idolis aliqui aureis :aliqui argēteis: aliqui stanneis:& sic de alijs. icirco dicebat Salomon. O arctici ma- nes. i. diaboli:O antarctici diuinitate ꝓpulsi &c. Videtur ēt cō tra istos fortitudo spālius retinēde quum in mineralibꝰ cōstrin gantur q̄ duritiæ soliditateq3 fortitudinē mōstrant. Quum sint itaq3 tormenta corpis & animę ideo duo pisces aiam & corpus innuunt q̄ l3 afflicta: fortitudinis tn̄ robore victoriam sibi copa re non renuūt. Articus vel boreus q duodecim stellis integrat̃ corpꝰ notat cui i arithmetica medietate dispositus duodenariꝰ fauet hoc- ce modo. q̄- ternariꝰ in medio posi tus ex q̄tu or elemen- tis cōstans corpꝰ osten dit cui i ses qualtera ꝓ portiōe se narius al- trinsecꝰ ad dit vt Aui cen. Auer & Aureoli error vitet̃ qui elemē- ta actu i mi xto posue- rūt. Exclu- ditur autē impossibilis istorum positio si diapente in sesqualtera propor- tione ex tribus tonis & vno semitono constare Boetium primo musices testantem inspexeris.

Iobus. Petrꝰ apostolus. Auicenna Auerro. & Aureolus errant. Boetius.

Fortitudo per Pisces

Sic igiť per semitoniũ terre elemẽtũ accipias: qđ licȝ vltimũ sit
tñ hic tertiũ ponitur: quia videlicet ꝑpter habitationẽ sicut ab
aqua & ab aere cingiť: & sic quasi aquis superior aerẽ ignẽq̃ su=
perpositos tenet: veluti & hic vnus tonus sub semitonio & duo
toni suprapingunť. Terra itaq̃ quę in nostris corporib⁹ prędo=
minať ideo per semitoniũ diminutũ quoddã & deficiens mon=
Quorũdã strata est vt virtute non actu in corporibus his existere notareť
ignorãtia & tunc si de quo magis videť inesse & non inest nec de quo mi=
nus aliud. vȝ quoduis quũ non principeť hoc impossibili mune
re nõ lętari. Nec aliquoꝝ modernorũ ignorantia in hoc te mo=
ueat qui. s. se in ampulla ex mixto quatuor elementa segregare
in actu posse gloriant. Non. n. exactio est ista: s. noua artificiose
procurata generatio. Binarius etiam ex altera parte consistẽs
aliam enormem destruit mendam quæ opinante Scoto surrexit
Sco. insci scđo nanq̃ sententiarũ. distin. 3. tenet materialia supposita indi
te opinať uiduari ꝑ hęcheitates quas vltimas realitates appellat. & licet
ipse cum toto suo exercitu Antonio trombeta clangente Tho=
mistarum veritatisq̃ gymnasiũ impugnet non tamẽ expugnat.
Veritas enim est materiã signatã indiuiduationis principiũ so

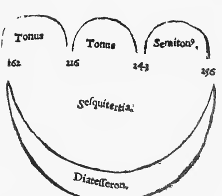
ee qđ diffuse doctores multi probauerūt: & si non vident adhuc aduersantes victi (in hoc & in alijs deo dante) validiori ariete quassabunt. Binarius ergo quia alteritatis: diuersitatis & separationis (vt sepe diximus) principium est: istud asserit quum elementis iungitur quæ materiam phormarum simplicitate vicina prætendunt: Australis piscis decem & septem sideribus constans quia hic numerus primus & incompositus est animā simplicē & incō= positā nō in= cōgrue mōet Et qm̄. 3. de aia Arist. animā dixit quo dāmō oia esse ideo hic nu= merus ex denario & septenario surgit q vniuersitatis isignia portāt hūt etiā pportionē sesqter tiā adinuicē.

Aristo.

Boetius.

Boetius autem primo musices diatesseron consonantiam in epitrita siue sesquitertia existentem ex duobus tonis & semitono constere dixit

Scoti & sequaciũ error.
Aristo.

Istud errorem similiter phugat quo Scotus & sui sequaces maculantur: potentias. s. anime realiter ab ipsa anima differẽtes innuẽs cuius oppositum primo sen. dist. 3. ille quo ad põt tuetur volũtas intellectus per duos tonos accipiuntur: memoria vero que realiter non distinguitur ab intellectu ꝫ tm̃ in rõne officij (ex tertio de anima) per semitoniũ: qđ nõ cõpletũ perfectam nõ signat potentiã ab alijs. s. separatã ꝫ tãtũ aliquali differẽtia rationali differentẽ. Contra q̃ꝫ plures maxime cõcionatores q̃ deitatis trine in personis imaginẽ in aĩa rõnali ideo asserunt quĩ tribꝰ potẽtijs itellectu: memoria: & volũtate dotatur: quum nõ tres sed due tm̃ esse ꝓbẽtur. Intellectũ tñ accipiẽdo ꝓ agente & possibili simul quum ad intellectionem simul requiruntur. Coniunguntur etiã duodecim stellarũ linea quot. s. sunt corporis vt imediate formã substãtialẽ prime materie vniri itellegeres

Auicebrõ & Scotus concutiũt

cõtra Auicebron & Scotum: qui cũ suis sectatoribus plures in vno idiuiduo formas substãtiales scđm ordinẽ p̃dicabilium ponit: vñ sequit aĩam nõ imediate prime materie iungi. ex his colligito aĩam recte ꝑ piscẽ meridionalem signari: quum illud addideris hãc partẽ ignotã substantiam inuisibilẽ q̃ potius a substantijs iuisibilibus nec a nobis q̃litatiue cognoscibilibꝰ (cõtra Auerroim. 3. de anima: & Ioãnẽ de gãdauo) pugnijs continuis la

Auerro. & Io. de grãdauo hallucinanẽ.
Albertus

cessitur cõgrue demõstrare: Corpus autẽ qđ vider & ab hominibꝰ magis infestatur ad Boream dignius situato pisce moneri. Quomodo ẽt pisciũ nam fortitudinem cõplectat Albertꝰ magnus Luce. 9. cap. exponens vbi agitur de quinq̃ꝫ panibꝰ & duobus piscibꝰ docet quum dicit. Quinq̃ꝫ panes sunt q̃nq̃ꝫ doctrine librorũ moisi. quorũ (reliq̃s omissis) quartus esse cẽset quum in illis libris cõtinet numerus ꝓcedẽtiũ ad bella: qualiter virilis animꝰ in bello luctet cõtra vitia & firmũ robur accipiat. pisces vero his panibꝰ adiũcti sunt spũs ad legẽ iplẽdã grã cõferẽs. & dulcedo charitatis legis austeritatẽ nõ sentiẽs. Ecce qũo & panes & pisces fortitudinẽ cuiꝰ actꝰ principalis (vt ifra dicet) ẽ sustinere: non renuũt. Qui ẽt in piscibꝰ horoscopũ habuerint (in

Iulius
Pisciũ influxus
Idem.

4. teste Iul. fir.) hẽbit inimicos ꝫ ex his facillimis rõnibꝰ vindicabit & ex lõgis q̃busdã negocijs gloriã cõsequet. sic fortis lõga milita (quia dũ viuit pugnat) victor existẽs gloriã assequit mortalẽ. In septio idẽ ait. In decima pte pisciũ q̃cunq̃ꝫ habuerit

horoscopum siduna bene posita & Venus in parte horos. fuerit constituta erit grandis: potens: notus omnibus: Regibus. coniunctus: multam peragrans terram: grande nauigans pelagus preponet liburnis: Nauale illi committet imperium: erit in pugna superior & victor. Et post pauca. In decima parte. piscium est clara stella in australi. s. pisce. Itaq venus in horos. in ipsa stella quum fuerit inuenta & luna bene sit ordinata quicunq natus fuerit in ea erit magnus: potens: regi notus: multas terras pagrabit: grãde nauigabit: pelagus liburneũ illi & nauale cõmittet imperiũ: erit victor in prelijs. hec. ille. Sz quia de fortitudine hic dictũ est q videt in bello requiri ne aliquis crederet fortitudinẽ q est virtus nõ esse circa pericula q sunt i bellis huius mundi ideo aduertat philo. 3. ethi dicẽte q fortitudo que est virtus maxie est circa morte q est in bello &c. S. Thomas scda scde. q. 123. qui ait. fortitudo cõfirmat animũ hois contra maxima pericula q sunt pericula mortis. Sz quia fortitudo virt⁹ est ad cuius rõnẽ ptinet q semp tendat in bonũ cõsequens ẽ vt hõ pericula mortis nõ rephugiat ppter aliqd bonũ cõsequẽdũ. pericula autẽ mortis q sunt ex egritudine vel ex tẽpestate maris vel ex incursu latronũ vel si qua alia sunt hmõi non videntur alicui directe iminere ex hoc q cõsequatur aliqd bonũ: sz pericula mortis q sunt in bellicis directe iminẽt hoi pp aliqd bonum inquantũ. v3. defendit bonũ cõe per iustũ bellũ. Potest tamen esse aliqd iustum bellum dupliciter Vno modo generale sicut quum aliqui decertant in acie: Alio modo particulare puta quum. aliqs iudex: vel etiã priuata psona nõ recedit a iusto iudicio timore gladij iminentis vel cuiuscũq periculi ẽt si sit mortiferũ. Pertinet autẽ ad fortitudinem firmitatẽ animi prebere contra. pericula mortis nõ solum q inminet in bello cõmuni sz etiã q imminent in particulari impugnatiõe q cõi nomine bellũ dici põt & scdm hoc cõcedẽdũ est q fortitudo pprie est circa pericula mortis q sunt in bello. Sz. et circa pericula cuiuscũq alterius mortis fortis bene se h3: pseertim quia & cuiuscunq mortis hõ potest periculum subire propter timorẽ mortiferæ infectionis vel quum non rephugit itinerari ad aliqd piũ negociũ psequendum propter timorem naufragij vel latronum. Ista corroborãt

Idem.

Aristo.

Thomas.

Circa oĩa mortis pꝑ cula fortis bñ se hẽt.

Albuma. dicta ex Iulio & alia q̃ dicentur. Albumasarus tractatu. 4. reuo
lutionũ dña duodecima dixit: q̃ si pisces alicuius reuolutionis
ascendens fuerit: i ciuitatibus super quas ẽ almusteuli erit mul
titudo inimicorũ in pluribꝰ orizõtibꝰ: & erit annꝰ fortis: & cõse
Pisces do quenẽ in eo homines bellũ. Est hoc signũ domus Iouis cuiꝰ est
mꝰ Iouis. fortitudo teste Albumasaro. 7. introductorij & q̃ est magni cor
Idem. dis vt Ptolome. in. 3. quadriparti. habet. Opa autẽ stellarũ q̃ sunt
Ptolo. in ipso corpore piscis septẽtrionalis in ipsis. s. spina iouis ope=
ra non refutant & aliquantisper venerẽ imitanẽ: In filio aũt se=
ptẽtrionali fixæ velut saturnus & iuppiter operantur. Stella quĩ
Idem. dem lucida sup eiꝰ ligaturã cõstituta martis gerit similitudinẽ
Iouis & & mercurij modicũ. Iouis & veneris cõiunctio Ptolomeo. 3. qua
Veneris driparti. teste facit q̃ notus erit dei seruiens & amor & dili=
influxus. get p dei seruitio guerrizare. iouis etiã & saturni mixto eodẽ te
Idem. stimõio facit hoiem patiẽtẽ siue sufferentẽ. & scdm hermitatẽ de
Hermes. stellis beibenijs erit patiens iniuriarũ. hoc aũt fauet si Doc. S.
Thomas. scda scde. q. 123. attenderis dicẽtem sup illud Aristo 3. ethicorum
Aristo. in substinẽdo tristia maxime aliq fortes dicũt. phĩs. 3. ethico. di
Idem. cit q̃ fortitudo ẽ magis circa timores reprimẽdos quam circa
audacias moderandos. difficilius. n. est timorem reprimere q̃3
audacias moderari: eo q̃ ipsum periculũ qd̃ est obiectũ auda=
ciæ & timoris de se confert aliquid ad repressionẽ audaciæ: set
operaẽ ad augmentũ timoris: aggredi aũt pertinet ad fortitu=
dinem secũdũ q̃ moderaẽ audacias: set sustinere sequiẽ repres
sionẽ timoris. & ideo principalior actus fortitudinis est sustine
re. i. immobiliter sistere in periculis q̃ aggredi. Quia ergo ille
Halyus. influxus sustinere facit: ideo fortitudinem monstrat. Martis &
Martis & mercurij copula non minus inhęret quũ teste Halyo sup tertiũ
Mercurij quadripartitĩ mores firmos opereẽ in nato: & Doc. Angelicus
influ. loco pręadducto hęc habeat quę firmitatẽ fortitudini speciali=
Thomas. us attribuunt. Inter alias (inquit) cões virtutis cõditiones vna
Aristo. ponit firmiter operari: vt patet in. 2. ethi. laudem aũt firmitatis
potissime si bi vendicat fortitudo: tanto. n. magis laudaẽ qui fir
miter stat quanto habet grauius impellens ad cadendũ vel ad
Augusti. retro cedendum. Impellit aũt hominem ad discedendũ ab eo qd̃
est secundũ rationem & bonum delectans & malum affligens:
sed grauius impellit dolor corporis q̃ voluptas: dicit. n. Augu,

in libro.33.q.Nemo est qui nō magis fugiat dolorem q̄ affectet voluptatem.namq; videmus & imanissimas bestias a maximis voluptatib⁹ exterreri dolorꝫ metu .& inter dolores animi & pericula maxie timenť ea q̄ ducunt ad mortem contra q̄ firmiter stat fortis.Iulius firmi.Matheseos .2.dixit.Si in parte horoscopi mercuri⁹ & mars partilr̄ fuerint cōstituti per noctē faciēt homines qb⁹ ex euentu pugnarū maxima felicitas cōferať.& paulopost.In qnto loco ab horoscopo. Mercuri⁹ & mars partiliter cōstituti fortes:viriles athletas inuictos in oīb⁹ certaminibus reddunt:Sed q ad varia loca domicilij gracia cōferant:& qbus de publico aut de fisco victus & ānonę maxia gratia cōferat: S3 in oi certamie superiores & terribiles aduersarijs suis faciunt Zahelus quoq; in libro de electionib⁹ oñdit martē & mercuriū fortitudie cōferre quom dixit.Necesse ē in re belli aptar̄ stellas belli.i.martē & mercuriū.Hermes etiam de stellis beibegnijs aiebat.Est stella in piscib⁹ in gra,12,mi.30.exaltationis scdę de natura martis ac mercurij quā si in ascēdēte vel.10. ieneris in natiuitate alicui⁹ maxie si fuerit natiuitas nocturna natus erit magr̄.militū & ponet se in negotio dei.Iuli⁹ firmi.in.5.Si mars tēporꝫ dñs fuerit effectus ex decēnio suo mercurio deputat viginti mēses.Qom itaq; mercuri⁹ deputatū sibi a marte tp̄s accepit inimicos frequētib⁹ rōnib⁹ faciet dissipari.Scdm aliquos in.15.gradu pisciū ascēdit vir cultrum habens euaginatū & erit (inquit)hō ad litē se parās.hoc forti cōuenit q & si crebra pugnarū victoria gaudeat nouis tñ resistere inimicorꝫ isidijs sem per cogiť.Sed si lubet fabulę contēplemur assensum.

Iulius. Zahelus Hermes Iulius. Aliquorū placitum

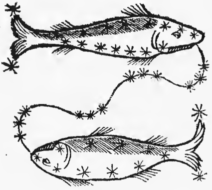
Quom venus nato sociata flumen
Visere enfratem cupiens per amplum
Incederet alueum:
Tiphona videt grauem
Horruit flaui capitis capillus
Cui choronato sacra myrtus auram
Dum ventilat infimos
A vertice depulit.
Nate qui virtus mea semper extas
Hostis (inquit)noster adest nephandus
Ni sit phuga pessimus.

Interficiet eos.
Conciti intrant equora: mutuata
Adiuuat piscis geminos figura.
Quos pro bene prestito
Circumdedit ignibus.
Quisquis in luxu trahit omne tempus
Hostis antiqui perit ictus ense
Si pectora sumere
Contemserit ardua

Tho. fortitudo.

¶ Quis rogo sicut. Tho. fortis iuent⁹ q animi corpisq robore fortissimus legit & qui dolores egritudinesq ita patiabat ac si alienum corp⁹ affecissent: Nec mireris d hoc doc. Si aliquid fortitudini nõ alijs Cardinalibus adiecit: qa ille cõitate sua tenuentes ad partes mittebãt itegrales: hec aũt easdẽ & si hẽat contractiores tũ circa suijpsius actũ (vt ifra dicet) sortita est.

Pisces.

¶De magnanimitate per cetum. Cap.36.

Ortitudinis explanatur⁹ ptes illud pri⁹ Doct. Sāc. scda scde. q.128. ponā q̄ fortitudini scdm q̄ est spā lis virt⁹ nō possunt assignari ptes subiectiue: eo q̄ nō diuidit̄ in multas virtutes spē differentes: quia est circa materiā valde spālem. Assignant̄ autē ei partes quasi integrales & potentiales. Integrales qdem scdm ea q̄ oportet cōcurrere ad actū fortitudis: potētiales aūt scdm q̄ ea q̄ fortitudo obseruat circa difficillima. s. circa picula mortis alique alię virtutes obseruāt circa quasdā alias materias minus difficiles. quę quidē virtutes adiungunt̄ fortitudini: sicut secundarię principali. At quoniam actus iste fortitudinis multum spālis est (vt dictū est) de virtutibus q̄ integrales essent si circa actum illū cōsiderarent̄: scdm q̄ materię magis diffusę & facili applicant̄ potētiliūq̄ partium adipiscunt̄ officia: visum est melius pertractare: sicut & Doc. S. facit. Alias. n. idem fere dicere semper oportuit. Prima ergo est magnanimitas quę (primo magnorū moraliū Arist. teste) medietas est quedā ambitionis & pusillanimitatis: q̄ circa honoratione & inhonoratione versatur. i. 4. ethi. Magnanimitas est circa honorationes & in honorationes vt oportet. & Do. S. loco p̄taxato. Magnanimitas ex suo nomine iportat quandam extensionem animi ad magna. Conside rat̄ aūt habitudo virtutis ad duo. Primo ad materiā circa quam opat̄. alio mō ad actū p̄priū q̄ cōsistit in debito vsu talis matię & q̄a habit⁹ virtutis pricipal̄r ex actu determinat̄ ex hoc pricipaliter dr̄ aliqs magnanim⁹: q̄a hēt animū ad aliquē magnum actū. Aliqs aūt act⁹ pōt dici dupl̄r magn⁹. vno mō scdm proportionē: alio mō absolute. Magnus quidē pōt dici actus scdm pro portionē: etiā q̄ cōsistit in vsu alicui⁹ rei paruę vel mediocris puta si aliqs illa re optime vtat̄: set simpliciter & absolute magn⁹ act⁹ est q̄ cōsistit in optimo vsu rei maxie. Res aūt q̄ in hominis vsum veniūt sunt res exteriores iter q̄ simpl̄r maximū ē honor tū q̄a propinqssimū ē virtuti vtpote testificatio q̄dā existēs de virtute alicui⁹ (vt supra habitū est. Tū ēt quia deo & optimis exhibetur: tū ēt quia hoīes p̄pter honorē cōsequēdū & vitupiū vitandū oīa alia postponunt. Sic aūt dicitur aliquis magnanimus

Tho.

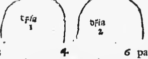
Arist.

Tho.

Magnanimitas qd.

Honor inter exteriora princi patur.

ex his que sunt magna absolute & simpliciter sicut dicit aliqs
fortis ex his que sunt difficilia simplr: & ideo cõsequens est q̄
magnanimitas consistat circa honorem. Circa honores aũt sut
due virtutes vna quidem circa mediocres honores q̄ inomina
ta est: nominat tñ ex suis extremis q̄ sũt philotomia. i. amor ho
noris aphilotomia. i. sine amore honoris. Laudatur. n. qñq3 qui
amat honorem: quandoq3 aũt qui non curat de honore prout. s.
vtrũq3 moderate fieri pot. circa magnos aũt honores ẽ magna
nimitas: & ideo dicendũ est q̄ ppria materia magnanimitatis
est magnus honor & ad ea tẽdit magnanim9 q̄ sunt magno ho-
Magnani/ nore digna. Ostenditur igit hec virt9 per cetum qui. 13. stellis in-
mitas per tegratur. Disponatur in harmonica medietate numer9 iste hoc
cetum. modo. per q̄- gnanimitas que ideo per ta est nume- ter quattuor fortitudinis

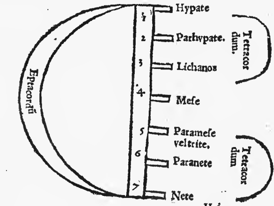
3 4 6

ternariũ ma ipsa notetur huncdesigna rum quia in- potentiales partes principe
gaudet loco: ternarius extremum tria monstrat per excessum
fortitudini opposita vitia. s. p̄sumpsio: ambitio & inanis gloria.
Aristo. primum est Aristo. quarto ethicorum secundum & tertium Ci-
Cicero. ceronis primo de officijs. Per senarium aliud extremum nota-
tur pusillanimitas. & licet vnius tantum oppositi rationem ha-
peat vel trini in virtute: congrue tamen que defectum animi in
qortat per terminum maiorem & excedentem signatur: eo q̄ se
narius magis a quaternario elongatur q̄ ternarius: & pusillani
mitas magis a magnanimitate distat q̄ illa tria per excessũ cõ-
traria: dicẽte philosopho quarto ethicorum. Opponit magnani
Arist. mitati pusillanimitas magis q̄ inflatio nam frequentior est: atq3
deterior. Quia igitur per senarium deficiens innuitur vitium
addere oportet si ad medium peruenire debemus. Qualis au-
tem fieri additio congruat quoniam harmonicam medietatem
exposuimus harmoniacum quid ex Boetio primo musices si at
Boeti. tenderis innotescet. Simplicem (inquit) fuisse principio musi-
Nichoma cã refert nichomach9 adeo vt quattuor neruis tota cõstaret idq3
cus. vsq3 ad orpheũ durauit vt prim9 q̄dẽ neru9 & quart9 diapasõ cõ
sonantiã resonarẽt: medij vero ad se inuicẽ atq3 ad extremos dia-

pēte ac diatesserō ac tonū: nil vero in eis esset in cōsonū ad imitationē. s. muse mūdane q̄ ex q̄tuor cōstat elemētis: cui⁹ quadrichordi mercuri⁹ dicit̄ inuētor. Quinta vero chordas post chorebus athis fili⁹ adiunxit q fuit Lydoꝝ rex. Hyagnis vero phryx sextū his apposuit neruū: sed septim⁹ neru⁹ a Terpandro lesberio adiūct⁹ est scđ n. s. planetaꝝ similitudinē. In hisq̄ q̄ grauissima qdē erat vocata est hypate q̄si maior atq̄ honorabilior vnde Iouem etiā hypatō vocāt. Cōsulē eo dē quoq̄ nūcupāt noie ꝓpt̄ excellētiā dignitatis. Eaq̄ saturno est attributa ꝓpt̄ tarditatē motus & grauitatē soni. Parhypate vero significat q̄si iuxta hypatē posita & collocata. Lichanos tertia iccirco qm̄ lichanos digitus dicit̄ quē nos indicē vocam⁹ grec⁹ a ligēdo lichanō appellat Et qm̄ in canēdo ad eā chordā q̄ erat. 3. ab hypate index digit⁹ q est lichanos inueniebat̄ iccirco ipsa quoq̄ lichanos appellata est. Quarta dicit̄ mese qm̄ inter septimā semp est media. Quīta est paramese quasi iuxta mediā collocata. Septia aūt dicit̄ nete quasi neate. i. inferior int̄ quā netē & paramesen est sexta q̄ vocat̄ paranete quasi iuxta netē collocata. Paramese vero qm̄. 3. est a nete eodē quoq̄ vocabulo trite nūcupat̄ vt sit descriptio hæc.

Chordaꝝ cithare inuentores.

Iuppiter hypatos

¶ Ex his habeto senario illi qui pusillanimitatē significat addi oportere vnitatem vt inde eptacordū consurgat magnanimitatis consonantia lætabundū. Et sunt quidem septem magnanimi principaliores conditiones quas ex. 4. ethico. excerpsimus Prima aūt chorda quę hypate dicta nobilior ceteris soni grauitate motusq; tarditate Saturno comparata est. Saturno hac in imagine potēte (vt infra videbit̄) gloriās: habitum magnanimi (vt sit hęc prima cōditio) prætēdit. Mot⁹ magnanimi tard⁹ esse videt̄. vox grauis: & locutio firma: nō. n. properat qui paucis intendit neq; vehemens est qui nhil magnū putat. Volubilitas ăt linguę ac properatio illorum de causa fit: scđa conditio. Magnanimus bn̄facere alijs prompt⁹ est bn̄ suscipere aūt pudet & retribuendo excedit: tertia est. Magnanimi est nemīnē p̄cari aut certe vix: obseq vero p̄rōpte: quarta est. Necesse est magnaium vt palā oderit: palāq; amet: nā ocultare timidi est: quita vero est Magnanimi est ad aliū nō posse viuere nisi ad amicum: seruile nanq; id est: sexta est. Magnanimus nō erit odij tenax: nō. n. est magnanimi refricari aīo p̄sertim mala sed magis paruipēdere septima & vltima hęc est. Magnanim⁹ veritatē magis q̄ opinionem curabit & loquet̄ & aget palā: cōtēptor. n. est Hæc autē humilitati licet cōtraria videat̄: nō tn̄ est: qa cōtempt⁹ iste magnaī scđm. S. T. virtuosus est. Ait. n. scđa secūdę. q. 129. In hoīe inuenit̄ aliqđ magnū qđ ex dono dei possidet & aliqs defect⁹ q cōpetit ei ex infirmitate naturę. Magnaitas ergo facit q̄ hō se magnis dignificet scđm cōditionē donoꝝ q̄ possidet ex deo: sicut si hēt magnā virtutē aī magnanimitas facit q̄ ad pfecta opa virtutis tēdat: & sitr̄ dicēdū est de vsu cuiuslib; alteri⁹ boni puta sciæ vl̄ exterioris fortunę: humilitas ăt facit q̄ hō seipm paruipēdat scđm cōsiderationē p̄rij defect⁹: sitr̄ ēt magnanimitas cōtēnit alios scđm q̄ deficiūt a donis dei. Nō. n. tm̄ eis app̄ciat̄ q̄ p eis aliqd indecēs faciat: sed hūilitas alios honorat & supiores estimat inquātū in his aliqd inspicit de donis dei. Et sic p; magnanimitatis q̄tū ad numeꝝ stellaꝝ p cetū apta figuratio. Corporis & p̄ceritas & magnitudo imensitati cordis magnanimi exadi⁹ cōgruit: in corpore stellę posite saturno in opib⁹ eqparāt: in ore vero phormatā virib⁹ veneris & mercurij sitem esse manifestū est. Saturni sid⁹ qđ in sūmo cœli vertice cōstitutū libidinē suam

Thomas.

pigro cursu & tardis agitatiōib⁹ puehit licet(vt supra tactū est) motui corporis magnanimi conueniat inde tñ ꝓpositū roborat ꝙ Pto.3.quadrip.teste si dispositioni aīe ꝓfuerit appetitorē regni facit. Stella q̄ est in ore scdm Pto. ab Higinio nō ponit̄ nec etiam aliqua in capite piscis huius:vnde dubi⁹ a Leupoldo solutus sum q eā dicit in Capricorno sed ad istā imaginē aliquo mō ptinētē.sed nō putes de his fore q̄ Capricornū itegrāt sed ex illaꝝ nūero q̄ circa sūt nō in figura q̄ mixte sūt & in alijs imagib⁹ vt docet Alphōsinæ tabule:& ideo nec in capricorno a me dēpta est:nec ēt i ceto q̄tū ad rōnē arithmeticā adducta q a ñ est ꝓprie in figura. Quantū aūt attinet ad influxū placet exponere q ā argute satis aptat. Ex quo.n.ꝑ capricornū liberalitas accepta est in superiorib⁹ & hic ꝑ cetū magnanimitas: recte stella dabit̄ q̄ has quodāmō cōpaginet q a videlicet magnaīo maxime liberalitas est cognata:in hac miscēt̄ fidi solis comites Ven⁹ & Mercurius q vt Pto:loco ꝑtaxato placuit faciunt ꝙ nat⁹ magnanimus erit:& vt fortitudinis actū velut integra'is ꝑs moneret addidit diliget mori & erit guerrator ꝑ deo. Ad fabulæ carmē accedo.

Ptolo. Saturni influxus Leupold⁹

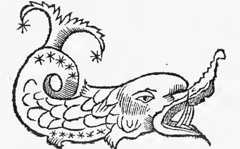
Alphōsi⁹

Veneris & Mercurij influ. Ptolo.

Olim qui deus est cerulei maris
Cœtum qui Andromedam deuoret impulit
  Anxia quæ vinculis
  Constricta perhorruit.
At Perseus properans affuit ensibus
Hunc fodit redimens morte iuuenculam
  Ingnibus hunc attamen
  Cœtum deus induit
Sic si quis modico corde periculis
Et curis animi & corporis hæserit.
  Magnanimos exhibet
  Motus deus:exuat.
Qui si falsipot:ns dæmonis omniū
Virtutum hostis:maror dederit necem
  Non moritur:sed polo
  Magnorum hominum micat.

¶De quorū numero Tho. S anct⁹ extitit q virtutum omniū ornamento magnanimitate splenduisse dignoscitur si chordas expositæ sonoritatis in eo repertas quis aduerterit.

Tho. magnanimitas.

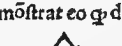
Tullius.
Macrobi⁹
Androni.
Magnifi=
centia
Tullius.
Magnifi=
centia p
nilum &
quid iſt

❡ De magnificẽtia per Nilum flumen. Cap.37.

Addit etiã foritudini Magnificẽtia vt Tulli⁹ Macrobi⁹ & Androni. voluere. Ponit aũt media paruificentiæ & bannauſeę a furno dictę: qa videlicet admodũ ignis q eſt in furno oĩa cõſumit vel apyrochalię. i. ſine bono igne: qa admodũ ignis oĩa nõ ꝓpter bonũ cõſumit vnde latine conſumptio dicet hoc vitiũ. Diffinit ergo ſic a Tullio virt⁹ iſta. Magnificentia eſt rerꝫ magnarũ & excelſarum cũ animi quadã ampla & ſplẽdida propoſitione cogitatio atq administratio. Figurat hęc virtus p Nilum fluuium q.13. ſtellis irradiat. Fiat aũt ex hoc numero geometrica medietas ſic.

Ternari⁹ magnificẽtiã mõſtrat eo q deũ trinũ pſonaliter p hũc numerũ ſignari cõgruũ eſt q trigonalis quum ſit ex vnitate figure eſſentiã dei vnam ex trinitate angulorꝝ eiuſdẽ ſubſtãtiæ tres perſonas oñdit. & magnificẽtia ad virtutẽ diuinã ptinet ſ3m illud.

illud psalmi. Magnificētia ei⁹ & virtus ei⁹ in nubibus. alia etiā Tho.
rōne quā ficuti prima docet Tho. S. scdā scde. q. 134. Dicitur n.
Exo. 5. Magnificus (.f. de⁹) in scitate. & i psalmo. Sanctitas & ma
gnificentia in scificatiōe ei⁹. Magnificētia aūt intendit op⁹ ma
gnum facere opa vero ab hoibus facta ad aliquē finē ordinātur
Nullus aūt finis hūanoꝝ operꝝ est adeo magn⁹ sicut honor dei Aristo.
& iō magnificētia pcipue magnū opus facit in ordine ad hono
rē dei. vñ philosophus dicit in. 4. ethi. honorabiles sumpt⁹ sūt
maxie in reb⁹ diuis & facratis vasisqꝫ & facrificijs & circa oēm
rē diuinā. paruificētia p vnitatē q̄ modicitate cōsentit extremo
Nouenari⁹ q quadrat⁹ ē ōsumptionē. ppt ter= Idem.
narij excessū notat. At qm̄ vnitatis & quadra
ti nō est penit⁹ infecta cō ditio illud ex dicto
4. ethi. inuit: extrema hec licet vitiosa sint: Eadē per
non tū multū dephor= mia. Nili ēt nata ma= nilum.
gnificētiā aptissie ostē dit: sed prius cur ni= Aristo.
lū ego alij eridanū di= cant causam accipito. Seneca

Quāuis ex fluuij mirabilib⁹ id asseuerari posset q̄ diffuse Arist. Canopus
Seneca & alij tractarūt: tū illud me necessario cū aliis q hoc po Lucanus.
suerūt mouit: qa. vꝫ. inest imagini huic stella q̄ Canop⁹ dicta egy Moseus.
ptios clara face ēt interdiu illuminat: at poli austrini depressio=
ne climati nostro occultat. & Canop⁹ egypti oppidū nilo irrigā Nili laus.
te celebrat. Nili principiū antiq ignorarūt vt Lucan⁹ in. 10. Ar Plato.
canum natura caput nō pdidit vlli: sed Moseo diuinitus inspira Plinius.
to reuelante ex paradisi terrestris fonte emanare cognouimus
veluti & virtutē diuinā ad quā (vt supra diximus) magnificentia
pertinet celestis reuelatio manifestat. Nyl⁹ egyptū abunde in=
undans vberrimā reddit quom in ea (Platone teste) numq̄ plu=
uie cernant. vnde Plinius. 5. naturalis historie. cap. 9. Nilus cer
tis diebus auctu magno per totam spaciatus egyptum fecund⁹
innatat terre: & vnus omniū annis nullas expirat auras. Tanta
fecunditas magnificentiam pretēdit & animo pductā stabili vē Vergilius
toꝝ defectus mouet. Vergilius 4. Georgicorum. fertilitatem
dictis consonam hisce versi bus extollebat.

Nam qua pellei gens fortunata Canopi
Accolit effuso stagnantem flumine Nilum
Et circum pictis vehitur sua rura phaselis:

Quaq3 pharetratę vicinia persidis vrget
Et diuersa ruens septem discurrit in ora:
Et viridem ægyptum nigra fecundat arena:
Vsq3 coloratis annis de vexus ab indis.
Omnis in hac certam regio iactate salutem.

¶Sed q̄ magis nilũ magnificẽtiã itellegas admonere scito ex sui largitate Aegypti reges opera fecisse magnificentissima vt ille fuere pyramides de quib⁹ Plinius loco p̄taxato:& Martia= lis. Barbara pyramydũ sileat miracula memphię. Tres enim i ęgypto tam altę fuerunt vt illo℞ duę inter septem orbis specta- cula numerent̃. Tertia minor:licet impẽsa maior vnã ex his q̄ ex arabicis lapidicinis cõstabat a trecentis sexaginta hoim mi libus annorũ vigiti spatio cõstructã,pditũ ẽ & in raphanos aleũ & cępas quib⁹ opariuescerent mille octingenta taleta erogata O certe opus magnificum quodq3 solũ nili naturã magnificẽtię adaptare sufficiant. Nũc ad stella℞ influxus sermo dirigat̃. Vlti ma stella℞ lucidissima(q̄ canopus dicta ẽ supra.)Iouẽ:alię vero Saturnũ imitant̃. Iouis est magnificentia vt tractatu.7. introdu ctorij Albumasarus docuit. Et Ptolome⁹.3. quadripti dicit q̄ est largus & egregius. Iuppiter igitur affectũ magnificẽtiæ in= fundit nato. sed quia ex.4.ethi. Non nisi diues magnificus esse pôt effectu iõ Saturni vires adiungunt̃ qui Ptolo. vbi. supra te= ste est diuitiarũ mĩstarum:& Albumasaro loco p̄notato ipsi⁹ ẽ in terdum multa possessio:qñ.s.in bono statu fuerit. Licet aũt Iup piter Tarpeę Ruppis habitator qui mundum ac terras salutari semper ac begnina maiestate lętificat alijs stellis Saturni p̄ris Trigonica radiatione nõ fungatur(Iouẽ apello canopũ qui lumĩ ne influxuq3 Ioui par est)tñ vt mixtura isto℞ magnificẽtię assen tire pbetur. Iulij. fir. verba ex quinto Matheseos lib. accitem⁹. Si Saturnus(inquit) Ioui fuerit Trigõica radiatiõe cõiunctus & Pigra & deiecta loca vitauerit ista cõiũctio:sint & ambo in his in quibus gaudet signis vel vnus eo℞ in domo sua cõstitut⁹ aliũ trigonica radiatiõe respiciat: sintq3 horoscopi partili radiatiõe sociati infinitarũ diuitiarum copias cũ magna felicitate decer nunt:prefertim si alter eorum lunę crescentis lumen exceperit Tunc.n. Saturuus infinitarũ ac magnarum possessionum domi= nia largitur:tunc sementes sacros. Tunc pascua saltusq3 decer=

Plinius. Martialis pyrrami= des. Aegyptiæ

Saturni in flux. Iouis iflu. Albumasa rus. Ptolomę⁹ Aristo. Ptolomę⁹ Albumasa rus.

Iulius fir. Saturni & Iouis iflu.

nit. Sacrarum etiam quarūdam ędium publicos fabricatores ef ficiet: ita tamen vt ex ista fabricatione maximum dignitatis me ritum accedat. Fiscalium etiam prestationum exactores aut facere faciet prepositos annonę: sed in his actibus maximam con fert potentię dignitatē. In infinitum etiā superiores paterna di gnitate perficiet. Sed pro mensura substantiaq; geniturę alijs procurationū officia: alijs ex maximis hereditatibus cōmoda: alijs lucra cōfert licet alieno labore quesita: hos tamen omnes potētes & maximos viros incorrupta fidei insinuatione cōmē dat. Halyus etiā aberageli in quinto. Quando inueneris in na- Halyus tiuitate Saturnum aspicientem Iouem de trino Ioue existente in bono loco natus habebit multam substantiā terras: arbores ędificabit domos orationum: & forte dominiū habebit in villa sua. Ex his diuitias magnificio: operaq; & ꝑsertim diuinis ob sequijs dedicata collegitō. Fabulę breuis addatur assertio.

Qui magnis vt nilus inundat.
Terram ditans sumptibus: alto
Fulget stellis ęthere claris.
Est fortitum flumen olympum
Qz sit cūctis largius implens
Donis ęgyptum omnibus amplam.

¶ In sancto doctore affectus eximię magnificētię extitit: effe ctus autem ideo defuit quia vnde gloriosa expensis magnificis opera faceret pauper christi nō habuit. Tho. magnificus.

Nilus flumen.

¶De patientia per leporem. Cap.38.

Tullius
Grego
Augu.

Atientiam Tullius fortitudinis partē ponit que vir
tus ideo magna est(quia Gregorio teste) radix & cu
stos virtutum est. Augustinus etiā in lib.de patiētia
Virtus animi q̄ patiētia dr̄ tā magnū dei donum vt
etiā ipsius qui nobis eā largit̄ patiētia predicet̄ de
sua ēt necessitate Tho.scda scdę.q.136.ait. Virtutes morales or=
Tho. din intur ad bonum inquātū cōseruāt bonū rationis cōtra impe
tus passionū. Inter alias aūt passiones tristitia efficax est ad im
Paulus. pediēdū bonū rōnis scdm illud scdę ad Corin.7. Seculi tristitia
Eccl. mortem operatur.et Eccl.3. Multos occidit tristitia.vnde necef
se est habere aliquam virtutem p quam bonum rōnis cōseruet
contra tristitiam ne.s.ratio tristitię succumbat.hoc autem facit
August. patientia.vnde Aug.dicit in lib.de patientia q̄ patientia homi
Patiētia nis est qua mala equo animo toleramus.i.sine perturbatiōe tri
quid stitię:ne animo iniquo bona deseramus per quę ad meliora per
Eadē p le ueniamus. Hec per leporem sex stellis clarum monstratur qui
porem. numerus ex primo arithmetices Boetij parte altera longior est
Boetius. quia scilicet binario per ternarium multiplicato consurget, qua
drangulus vnitate in duobus laterib⁹ reliqua supergrediens

1 1 1 Sic patiētia ex vna parte dilatat̄ & lōgior fit dua
1 1 1 bus vnitatibus:quom duę virtutes lōganimitas
& cōstantia sub ipsa ex certo respectu continerī
pte alia lōgior possunt .S.enim Doc.vbi supra lōganimitas po
Thomas. 6 test conuenire cum patientia duplici ratione. pri
mo quidem quia patientia sicut & fortitudo susti
net aliqua mala pp aliqd bonum:qd̄ si ex propinquo expectetur
facili⁹ est sustinere:Si aūt in longinquū differat̄ difficilis est ex
pectatio.mala aūt in pñti sustinere difficilius ē.scdo quia hoc ip
sum qd̄ est differri bonū sperātū natū ē cāre tristitiā secūdū illd
Prouer. Prouer.13.Spes q̄ differt̄ affligit aiam. Vñ & in sustinendo hmōi
afflictionē pōt eē patiētia sicut & in sustinendo quascumq̄ alias
circūstantias. Sic ergo scdm q̄ sub eadē ròne mali cōtristātis p
cōphēdi & dilatio boī sperati q̄ ptinet ad lōganimitatē:& labor
quē hō sustinet in cōtinua executiōe boni ōpis qd̄ ptinet ad cō=
stātiā tā lōganimitas:q̄ ēt cōstātia sub patientia cōprehēduntur

Vnde & Tulius diffiniens patientiam dicit q patientia est honestatis ac vtilitatis causa voluntaria ac diuturna perpessio rerum arduarũ ac difficiliũ. qđ dicit arduarũ pertinet ad cõstantiam in bono: q dicit difficiliũ pertinet ad grauitatẽ mali quam proprie respicit patientia: quod vero addit diuturna siue diutina ptinet ad longanimitatẽ scdm q conuenit cum patientia: Natura leporis pter timiditatẽ: imbecillitatẽ: & venationum possionẽ: patientem videt ostendere qui & si fortis & audax sit imbellis tamen eo q sustinet apparebit. Stelle etiã in hac imagine site Mercurij Saturniq vires habent: & tunc quia melancholica est cõplexio quom Mercurius Saturni contrahat adiunctus officia leporine complexioni cõcordat que Auicẽna perhibete frigida est & sicca: ideoq melãcholica: & Zaio physico teste cognouimus carnes leporinas melancholiam plurimũ causare. Sic ergo mixtura hec: sicut & natura animalis fauet quominus frigidis semper timoribus infirmetur. Set curiosius ista discussurus ante quem aliud exponam illud tibi porrigo Prouer. 14. Qui patiens est multa gubernatur sapientia .2.19. Doctrina viri per patientiã noscit Et dicunt expositores q quanto qs doctior extiterit tanto patientior Causam huius assingant Maximus Valerius. 3. cap. 3. vbi sic habet Est & ille vehemens & cõstans animi militia literis pollens venerabilium doctrine sacrorũ Antistes philosophia: que vbi pectore recepta est hoim in honesto atq inutili affectu depulso totum in solide virtutis: munimento cõfirmat: potẽtiusq metu ac dolore facit. Sic igr si saturnum mercuriumq sapiẽtiã pstare pbauerim proculdubio patientie limites non egrediar. Ptolomeus. 3. quadriparti dicebat: Q si saturno. Mercurius associetur & ipse bone qualitatis existat natus erit intellagẽs: inqsitiõis magne expt[9]: diliget oẽ bonũ: & reb[9] istis oib[9] fortunatus. & Iulius firmi. in. 5. Si saturnus & mercuri[9] vni[9] partis locũ equata societate possederint: Ingenium nati multis disciplinarũ studiis ibuent & in. 2. Idem. 1. 6. loco & 1. 12. ab horoscopo saturn[9] & mercuri[9] ptilit constituti eadẽ sili rõne decernũt. Si. n. p diẽ in his locis fuerit fueti multarũ doctrinarũ scios faciẽt: abscõsarũ artium doctrina pollẽtes & q oia q in reb[9] hũmanis sunt velint scire. & in. 5. idẽ Si saturnus cũ mercurio fuerit trigonica radicatione cũiuct[9] & sint am

Sideralis abyssus

Secũdum Tulliũ patiẽtia qd.

Natura leporis.

Auicenna Zaius.

Prouer.

Ptolome[9] Saturni & mercurij influ. Iulius Idem.

bo in opportunis geniture locis positi: & ab oībus detectionū humilitatibus separati facient cordatos:ingeniosos & ad oīa disciplinarū officia semp applicatos:sed mores eorum maturæ facient pondore grauitatis ornari:aut tales reddunt quorū consilia viuacibus semp rōnibus conualescant. Set illud meminisse nos conuenit ꝙ sola Mercurij stella in.12. ab horos. loco gaudet constituta:hæc ille. Videt autem huic dicto de gaudio Mercurij Almansor in amphorismis cōcordare dicens. Cuicūq; fuerit Mercuri⁹ in.12. erit sapiēs magnusq; philosophus. Zael⁹ & Alchabitius & alij tenent in.12. Saturnum gaudia possidere nō Mercuriū. Non est autē inter tantos doctores quis melius sentiat nostræ diffinire sentētię & maxime quū nostro equaliter posito queuis adapter opinio. domus.n. duodecima inimicitiarum:angustiarum:persequutionū:insidiarum:& aduersitatum: in qua siue Saturnus siue Mercurius siue vterq; gaudeat; quia illorum influxus patientiam causare prediximus aptissime nostra roborat intentio. Patiens enim in aduersis exultat vt planeta patientie dator in domo quæ contraria proposse ministrat

Almāsor & Iulius aliī q̄ Zaphelus & Alchabitius sentiūt

Fabulam tempus est intueri.
Insula lero aderat
Set natus non est lepus illa.
Ardet in hoc iuuenis:
Pregnantem conducit & omnem
Pluribus ex genitis
Complet paruo tempore terram.
Nam populus cupiens
Pascebat gaudens & emebat
Displicuit numero
Tandem excedens sepe petitum.
Viuere quo valeant
His quum pastum subtrahit:arua
Seminibus populant
Damnum cernens:nititur oris
Pellere de proprijs
Quod vix multo posse peractum est
Iuppiter ethereis
Ornauit pulsum ignibus vesic.

Mens hominum teneat:
Nil tam gratum prorsus amari
Quin dolor inde sequi
Maior quã sint gaudia possit.
Accidit hinc precibus:
Mortales vt det patienti
Tristia ferre animo
Quę possunt orare tonantem.
At data quom fugiant
Quid sit sanum corda mouentur
Nescia: vt altisono
Curam mittant quęq̧ gerendi.

¶ Si autem quanta est sapientia tanta & patientia (rogo) quis. Thoma patientior? Sapientia .n. eius tanta est vt qui hanc sub/ter fugerit insipiens iudicetur. Nec tacendũ arbitror de tractatu quodam in quo oẽs recitantur errores siue opiniones a parrhisina academia sub excõicatiõis pęna seclusas: & postea annectitur gloriosi Thome tanta exprobratio vt erronea & heretica dixisse contendat licet recitatiue nõ assertiue id agi protestet & siue sanctitatis p̄iudicio quom Tho. p̄tinax nõ fuerit: id aũt fit vt fratres qui conquerebant Doctoris sui in aliq̃b⁹ condẽnatis tactã doctrinã & a sede apostolica reuocari poscebant. cõqueri cessent eiusdẽ doctrinę falsitatibus intellectis. Annectit aũt hic tractatus expositõi sententiarũ sancti. Bonauenturę & auctoris nomen reticetur. O vulpina calliditas: O latens sub melle venenum: O scorpij blandicies: O malitia diabolica Nomen taces? Quare? Ne abnoscaris? & cur times agnosci? ab proprię conscius cum ignorantia malignitatis admixtę. Set quãuis taceas capelleq̧ vocem ballatũq̧ mentiaris: tñ Rimula q̃ video: te docet eẽ asinũ. Tu & Thomam eronea & a fide aliena dixisse non asseris verũ recitas? Tu susq̧ deq̧ ferendũ a nobis doctrinam Thomę a parrhisina condẽnatione notari p̄suadere conaris? Tu te inuito noris apud bertilia cũ anno domini. 1325 Articulos parrhisiẽses iquantũ tãgũt vel tãgere videntur doctoris Cherubici doctrinam cum totius vniuersitatis assensu p dñm. Stephanum parrisiẽsẽ ep̃m solemniter reuocatos & maiorem p̄pter gloriã nr̃o ide collegio resultãtẽ disrũparis.

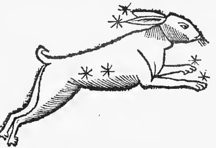
Tho. patientia.

Tho. descendit.

Et si te non asserere sed aliena recitare obijcias: si animi boni (qd nō credit) erga Thomā inuenireris:nec ab alijs in eū conficta narrare debueras. Abi:abi ergo cōfusus quia dum peruersum tegere queris animum:& nocere appetentem: sed non potentē te manifestas. Nec aliter me diffundā sua infringere delyramē ta benignissime lector quia quantū a tramite veritatis oberrēt satis iam apud omnes innotuit. Sufficiat aūt incertū hunc nō to lerasse mendacem:quis nunc nunc patientiam p̄dicauerim⁹.

Chriso. quia sancti iniuria maxime hereseos (licet non pertinacis) perpessum iri non patientię sed insipientię attribuen dū sit. Vt em̄ Chrisostomus super Mattheum habet in iniurijs p̄prijs patiētem esse laudabile est. Iniurias aūt dei patiēter sustinere nimis est impiū. Qui vero Thomæ doctrinam impugnat deum & sedē apostolicā qui illam approbarunt impugnat. Similiter Augusti-

Augusti. nus contra Marcellinū: p̄cepta patientię non contrariant bono reipublicę pro quo conseruando contra inimicos pugnatur. Et Thomæ doctrinam impugnare & infringere nonne bono reipublicę contrariari censebitur quum a veritate q̄ in ea est subuer tere sit & damna falsitatis imponere. Hec p̄ nunc sat.

Tullius. ¶ De perseuerantia per Oriana Cap. 39.

Perseuerātia qd Andrōic⁹ Thomas. Vartum & vltimū sortita locum inter adiunctas fortitu dini partes perseuerantia sequitur: hanc Tullius diffinit dicens. Perseuerantia est in ratiōe bene considerata stabilis & p̄petua permansio. Andronicus aūt. Perseuerantia est habit⁹ eorū quibus imanendū est & nō immanen dū: & neutrorū. Tho. aūt scda secūdę. q. 137. ipsam sic esse virtutē

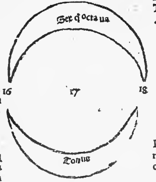
ꝓbat:ſcd̄m philoſophū.2.ethi.virt⁹ eſt circa difficile & bonū.& iō vbi occurrit ſpālis rō difficultatis vł boni ibi eſt ſpālis virt⁹ Op⁹ aūt virtutis pōt habere bonitatē & difficultatē ex duobus vno qdē mō ex ſpecie ipſa act⁹ q accipit ſcd̄m rōnē ꝓprij obiecti. Alio mō ex ipſa diuturnitate tpis.nā hoc ipm qd eſt diu inſiſtere in aliquo bono vſqȝ ad cōſumationē ptinet ad ſpecialē virtutē. Sicut ergo tēpantia & fortitudo ſūt ſpeciales virtutes eo ꝙ altera eoꝝ moderat delectatiōes tact⁹ qd de ſe difficultatē hēt: altera aūt moderat timores & audacias cira pericula mortis: ꝙ etiā ſcd̄m ſe difficile eſt:ita etiā pſeuerātia eſt qdā ſpecialis virt⁹ ad quā ptinet in his vel in alijs virtuoſis opib⁹ diuturnitatē ſuſtinere ꝓut neceſſe eſt. Aug. etiā in li. de pſeuerantia dicit pſeuerātiā null⁹ pōt amittere, alias aūt virtutes hō pōt amittere qa vicȝ ſi pſeuerās eſt actu cōtinuato cōtra rōnē pſeuerātiæ eſt ꝙ amittat vt Tho. vbi ſup exponit: vñ Aug. ibidē. Null⁹ pōt dici pſeuerātiā habere q̄diu viuit niſi pſeueret vſqȝ ad mortē. Et ideo virtus iſta p oriona mōſtrat q decē & ſeptē ſtellis ornat.iſte.n.numer⁹ naturali ordine & proceſſu numerali inter.16.&.18.ponit q primi ſunt inter quos ſeſq octauā ꝓportionē ſiue ton ū aliquo nūero inediāte repis

Aristo.

Augusti.

Thomas.

Augusti.

Perseuerātia per oriona.

Per 16. q eſt numer⁹ tuor elemētis cōſtās q̄.18.potētijs vigorat tatiōnē generatiuā: uā quātū ad ſenſitiuā tū: odoratū: tactū:& cōmunē: phātaſiam:

q̄drat⁹: corp⁹ ex quaaccipe p.18.vero aīa: Quātū nāqȝ ad vegenutritiuā: augmētatiexteriorē: viſū audiguſtū: interiorē: ſenſ ȝ eſtimatiuā: memora

tiuã:motiuã nãlẽ arteriaʒ & cordis in quo tãq̃ in organo situatᷓ Motiuã aialẽ imperãtẽ:concupiscibilẽ & irascibilẽ:executiuam vim exteriorẽ diffusam in musculis lacertis & neruis mẽbroꝝ Intellectum & voluntatem habet anima rationalis:que sunt .18.intellectum pro possibili & agente coniunctum accipimus sicut & superius capit.35.quom vtraq; potencia ad intellectionem requiratur.Sic ergo.17 .inter corpus & animam positus & illa diuidens virtutum perseuerancię vsq; ad separationem animę & corporis in morte continuandam significat.Bene autem isti numeri .17.2.18.tonum consonant & primi sunt qui in hac proportione medium habent numerum & neuter illorum, ad aliam quantitatem comparatus illam seruat proportionis harmoniam: Quia tonus quid minimum in musicis est & anima ad corpus quom vnum materia aliud phorma sit paucam. habent conueniendam:& habent diuisionem & adhuc remanent quia & anima rationalis & materia non corumpuntur. Vnde .8.2.9. qui eandem habent proportionem non habent medium quom brutorum quorum anime corumpuntur indiuiduo monstrent: & cum alio numero in illa non consonant proportione:quia contra .Pythagoram non solum alicui irrationalium set nec hominum alterius hominis anima cõiũgi potest vt habet Doctor Sanctus contra Gentiles secundo capi.72 & multis alijs locis.Natura imaginis vel stellacionis istius quam examussim nostre faueat intentioni testatur beatus Gregorius 9.moraliũ.qui per illam martyres in qbus vera extitit perseuerantia monstrari voluit dicens post expositionem arcturi per sanctam ecclesiam. Apte post arctum protinus orionas subdit.Orione quippe in ipso pondere temporis hiemalis oriuntur suoq; ortu tẽpestatem excitant & maria terrasq; perturbãt Quid igr̃ post acturum p̃ orionas nisi martyres designãt?Qui dum sancta ecclesia ad statũm predicationis erigitur pondus. persequentium molestiasq; passuri ad cęli faciem quasi in hieme venerunt. His etenim natis mare tetraq; turbata est quia dum gentilitas mores suos destrui apparente illorum fortitudine doluit: in eorum necem nõ solũ iracundos ac turpidos:ſʒ etiam placidos erexit. Ex orionibus itaq; hiems inhoruit quia clarescente sanctorum constantia frigiditas ifideliũ ad tẽpestatem se persecutiõis excitauit Orionas ergo cęlum edidit quom

Cõtra Pythagorã.

Thomas.

Gregori⁹

sancta ecclesia martyres misit:qui dum loqui recta rudibus ausi sunt omne pondus ex frigoris aduersitate pertulerunt. Huic testimonio auctoritas Iulij firmi in.7.concordat. Ait.n.Si Orion in occasu geniture fuerit inuentus:tales nascent homines quorum animos varia sollicitudo semper exagitet. Hi a ciuibus suis cum legatione missi in ipso munere constituti peregre moriuntur:ferentes ad inferos leue solatium ꝙ illis a ciuibus suis honores perpetui:Imagines:tituli:& statuarum decernent insignia. Sic martyres gloriose perseuerantię culmen habentes dum dei veritatem confitent quasi legati a ciuibus suis.i.sanctis inspirantibus qui futuri sunt socij vel bonis christianis qui consortes fidei sunt mittuntur sed in ipsa legatione moriuntur quia in ipsa confessione occiduntur. Vnde apud superos non inferos(vt iste gentili opinione credebat)solatiū habent quum sibi tot iam predicti a fidelibus exhibētur honores. Stellæ in humeris orionis Martis & Mercurij cæterę autem in eo lucentes Iouis & Saturni vires exercent. Ex superioribus patet Mercurij & Martis mixtionem(vt Halius voluit)mores firmos operari:vnde bene in humeris qui pondus sustinent firmitas ad perseuerandum posita est. Saturni etiā teste Albumasaro in.7.introductorij pertinacia est que scdm Tulliū sic se habet ad perseuerantiam sicut superstitio ad religionem ideoqꝫ cōtraria est ei. Iuppiter igitur qui Saturni malitiam in bonum vertit pertinaciam Saturni in perseuerantiā transmutabit & sic Saturni & Iouis copula perseuerantię fauet aptissime. Fabula etiam & si breuiter exponatur assentit. Orionis influxus. Halius Albumasarus. Tullius.

Fulget in excelsis connexibus aureo nitore
 Orion fuerit ꝙ comes Dianę
Assiduus:persistens:aruaqꝫ deuiosqꝫ montes
 Indefessus amans:vt deę placeret
Sic si quis stabilis permanserit:vsqꝫ dum secentur
 Fila sequens rectum fit decorus astris.

¶ Perseuerauit aūt doctor Angelicus vsqꝫ ad mortem impolluto calle tramiteqꝫ indirupto vias tenens virtutū quas habuisse non ego solum vel alius homo probauit. Sed opificis immensi bonitas qui tot honoribus fidelem sibi seruum cumulauit & in dies magis ac magis augmentat & de fortitudine partibusqꝫ eius hic narratio finiatur. Tho. perseuerātia.

Temperantia per canem minorem

¶ Stellæ huius.17.tres in capite:in humeris singulę:in dextro cubito vna:in manu eadē vna: in claua tres:in zona tres:in genubus & pedibus singulæ.

Aristo. ¶ De temperantia per canem maiorem Cap.40.

Isidorus. Vartū & vltimū locum tēperātia inter virtutes Cardinales tenens cōsideranda ꝑponitur. Ponitur ab Ari.

Tēpantia .2.ęthico. inter insensibilitatem intemperantiāq; me

Tullius. dia. Tactus videlicet delectationes ęquo moderamine librans. hanc Isidorus diffinit in ethimologiarum libro. Tē

Augu. perantia est qua libido concupiscentiaq; refrenatur. Et Tullius. Temperantia est rationis in libidinem atq; in alios non rectos impetus animi firma & moderata dominatio. Augustinus in libro de moribus ecclesie dicit q͂ ad temperantiam pertinet deo se integrum in= corruptumq; seruare

Tēpantia Figuratur hęc virtus p canem maiorē dc=

per canē. cē& nouē stellis insi gnē. Rō est q͂a ad qn

decim draconis astra prudentiā.s.vēti pea

expositum est inuen tis.19. proportio est)

quatuor vincens su= per quadripartiens.

Species autem temperantię quattuor sunt Tho. San. scda scde q. 143. ita sufficientiam reddēte Op3 diuersificari spēs virtutū. scdm diuersitatē materię vel obiecti. Est aūt tēperātia circa de lectationes tac⁹ q̄ diuidūtur in duo genera nā q̄dam ordinanē ad nutrimentū & in his quātū ad cibum est abstinētia: quātum. aūt ad potū ꝓprie sobrietas q̄dā vero ordinant ad vim genera tiuā & in his quātū ad delectationē principalē ipsius. coitus est castitas: quantū aūt ad delectaciones circūstantes puta q̄ sunt. in osculis tactib⁹ & amplexib⁹ attenditur pudicita. his addatur illud philosphi. 9. ethi. q̄ tēperātia est prudētię cōseruatrix: qa v3. vt Tho. Sa. eustratio paulisper cęcutiēte: recte exponit maxi mū iudicio hūmano obnubilitatę hę circa quas temperantia la borat delectationes ingeruntur: quū sint animali maxime nales Sic igiť tēperantia q̄ quatuor spēb⁹ est potens & prudētiā con seruat recte super prudētię stellas quatuor vt quatuor species adiunxit. Canis aūt nam inde fauoris argumētū sumit q̄ Iudi cū. 7. Bedeoni precepit dñs vt secū ad pugnam tm̄ illos admit teret qui m anu & lingua lamberēt aquas vt solēt canes lambe re per quos intellegi volūt moraīr exponentes p̄cipue Orige nas in Homelia super hoc illos qui de terrenis ad solā necessi tatē sumētes se totos ad carnalia nō ꝓsternunt. Cui bn̄ vulga tum illud adagiū cōuenire dignoscit. Nilotico bibente Cane. Apud nilum siquidem timore crocodilorum vt h3 Plinius li. 8. dū bibūt canes nec ad planam naturæ indigētiā, potū phugiēdo suscipiunt. Tēperatus i. idē solerti studio sagaciq3 vigilātia vi tiorū demonisq3 venena deuitās de mūdanarū delectationū. a quis non quantū libido possit: s3 quantum necessitas requirit admittit. Cōsulit Augu. in. lib. de morib⁹ ecclesię docuitq3 hāc. eandē tempati modificationem h3 (inqt) vir tēperās in reb⁹ hu ius vite regulā vtroq3 testamēto firmatā vt earū nil diligat nil per se appetendū putet: s3 ad vite huius atq3 officioꝝ necessita tem quantū satis est vsurpet vtētis modestia nō amātis affectu Et illud canem tēperātie cogit herere qa p hoc aīal p̄dicatores qui tempati maxime inueniri debēt in scriptura signantur. Q d anteq3 ꝓbetur primo aduerte iō spālius tempantiā predicato rib⁹ cōuenire tū qa in exēplū velut lucerne sup cādelabra posi ti vitiū maxime exprobrabile vitare debēt veluti ē itēpātia Ari

Thomas. | Aristo. | Thomas. | Eustrati⁹ | Paulisper | Cæcutit. | Iudicum | liber. | Origenes | ꝓuerbiū | Plinius. | Augusti. | Prædica= torib⁹ ma xime con uenit tē perantia.

Thomas. 3.ethi.2.S.Tho.scda scde.q.1.4.2.testibus;tũ quia q sapientie.2
Dionysi⁹ doctrine(vt p̃dicatores)decet incũbunt temperantia magnope
Daniel⁹. iuuantur:iuxta illud.Dionisij de diui.noi. abstinere a delecta=
tionibus tact⁹ maxie ꝓmouet hoiẽ in bono rõnis & Danieli.i.
Thomas. dr̃ ꝙ pueris q vtebant̃ leguminib⁹ dedit dñs sciam & disciplĩ=
nã in oi libro & sapia.& doctor.S.vbi.sup.voletes cõteplatoĩ.&
reb⁹ diuinis vacare op3 ꝙ se magis a carnalibus desiderijs ab
strahãt Dicit̃ ergo canẽ tẽperãtiã significare quia p̃dicatores q
(vt ꝓbatũ est)temperãtie mun⁹ singulariter amplectunt̃ canes
admonent:Iuxta illud Iobi.3.Quorum non dignabar p̃res po=
Psalmista nere cũ canibus gregis mei.Sup qd Gregor.20.mor.Quis est
Dauidus. gr ex scẽ ecclie nisi multitudo fideliũ/vel q alij h⁹ gregis Ca
des vocant̃ nisi docto.sci q eorũdem fideliũ custodes extiterũt/
Qui dum ꝓ dño suo diurnis nocturnisq3 vigilijs itẽti clamaue
rũt magnos(vt ita dixerim)latratus p̃dicatiõis dederũt.De q
bus eidẽ ecclie p psalmistam dr̃.ligua canũ tuorꝫ ex inimicis ab
ipso.Nõ nulli qppe ab idolorũ cultib⁹ reuocati facti sunt p̃di=
catores dei.Ligua ergo canũ ecclie ex inimicis ꝓdit:qa cõuer
sos gẽtes dñs ẽt p̃dicatores fecit.Et albert⁹ sup illud Luce.16.
s3 & canes veniebant & lingebãt vlcera eius ait.Hoc istis tpib⁹
verificatum ẽ.canes .n.venatici ordines sunt p̃dicãtium q non
expectant domi:s3 veniunt paupes & lingũt vlcera peccatorũ.
suorũ hñtes in ore latratũ p̃dicationis.Spãli⁹ hoc sibi vẽdicat.
Laus or= beati Dñici p̃ris nr̃i religio quia & p̃dicatorũ nomie peculiar⁹.
dis dñici. ornatur & pater ipse Dñicus in canis phorma mr̃i adhuc graui
de visus est qui dum faculã accensã ore gestaret ignitas ꝓ dño
voces predicationis ex Dñici ordine processuras ostẽdit. Huic
oẽs attribuende sunt ordini laudes quas de cane libro.8.Co=
lumella recenset.Quis(inquit)hominum clarius aut tm̃ voci
feratione bestiam vel phurem predicat q3 iste latratu/quis fa=
mulus amantior dñi/quis fidelior comes/quis custos in cor=
ruptior/quis excubitor inuenirĩpotest vigilantior/Quis deni
q3 vltor aut vindex constantior/Vnde non inmerito vltionis.
diuine in hereticos fere vbiq3 terrarum collegio isti mandata.
est quom invindicando constantia roboretur exima. usq3 ad
mortem quippe desudarunt multi quos Petrus ille Veronensis
superemĩnet omnes.Set quo digredimur/Temperantia prea=

dicetur in hoc senatu per canem monstrata non constantia:nostra vt sic prima fulciatur intentio. Quid(ergo)tam clarum sicuti predicatorum teperantia? Et vt cibi parcitate:longa ieiunia: Ingeniaq; ex moderatione doctissima & acutissima omittam: vnde(obsecro)sumendu temperantie gloriosius exemplu qua ex ordine tam preclaro vbi omnes sanctos virgines inuenim9? Patriarcha enim. Dnic9:Petrus Martyr: Thomas noster: Vincentius:Chaterina Senensis que pio pontifice teste stigmata passa fuit dictu mirabile Christi velint nolint diuini muneris arcana tenentes:& virgines intacti illibatiq;:& sine peccato mortali perfere conspicui. Hinc(vt opinor)abunde satis accipitur quantum temperantie canis natura conueniat. Ad stellarum veniamus influxum. Omnes stelle que sunt in cane excepti que e in ore & que in spina habent vim veneris:lucens vero que est inore suo & hec est albabor habet vim Iouis & paru Martis:& lucentes que sunt in spina cotracte habent vim Veneris & parum Mercurij. Ptolo.in.3.quadripartiti Quom venus(inquit)sola fuerit dna dispositiois anime qualitatisq; laudabilis extiterit erit natus quietus & deum multum verebitur Quis animi teperantie maxie couenit scdm illud Ambrosij.j. de officijs in teperantia maxie tranqlitas ai spectatur & queritur. Teperantie etiam scdm Doc. S. scda scde.q.341. rndet donu timoris:quia maxime homo indiget timore diuino ad phugiedum ea q maxime alliciunt circa que est temperantia: Iouis & Martis fauet etia mixtio quu Hermes de stellis beibenijs dicat q si in ascendente vl decimo natiuitatis alicui9 istius nature fuerit astrum natus erit magnus in suis actibus: sapiens in suis negotijs & sensatus. Et hali9 abenrageli in.5.ait. Quu Iupiter Marti iunctus fuerit natus multum quid videre habebit. hec omnia temperantia causari ex dictis apparuit. Earu aut q sunt in spina coplexio tanto aperti9 quato in loco lubor u libidinis domicilia situantur. Veneris nanq; & Mercurij virtute pollent:que si Ptolomeo in pretaxato loco credimus facit natu qui erit temperatus in oibus suis modis. Iulius firmicus Matheseos.2.dicebat in.3.loco ab horoscopo Mercurius & Venus pariliter constituti facient in sacris certaminibus esse victores: aut sacerdotes:aut prophetas:aut vestitores deoy:aut in teplis

Ptolome9 Voeneris influxus. Ambrosi. Thomas

Iouis & Martis influ.

Halyus

maxima tractātes officia: aut prepositos sacerdotib⁹: aut sacris ceremonijs principes: aut legatos boni: aut institutiōis morib⁹ & qbus desyderia sua secura ciuitas credat. Hæc pōdera nec tē perantē q iuste talib⁹ insignit ībis inficias. Istius canis sequentisq̧ eadem tradit inuētio fabulosa: ideoq̧ de ambobus p̄sens carmen habebitur: & de virtutis ꝑpositæ laudibus capitulo sequenti rithmus addetur.

Orion geminos canes habebat
In cursu validos: ferocioris
Vrsos: dentis apros sonacioris
Sternentes vt hanelus admonebat
Diana hos nimiū tenens fouebat
Et solatiolum beniguioris
Plausus: atq̧ locos amenioris
Et cibos sapidos dari iubebat.
Tantum creuit amor nitentiorem
Q₂ sedē his tribuit micantiori
Stellarum radio beatiorem.
Sic qui lumine temperantiori
Per phormam est rutilans honestiorem
Tandem luce nitet sereniori.

Tho. temperantia. ¶ Tēperātiā Thomæ decorasse virtutes de his q̄ de ipso legūt accipito. Parcissimi fuisse cibi ita vt de eo miraret oēs quo. s. pacto tam ampli corporis moles ita modico cibo fulcita cōsisteret spiritaliq̧ esca nutriri dicerent: ieiunijs quoq̧ plurimū delectatum famis & sitis tolerantia viguisse memoriæ ꝑditum est.

De honestate per canem minorem. Cap.4.

Iam & si tēperantię bine integrantes partes verecundia.s. & honestas a.S. Tho.secunda scde.q. 143. assignentur de honestate nihilominus tamen verba faciemus quom honestas virt9 sit.D.S.vbi.supra.q.145.teste de vere cūdia aūt non ita loquendū q̄si de aliq̄ virtute.4.ethi. dixit Aristo. Hanc idē Aristo .2.rethoricorum diffiniēs ait honestas est mollis compositaq; morsitas.Mollis ibi non pro remisso & illaudabili:set potius ꝓ ad quālibet partē virtutis flexibili accipitur vt quom molle igenium.qd facile dicit:& imprimitur dicimus Sumi etiam pōt pro oportuno & tempestiuo vt Vergilij est illud.Sola viri molles additus & tēpora noras.vel pro placito veluti Cicero.&. Hānibalem iuueniliter exultantē patientia sua molliebat. Et sensus est honestas est morū habitudo quędam ducibilis:opportuna:placida:compositaq; Vnde alij diffiniunt sic.honestas est q̄ cauetur ne quid indecore effeminate:libidinose:turpiter fiat:cogiteturue. Glosa quoq;.ff.de ius.&.iur.l.iusticia licet implicite. Honestus dicitur esse homo morigeratus aliena non tollens & inquantum in se est alios ad virtutem adiuuans. Augustinus etiā in lib.63.q.dixit. Honesta te3 voco intellegibilem pulchritudinem:quā spiritalem nos ꝓprie dicimus. S.Tho.loco ꝑnotato rationem istius reddēs inquit.Sicut accipi potest ex verbis Dionysij.4.capl'o de diuino ad rationem pulchri siue decori cōcurrit & claritas & debita ꝓportio.Dicit enim q deus dicitur pulcher:sicut vniuersorum cōsonantie & claritatis causa: vnde pulchritudo corporis in hoc consistit q homo habeat mēbra corporis bene proportionata cum quadem debita coloris claritate:& similiter pulchritudo spiritualis in hoc consistit q cōuersatio hominis siue actio eius sit bene ꝓportionata scdm spiritalē rationis claritatē:hoc aūt pertinet ad rōnem honesti qd diximus idem esse, virtuti quę secūdū rationē moderaī oēs res humanas:& ideo honestū ē idem spirituali decori Macrobi9 ideo & .Ambrosius primo de officijs partem tēperantie pōnunt honestatē :quia.v3. secūdū Tho.S.ibidē quom honestas sit q̄dā spūalis pulchritudo aūt pulchro opponaī turpe & oppositio maxime se inuicē ma

Thomas. Idem. Aristo. Idem. Honestas quid. Vergilius Cicero. Augu. Thomas. Dionysi9. Pulchrū quid. Mocrobi. Ambrosi. Thomas.

nifestent:iō ad temperantiā spāliter honestas ptinere videt̄ q id qđ est turpissimū & indecentissimū repellit.s. brutales volu= ptates.vnde & ipso nomine tēperātię maxime intellegitur bo= num rationis:cuius est moderari & teperare concupiscentias. prauas. Sic ergo honestas prout speciali quadam ratione tem= perantie attribuitur ponitur pars eius non quidem subiectiua vel sicut virtus adiuncta:sed pars integralis ipsius:sicut quę= dam eius condicio. Monstratur itaq3 virtus hęc per canem mi=
Honestas per canē. norem tribus clarum sideribus vt.v3.ipsius anię rationalis quę intellectu agente:possibili & voluntate: tribus ornatur poten= tijs honestatem lumen esse monstraret. Canis naturam eodem modo honestati quo & temperantie fauere probato. Predi= catores enim doctoresq3 qui cane signantur illius personam in
Sapientia duunt qui sapientie.7.dicebat. venerunt autē mihi omnia bo= na pariter cum illa & innumerabilis honestas per manus il= lius. Capite quoq3 decimo de eisdē in vnius laude dictum est.
Ptolome9 honestauit illum in laboribus & honestum fecit illum. Comple
Nermes. xio stellarum Mercurio Martiq3 similis est:quę vt Pt olo.3.
Mercurij quadriparti auctor est natum facit abstinentię bone nominis.
martisq3 honorati & sapientē3 hermes de stellis beibenijs istius quali=
influxus. tatis stellam si in ascendente vel decimo alicuius inueneris in= quit maxime si fuerit natiuitas nocturna natus erit altus mo= ribus sensus multi: sapiens in omnibus:& amat sapientiam. Quicumq3 talis fuerit ornamenti quis honestate non gaudere contendat? Nam qui a iuuentute sua sapientiam amauerit ex= quisieritq3 is est q honestatem de manib9 illi9 accipit honestat̄ in laboribus & honestus efficitur vt carmen hocce manifestat.

Thomas. honestas

Quisquis honesti | Curat: amator
Tractus amoribus | Est sapientie.
Interiorem | Munere cuius
Multicoloribus | Gaudet olympicis
Pingere vultum | Sedibus: actis
Quo placeat deo | His breuibus moris

¶ Qualem igitur Thoma inuenies honestiorem? In ipso mo= rum ducibilitas:opportunitas:placiditas:compositio: tantusq3 sapientiæ succensus amor: vt quum testudo leporem cursu vice rit huic pares reperias.

C De continentia per Nauem. Cap. 42.

SEquuntur potētiales tēperantię partes inter quas cō Tullius.
tinētia primo consideranda proponit. Quę ab An= Androni.
dronico & Tullio inter partes potētiales posita dif Continen
finit sic ab Andronico. Continētia est habitus inui tia quid.
ctus a delectatione. Et a Tullio Continentia est p Idem.
quam cupiditas (.s. delectationum tactus) Consilij gubernatio=
ne regitur. Sanctus autem Thomas secunda secūdę. q. 185. Con Thomas.
tinentia inquit est per quam aliquis resistit cōcupiscentijs pra=
uis quæ in eo vehementes existunt & hoc modo accipit philoso Aristote.
phus continentiam 7. ethicorum. Et hoc etiam modo accipitur Cassian⁹
continentia in collationibus patrum. hoc autem modo continē
tia habet aliquid de ratiōe virtutis inquātū. s. ratio firmata est
contra passiones ne ab eis deducat: non tn̄ attingit ad pfectam
rationem virtutis moralis secundū quā etiam appetit⁹ sensiti=
uus subdit rationi sic vt in eo nō insurgāt vehementes passio=
nes rationi contrarię: & ideo philosophus dicit in. 4. ethicorū Aristote.
q̄ cōtinentia nō est virt⁹: set quędā mixta inquantū scilicet ha=
bet aliquid de virrute & in aliquo deficit a virtute. Largius ta=
men accipiendo nomen virtutis pro quolibet principio lauda=
bilium operum possumus dicere continentiam esse virtutem.
Nec te conturbet q̄ superius de verecundia: Eo quia virtus
non erat tacuimus: nunc autem de contiñētia quæ nec etiam est

proprie virtus tractare disponimus: qm cu cotinetia habit⁹ sit (vt Andronicus vult) verecundia vero passio q̃dam: hec tm defi cit: illa tm virtuti ꝓpinquat ꝙ vna transeũtes ore presso digne de altera equori vela pãdim⁹. Licet.n verecũdia & cõtinẽtia so

Beda. rores (Beda auctore) noscant: Cõtinẽtia tñ in prudẽtib⁹ princi- pe loco gloriat. Nota etiã illud Do. S. 4. dis. 49. q. 5. dicẽtis. fru

Tho: Fruct⁹ qd ctus est quoddã premiũ q̃d debet hoi ex hoc ꝙ a carnali vita in spiritale trãsit & ideo illi virtuti pcipue rñdet q̃ hoiem pcipue a subiectione carnis liberat Hoc aũt facit cõtinentia qa p dele ctationes venereas aia pcipue carni subdit adeo vt in actu car

Hierony. nali scdm Hiero. nec spũs ꝓphetię corda ꝓphetarũ tangat nec in illa delectatiõe est possibile aliqd intelligere vt philosoph⁹

Aristote. Fructuũ diuersitas. dicit in. 7. ethi. & ideo cõtinẽtię magis rñdet fruct⁹ q̃ alij virtu ti. scdm aũt diuersũ modũ spũalitatis q̃ continẽtia facit diuersi fruct⁹ distinguũt. Est.n. q̃dã spũalitas necessaria: & q̃dã supabũ dãs. Necessaria qdẽ spũalitas est in hoc ꝙ rectitudo spũs ex de lectatiõe carnis nõ puertat̃ qd fit dũ aliqs scdm ordinẽ rectũ rõ nis vtit̃ delectatiõib⁹ carnis & hec est spũalitas cõiugatoꝝ. spũ alitas vero supabundãs est p quã hõ ab hmõi delectatiõib⁹ car nis spm suffocãtib⁹ oĩno se abstrahit. Sed hoc cõtingit dupl'r vl' respectu cuiuslibet tpis pteriti pñtis & futuri & hec ẽ spũalitas virginũ: vl' scdm aliqd tps & hec est spũalitas viduaꝝ. Seruãtib⁹ ergo cõtinẽtiã cõiugalẽ dat fruct⁹ trigesim⁹ vidualẽ sexagesim⁹ virginaiẽ cẽtesim⁹. Si vis aũt pulchra de his numeris fructibus applicatis videre & iterũ de ipso fructu Tho. Sanctũ ibidem le ge. hec ꝓ nostro sufficiant in pñtiarum astruẽdo ꝓposito. Dis ponatur, n. arithmetica medietas discontinua tali modo.

Isti numeri.4.6.8.10.sic iūcti.28.faciunt q numer⁹ pfect⁹ est quū 14.7.4.2.1.ptes eius aliquote ipsi sint equales & signat cōtinētiā ppter pfectionē suā. At qm̄ nō est ad pfectā virtutis rōnē attinges cōtinētia: ideo p nauē vigintitriū stellaꝝ signai vt sic a pdicto numero.28.quinari⁹ subtrahaī qui quū sit numer⁹ vniuersitatis (vt Macrobio superi⁹ adducto monstrauimus) ad vniuersam totaleq̄ pfectionē non ptingere continentiā monuit. Quia igiī pfectione habet virtutis: sed nō vniuersā cōtinētia. pdicta medietas nō quo ad quātitatē nisi minuatur continētię quadrat sed bn̄ quo ad multiplicationē. Multiplicet.n.4.per 8.nascetur .23. Crescat 6.per denariū prouenit sexagenarius vidualis continentię fructus expressor. Denarius qm̄ supra se aliū non habet numerum per quē ducaī: ideo diuinā subtilitate prima multiplicatione q̄ coniugalē fructum trigesimū pducere debuit binari⁹ est supadditus vt denario deseruiret. binarius igiī secūdam vnitatē habet & primo arithmetices scda vnitas dicit esse denarius vt intelligas denariū p binariū.i.per secundā vnitatē multiplicandū.i. p seipsum vnde cętesim⁹ virginitatis fruct⁹ oritur. Sic itaq̄ nauis ista stellaꝝ numero cōtinentię fru⁹ ondit & quasi de illis est q̄ Iobi.9. naues poma Portātes appellāt: bn̄ aūt cōtinētia q̄ prauis cōcupiscētijs lacessiī nec vincii: naui eqparaī qa & si pcellaꝝ turbo vorticib⁹ circūgyret elabiī. Impfecta aūt eaten⁹ figuraī vt eq̄d expositū est superi⁹ de virtutis minoritate mōstreī. Iis stellis: Iouis & Saturni vires adherēt. Albumasar nanq̄.7.introductorij continentia Ioui attribuit q Saturni malitia non impedit: in cētiloquio Bethemo dicente Iuppiter soluit quod Saturnus ligat. Iam fabella pcedat.

Cōtinētia per nauē.

Macrob⁹.

Iobus

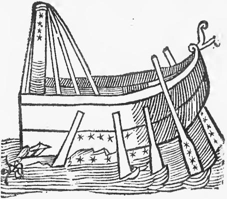
Albumasarus.

Bethmus

Hęc nauis fulget æthere
Sulcandis prima fluctibus
Mersa atris q̄ sit æquore.
Sic primum continentia
Tempestatum molestibus
Et scilęis latratibus
Vrgeī nec placentia
Vincunt fulgente fāmulis.
Sic fructu triplici micat.
Cœliq̄ oras perambulat.
Sideralis abissus

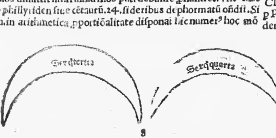
Thomæ cõtinẽtia.

¶ Thomę continentiã quis non miretur? Nam quum ephœbi mentem a proposito religionis ornatę mulieris specie genitrix auertere tẽptasset nõ voti compos effecta est. Cępit enĩ subdo= lis adolescentem emollire blandicijs ita vt tenella caro sensum titillatione mulceret. Vt vidit arcem quassari continentia non adhęsit, set pręusti flamma stipitis ignitæ suggesticem libidi= nis effugauit. Voluit optimus deus Thomę continentiam cun= ctis experimento detegere qui Sansone fortior. Dauido sancti or. Salomone sapientior. Temptatione non est superatus acer= rima. Petijt ilico perpetuę virginitatis donũ parieti crucis im= presso signaculo Nec mora: Duo angeli affuere qui circa renes dormientẽ strinxere dicentes. Ex parte dei cingimus te cingu lo castitatis quod de cętero nullatenus dissoluet. Fuit adeo effi cax diuinę largitatis vbertas vt deinceps sopito fomite tam tu tus extiterit vt sicut natus est virgo ita est mortuus. hoc autem ex fidissima qui eius generales sępe confessiones audierant pa trum relatione cognouimus.

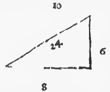
¶De clementia per Phillyriden Cap. 43.

Diungitur.2.temperantiæ clemētia: sicut Tullio placuit Senecaq́ ita illam diffinienti. Clementia est tēperantia animi in potestate vlciscendi. Et iterum: clemētia est lenitas superioris aduersus inferiorem in constituendis pœnis. Tullius autem sic. Clementia est virtus per quam animus concitatus in odium alicuius.s.ad grauius puniendum: benignitate retinetur. Tho. autem Sanctus scda secūdę q.dixit.157. Clementia est diminutiua pœnarum non quidem in respectu ad id qđ est secundū ratonē rectam seu in respectu ad id qđ est scdm legē cōmunē quā respicit iustitia legalis sed ꝓpē aliqua particularia considerata clementia diminuit pœnas qua si decernens hominem non esse magis puniendū: vnde dicit Seneca in secundo de clementia. Clementia hoc primum pstat vt quos dimittit nihil aliud illos pati debuisse ꝓnunciet. vnt⁹ hæc p phillyriden siue cētaurū.24.sideribus dephormatū ōdit.Si .n.in arithmetica ꝓportiōalitate disponat hic numer⁹ hoc mō Tullius. Seneca Clemētia quid. Tullius. Thomas. Seneca Clemētia p Phillyriden.

Clementiā exinde pspicies admoneri. Qui.n. ponit in medio octonarius q cubus est(bis.n.duo bis octo faciūt) stabilis est & robore firmus. Hoc monet reges & supiores: quoꝝ est clemētia (vt sup expositū est) si firmi stabilesq́ in regno pmanere desiderāt clemētia oportere dotari quū ꝓuerbio.20. clementia thron⁹ regis roboret. Hoc idē ad Neronē Seneca. Clementia regis in subditos gladius in hostes. Maxim⁹ etiā Valerius.5. libro multis exēplis & romanorū & externorū reges & principes clemētia in dominio patefecit ampliari. Debet āt sic clemētia in subditos exerceri vt sub denario diuinorū pceptoꝝ numero contineatur ne.s.nimiū parcēdo diuini examinis vltio non seruetur: Prouer. Seneca Valerius.

Senarium vero qui sui perfectione nec parte excedit nec supe
ratur ab ipsis ideoq; leges humanas quæ equat supplica cul
pis notat:tertia parte excedat.i.non ex eo q̄ leges asserat se
uientes vel propria velit p̄sumptione minuere set tertia parte
idest casu aliquo particulari(vt supra dictū est)interueniente.
legum rigore animi lenitate humanitateq; vincat. Nec tunc
cōtra legē dicetur egisse s3 veluti supra de epichea docuimus.
intentionem legislatoris attendet.vt enim h3 Doc.Sanct⁹ scda
Thomas. scde.q.159.diminuto penarum quantū ad id quod exterius agi
tur ad epicheam pertinet set ipsa dulcedo affectus ex qua hō
ad hoc inclinat attinet ad clemētiā.Geometrica figura.s.ortho
Boetius gonio congrue satis hoc idem mōstratur. Ex secundo.n.geome
triæ Boetij si Orthog onij
bassis.8.pe dum: chate
nis sex: hypo temissa.10.sta
tuaf: aria.24. pedū p̄duce
tur: ac si patē ter edoceat
ipsā clemētiā q̄.24.signat
basim in q̄ fir mitas est.
habere q iti dē stabilis est
set sup se dei p̄cepta.a late
re āt cu⁹ intētionē quærat legis h̄re iudiciū.Figura āt talis est.

Stellaꝝ influxus nō minori fauet euidētia:Quom in hoc cētau
ro he q̄ ei⁹ phormā hūanā obtinēt veneris & martis gerāt simi
Grego. tudinē: Clare aūt in ipsius equina figura fit queadmodum Iup
Ptolome⁹ piter & Venus operentur quod anteq̄ exponat aduertito pie
Iouis & tatē p ipā clemētia poni sicut Gre.31.moral.Sit inqt pietas sed
Veneris nō plusq̄ expodiat parcēs.Ptolome⁹ igit.13.quadripartiti si Iup
influ. piter inqt Veneri fuit similis & laudabilis qualitatis existat na
Ptolome⁹ tus erit bone qualitatis aiē & pi⁹.Et Hermes de stellis beibe
Hermes nijs dicit q̄ natus qui habuerit in.10.vel ascendente stellam de
Martis & natura Iouis & Veneris erit pietate plenus.Venus etiā iuncta
Veneris Marti quum ipsa pietatē(Ptolomeo vbi supra docente) tribuat
influ. non impedit licet ipse velit impietatem & crudelitatem vt dice
Almāsor bat Hermes in cētiloquio:quia in Amphorismis placuit Almā
sori.Dñs quinti circuli.s.Venus dissoluit qd ligat dñs tertij &
Ptolo me⁹ est mars.habet etiā Ptolo.loco p̄adducto q̄ si Mars cū Venere

concordauerit natus erit receptiõis & voluntatis bonę & leuis iracundię. Ex his animi lenitatē q̃ clementię conuenit accipito verū vt intelligas magnoꝝ viroꝝ ornamentū & stabilimentum esse clemētiā in supradicto de stellis beibenijs libello Hermetē audi. Si inueneris aliquā ex beibenijs de natura martis & veneris in ascēdente vel in. 10. in natiuitate alicuius erit nat⁹ fortunatus sup oībus fortunatis: & diues super oībus diuitibus: & habebit multas ciuitates: villas: & castra: operator multoꝝ operum: & habebit multos officiales vel scriptores: & erit phamosus in terris sicut illæ stellę in cœlo. Fabulā phillyridis q̄dā veritatis p̄cedat agnitio. Iste chiron dictus iustissimus ab Homero appellatus est: sic̄r & ab Ouidio in quinto fastoꝝ vbi plenius diffuso carmine istius gesta celebrat. Germanic⁹ etiā in arateo dixit. Hic erit ille pius chiron iustissimus: oēs inter nubigenas & magni doctor Achillis. Oēs deniq; in hoc conueniunt & iustitia & pietate oēs tunc tp̄is homines excedisse. Hermes. Homerus Ouidius Germāic⁹

Inde ad cœlum meruit
Claris tolli radijs
Insignitus.
Sic seruans iustitiam,
Si non clemens pietas
Desit viuens.
Virtute ornatur: amans
Recti. astris post obitum
Illustratur.

¶ Quantū btūs Doc. clemētia leuis extiterit ex monitis scd̄o de regimine principū ad regē Cypri & in opusculo ad Ducissā Brabātiæ liquet aperti⁹. Q uū exemplis & rōnibus [illegible] imis parcere subiectis & debellare superbos enixius cohortetur. Thomas.

¶ De mansuetudine per hostiam Cap. 44.

Ostat ille chiron in manib⁹ hostiā super altare offerēs q̄ decē stellis integrata mãsuetudinem signat. Rōnem audies quū de hac virtute aliqua p̄texuerim⁹. 4. ethi. Arist. mãsuetudo mediocritas est circa irā. primo magnoꝝ more. Mãsuetudo est mediū irascibilitatis & inirascibilitatis. 2. rethorico. Mãsuetudo est depssio iræ atq; sedatio. Iterū Mãsuetudo p hosti am. Aristo. Idem. Mãsuetudo quid

Idem. .4.ethi.Qui ꝓ qb⁹ oportet & cōtra quos oportet iraſcit̃ & ꝑte
Idem. rea vt op3 & qñ & quāto tpe laudat̃ & māſuet⁹ hic erit. & ſubdit
Tullius. vult māſuet⁹ q et⁹ eſſe nec a pturbatiõe deferri ſed ita vt rõ pci
pit in his & ad tm̃ tps inſenſum eſſe. Tulli⁹ etiā. Māſuetudo eſt
mot⁹animi vtrūq3 ſtatū mūdi lance Penſans equali. Hoſtia igit̃
q̄ ſacrificijs deo ꝑñtat̃ manſuetudinē mōſtrat quū in his maxi=
Macrobi⁹ me q̄ ꝓ dño occidũt māſuetudo q̄ratur. Auctor eſt Macrobius
Satur.3.obſeruatū eſſe a ſacrificantib⁹ vt ſi hoſtia q̄ ad aras du
ceret̃ fuiſſet vehementi⁹ reluctata oſtendiſſetq3 ſe inuitā alta=
rib⁹ admoueri abnueret̃:qa inuito deo offerri eā putabāt. Que
aũt ſtetiſſet oblata hanc volenti numini dari exiſtimabāt. Hinc
Maro Maro. Et ductus cornu ſtabit ſacer hircus ad aras. Et alibi. Et
Hieremias ſtatuam ante aras aurata fronte iuuēcum. Illud etiā Hieremiæ
hoſtiarũ manſuetudinē notat quū dicit.11.cap. Ego quaſi agnus
manſuetus qui portat̃ ad victimā. Dece igit̃ ſtellis figurata eſt
(vt ordine ꝑpoſtero doctrinę rõe vtar) qa hic numer⁹ ſacrificijs
multum phamigeratus eſt indeq3 noſtro fauens propoſito. Et
primo in ſuiipſius ſubſtantia Apuleio in vndecimo aſini aurei
Apuleus. teſte quum dixit. Illud plane cunctis arbitris ꝑcipit decem con
tinuis illis diebus cibariam voluptatē cohercerem neq3 vllum
Priſcorū animal eſſem:& inuinius eſſem. vbi aduertendū eſt quod ſupſti
ſupſtitio tio priſcorum decē dies puros caſtoſq3 dedicauit iſiacę religiõi
Proptius. hinc illud Propertianū. Cynthia iā noctes eſt operata decē. Li
Liuius uius ſcribens de matre filiũ initiatura bachanalibus refert de
cem diernm caſtimonia op⁹ eſſe. Decimo die cęnatũ deinde pu
re lotum in ſacrariũ deducturam. Apud veteres hęc ceremonię
denarię dicebant̃. Si autem denarium quo ad figuræ qualitatē
inſpexeris trigonalis eſt. Et ſic etiā ſacris deputat̃ moribus a
triade. Ariſt. primo de cœlo & mundo ad ſan
ctificationes inquit de orum vtimur numero
Apuleus. hoc.ſ.ternario. Apule us etiā ſecũdo aſini an
Idem rei idē innuebāt dicēs Propheta ſic propicia
tus herbulā quāpiam ter ados corporis &
aliā pectori eius impo nit:&c.11. Et ecce poſt

pauculū tempus inopinat⁹ & vſq3 quaq3 mirificis imperijs dñi
rurſus interpellor & cogor tertiā quoq3 teletā ſuſcitare nec leui
cura ſollicitus:ſed oppido ſuſpenſus animi mecū ipſe cogitatio

nes exercit⁹ cogitabā quorsus noua hęc & inaudita se cœlestiū porrigeret intentio:qd subsiciuū quamuis iteratę iā traditioni remansisset:nimirū ꝑperā vel minus plene cōsuluerūt in me sacerdotes vtriq̃(& Hercules iā de side quoq̃ eoꝝ opinari cœptabā sequi⁹)quo me cogitatiōis æstu fluctuantē ad instar insaniæ pcitū sic instruxit nocturna diuinatiōe clemēs imago. Nihil est (inquit)q̃ numerosa serie religionis terreare:quin assidua ista numinū dignatiōe lætū capesse gaudiū:& poti⁹ exultare futura quod alij vel semel vix conceditur teq̃ isto numero merito ꝑsume semp beatū:hactenus Apule⁹. Fuit & ideo in rebus magicis pollens ternarius. Testat & Plinius q̃ terna despuere deprecatiōe in oī medicina mos est atq̃ effect⁹ adiuuare:vnde tibullus. Ter cane ter dictis despue carminibus. Et in Bucco. Verg. Necte trib⁹ nodis ternos amarylli colores. Sed ne ampli⁹ gentiliū immoremur errorib⁹(licet forsan accuratius nobis oppiletur quū a gentilib⁹ hæ fuerint imagines annotatæ)ad salutaris hostię veriq̃ sacrificij corporis Christi dirigamus obtutus ibiq̃ ternariū in crucibus:in fractione contuebimur. Tanta est deniq̃ mensuetudinis excellētia:vt Dionysi⁹ in epistola ad Demophilum moseū propter multam mansuetudinem dei apparitione dignū habitum dicat. Et Hilarius. per mansuetudinē mētis nostræ habitat Christus in nobis. Eleganter aūt & scitæ hostia hæc Chironi iungitur quum clementia & mansuetudo vicinitate maxima cōnectant:.i. per altare etiā videtur hęc imolari hostia:quia per altare(vt sequēte capite videbimus) humilitas designatur & mansuetudo humilitati copulatur vt inuitās dn̄s Discite a me quia mitis sum & humilis corde. Seruemus ergo (Ecclīasti. 10. Salomone adhortante)in mansuetudine animas nostras. Carminis aliquid addat ex solito.

Plinius

Tibullus.

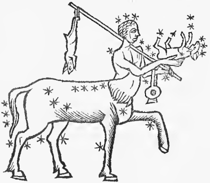
Dionysi⁹.

Hilarius.

Ecclesi.

Hæc virtus tantū placet dijs omnibus
Vt spretis hominum mentibus efferis
Nec præces horum audiant:
Nec oblata capiant.
At si quem mitem aspexerit optimus
Iuppiter ad se animos tollere suscipit
Vt sibi gratam hostiam
Beans luce nitidam

Thomas. mãſuetu= od. ℂ Tanta in diuo Thoma extitit morũ placiditas: benignitas: manſuetudo: mititas: lenitas: vt omni depulſa aſperitudine vultus & animi hilaritate & qete ſeruata ſi qua fortaſſis irritãtia occurriſſēt virtutis quãtũ poſtulauit integritas eq boni fecerit.

ℂ De humilitate per Aram. Cap. 45.

Tullius. MOdeſtia ſequit potentialis tẽperãtię pars vt Tullio placet. Quę quoniã in ſpecies diuidit ſufficiens videbitur eius eludatio ſi ipſa in communi relicta ſingulę ipſius ſpecies exponant. Humilitas prima eſt (vt Th. ſecunda ſcdæ. q. 160. placuit) eo ꝙ Origenes ſi vis inquit nomẽ huius audire virtutis quomodo a philoſophis etiam appellet: auſculta eandem eſſe humilitatem quam reſpicit deus quę ab illis dicitur menſuratio vel moderatio. Beatus Bernardus eam diffinit dicens. humilitas eſt virtus qua homo veriſſima ſui cognatione ſibimetipi vileſcit. Et Hugo. humilitas eſt ex intuitu ꝓprie cõditiõis volũtaria mẽtis inclinatio: per Aram quattuor ſtellis dephormatã figurat humilitas: eo ꝙ quadrifida vigora

ri potencia necesse est q̄ quadruplici superbię germini contra riatur. Gregorius eni.23. moralium auctor est quattuor eē species qub⁹ omnis tumor arrogantiū demonstratur.v3. quom bo num aut a semetipsis habere se estimant: aut si sibi datū desup credunt pro suis hoc accepisse meritis putāt: aut quom iactant se habere quod non habent: aut despectis ceteris singulariter videri appetunt habere quod habent. Rationem huius Doc. Sā adducit secunda scđe.q.162. quom dicit. Superbia importat imoderatum excellentie apetitū qui.s. non est scđm rōnē rectā Est autē considerandum q̄ qlibet excellentia consequitur aliquod bonum habitū quod quidem potest tripliciter cōsiderari. vno modo scđm se. Manifestū est enim q̄ quanto maius est bonum. quod quis habet tanto per hoc excellentiā maiorē consequitur. Et ideo quom aliquis attribuit sibi maius bonum q̄3 habeat cōsequens est q̄ eius appetitus tendat in exclentiam pro priā vltra modū sibi conuenientem & sic est tercia species supbię quom.s. aliquis iactat se habere quod non habet. Alio mō. ex parte cause prout.s. excellentius est q̄ aliquod bonum insit alicui a seipso quā q̄ insit ei ab illo: & ideo quom aliqs existimat bonū quod habet ab alio ac si haberet a seipso ferē per cōsequens appetitus eius in propriam excellentia supra suū modum. Est aut.3 dupliciter aliquis causa sui boni: vno modo effitictiter: alio mō meritorie. & scđū hoc sumūt due prime supbie spēs.s. quom qs a semetipso hr̄e estimat qđ h3 a deo vł quom. proprijs meritis sibi datū dsup credit. Tertio modo ex pte mo di hn̄di put excellentior aliqs reddit ex bono q̄ bonū aliqd ex cellētius ceteris possidet vn̄ ex hoc.ēt ferē inordiate appetit⁹ in p priā excellētiā: & scđm hoc sumit q̄rta supbie spēs q̄ ē quom aliqs alijs dspect⁹ singlr vult videri hr̄e qđ h3 hic. T. hęāt supie vel tu moris spēs p q̄ttuor hūilitatis insignia superenī q̄ hęe innoiata sint videi tñ ea tetigisse magn⁹ Albertus sup Lucā ita inqens In humilitē sui depressio: sensus sui vacuitas: Exiguitas & abiectio: p depssionē debeē ei exaltatio: p vacuitatē ipletio: p exiguitatē grā: p abiectionē aūt sui gł'a de prio dicit Luce.14. Ois q se hūilitat. exaltabiē de.2. dicitur.4. regum.4. q̄ mulier offerentib⁹ sibi filijs impleuit vasa vacua nō pauca. de.3. Iacobi 4.2.j. petri.4. humilibus dat grā. De.4. prouerbiorum.29. hu

Gregori⁹ Quatuor superbię species. Thomas. Albertus Quatuor humilitatis spēs. Lucas. Regum. Iacobus. Petrus Prouer.

milē spiritū suscipiet gloria. Ex his. Alberti verbis scite excipi. pūt supbię spēbus opposita. Depressio.n.facit φ mai⁹ bonū q̄s hēat nūq̄ se hr̄e putabit: sens⁹ sui vacuitas ne suis virib⁹ glori et munerib⁹ adornari: Exiguitas nec ēt meritis id exigētib⁹ ac cidisse cōfirmat: Abiectio singularitatis notā potēter excludit. Altaris aūt misteriū hūilitatē ptendere dignoscet si q̄ de ipso altari in lege pcepit dñs attēdantur. Exodi.20 Moseo vt popu

Exodi. lo nūciet iperat. Altare de terra facietis mihi & offeretis su per eo holocausta & pacifica vestra: & oues v̄ras & boues in oī loco in quo memoria fuerit nois mei. Veniā ad te & bñdicam ti bi Q̄ꝫ si altare lapideū feceris mihi nō edificabis illd de sectis lapidib⁹: si eni leuaueris cultrū sup eo polluet. Nō ascēdes per gradus ad altare meū ne reuelet turpitudo tua. Ex hoc altari qd de terra vel icultis lapidib⁹ fieri iubet qd nisi hūmilitas ha

Isidorus. Humilitas vnde. bei: Teste.n. Isidoro hūilis dicit quasi humi acclinis. Abiecto quoq̄ ex climēte vilitate sumit. Depressio ex eo φ sine gradi bus fieri altare pcipit. Exodi.27. Itidem dñs de altari sic̄ ho

Exodi. locaustoꝝ (nā dicit altari thymiamatis discerēdū nobis non est cū altare hoc in cęlo hostiā demanu chironis excipiat Moseo di cebat. Facies & altare de lignis sethim nō solidū s̄ꝫ inane & va cuū intrisecus: Craticulāq̄ꝫ in modū retis eneā &.ce. hinc reliq̄ humilitatis spēs. s. sensus sui vacuitas & exiguitas possent ne (obsecro) lucidius exprimi? In craticula.n. ad modū retis exi guitas: In altaris vacuitate vacuitas denotatur. Cuiusmodi.

Hierony. vacuitas ista altaris exititerit non vniphormis est opinio Hiero nymus eni͡ꝫ hebraicę veritatis alūnus taliter vacuū fuisse vo luit vt per illam craticulam ex quatuor angulis pendentē igni bus in arula per fenestrulā depositis hostia cremaret. hec ex positio & verior & probabilior ab oibus fere censetur latinis: Nicolao de lyra excepto: qui Rabi. Solamonem sequens ex

Nicolai de lyra: & rabi salomonis in curi.1. terra vacuitatem altaris impleri voluit vt. s. quod is ictum est su perius altare de terra facietis mihi non videatur ifringi. Sed quia normā & limitē īraliū sensū Hironymū.v3. dereliq̄t iō ex solito cęcutit. Nec illud qd dictū ē prius altare de terra facietis obstat quum scdm. S.T. prima scde.q.10.2.rō ℘ quā altare ter eū fieri pceptū ē. s. idolatrię piculū cōpleto iā tabernaclo & eris nō ābitioso sūptu cessasset stāte igr̄ itrisec⁹ altari vacuo & inani

eratula dependente nostra(vt patuit)roboratur intentio. Stella tum etiam vis fauet quum Veneri sint similes & aliquantulum Mercurio. Ptolomeus in tertio quadripartiti auctor est q si Venus cum Mercurio concors fuerit existendo in bono statu: Natus erit bonus in lege sua: directus in omnibus rebus suis: associabit & regetur per bonos hoies & completos in bono: temperatus in omnibus suis modis: in toto bonus & discretionis bone. Ptolomeus humilitatem (vt alij philosophi fecerunt) ex temperantia & alijs circumloquitur humili conuenientibus. Iulius firmicus infecundo illud attendens Mercurius cum Venere mattutinus partiliter constitus a seruitute ad libertatem venire faciet & ab ignobilitate ad splendorem nobilitatemq; perducere. Ad fabulæ veniamus assensum.

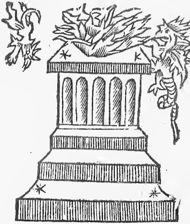
Ptolome' Veneris & Mercurij influ.

Iulius

Ara hec sideribus nitentiornem
Sortita auxilio domum deorum
    Splendet luce perhenni
Et cur prima fuit sacris referta
Firmo & fœdere quum deus gigantum
    Vrgebat furor effrons.
Concordes animos fides reuinxit
Vt mentes hominum graues tumore
    Numen frangeret vnum.
Sic quando sequius bonis in altum
Fastu tollimur vt ruat superbum
    Sanctis viribus agmen:
Virtutem super hanc preces beatis
Fas est fundere: quo benigniores
    Claro lumine cingant

¶ Diuum Thomam tota humilitas possedit non superbia non fastu aliquo tot bonis plenus tumidus vnq̃ visus est. Fertur aliquando ingenua confessione dixisse. Optimo maximoq; deo immortales ago gratias quum inanis gloriæ superbiæue de spiritu nunq̃ sim deceptus. Vnde de ipso canit ecclesia. O munus dei gratię vincens quod vis miraculum: pestiferę superbię nunq̃ persensit stimulum.

Tho. humilitas

ℂ De studiositate per hydram Cap.46.

Thomas. Aristote. Studiositas quid

SVbiectiuarum modestiæ parcium studiositas est secunda que a Sancto. Thoma. sc̃da sc̃de. q.166. Moderatio quædam appetitus illius quo (ex principio methaphy.) Omnes homines naturaliter scire desiderant recte censetur. Et vt melius cur sub temperantia constituatur & eius potentia dignoscantur ibidem subditur. Dicit philosophus in secũdo ethicorũ: ꝙ ad hoc ꝙ homo fiat virtuosus oportet ꝙ seruet se ab his ad quę maxime inclinat natura & inde ē ꝙ quia natura p̄cipue inclinat ad timendum mortis pericula & ad sectandũ delectabilia carnis laus virtutis fortitudinis consistit in quadam firmitate persistendi contra huiusmodi pericula; & laus virtutis temperantiæ in quadam refrœnatione a delectabilibus carnis: set quantum ad cognitionem est in homine contraria inclinatio: quia ex parte animæ inclinatur homo ad hoc ꝙ cognitionem rerum desyderet & sic oportet vt laudabiliter homo huiusmodi appetitum refrænet ne immoderate rer=

Aristo.

cognitioni intendat. Ex parte vero naturæ corporalis homo in clinatur ad hoc vt laborem requirendi scientiam vitet. Quan ergo ad primũ studiositas in refrenatione cõsistit & scdm hoc ponit pars temperantię: sed quantũ ad scdm laus virtutis huiusmõi cõsistit in quadã vehemẽtia intentionis ad sciẽtiã rerũ pcipiendã & ex hoc noiatur. primũ aũt est essentialius huic virtuti q̃ scdm nã appetit⁹ cognoscendi, p se respicit cognitionẽ ad quã ordinat studiositas: set labor addiscẽdi est impedimentum quoddã cognitionis: vnde respicit in hac virtute per accidens quasi remouendo prohibens. Hactenus Tho. San. per hydram viginti sex syderibus vasto corpore dephormatam studiositas ista mõstratur quum in prima curuatura sinuosę figuræ sex sint stellæ vna illarum cæteris omnibus rutilantiore. Quæ virtutis huius lumen significans vigintiquinq residuas appetitum qui frœnatur admonere relinquit: hoc aũt eleganter & scite quum vigintiquinq circularis numer⁹ sit eo quod quinario in se multiplicato & finis idem statuit & initium. Quid aũt melius appetitũ naturalẽ rõnalẽ animã consequentem circulari numero de signabit/ipsa. n. non iniuria a Platone in timeo Circulus appellatur siue poti⁹ ex numeris in circulũ reflexis. Ari. etiam in primo de anima testante. Aspectũ rectum in circulũ reflexit & diuidens ex vno in duos circulos duplr coordinatos iterũ vnũ diuisit in septem circulos tanq̃ essent cœli motus aiẽ motus. S. T Sensum Platonis nõ impugnari asserit (vtpote q verissimus est sed tñ figuratũ dicendi modũ: vnde error potuisset oriri. al pn est q quũ in circulari numero finis principio coniungat ille appetit⁹ merito per circularem numerũ mõstrabit q hoiẽ suo ne ctit principio: huiusmõi est naturalis appetit⁹ sciẽdi q quũ hois intellectũ scientijs imbuerit principijs illius copulat exoptatis: hoc docet Tho. San. in principio metaphy. super illud. Oẽs hoies natura scire desyderant. Ait. n. vnicuiq rei desyderabile est vt suo principio cõiungatur: in hoc. n. vniuscuiusq perfectio cõsistit: vnde & mot⁹ circularis est pfectissimus vt pbat. 8. physi. q a finẽ cõiũgit pricipio. Substãtijs aũt separatis q sunt principia intellect⁹ humani & ad q̃ intellect⁹ human⁹ se habet vt imperfectũ ad perfectum non coniungitur homo n'ſi per intellectũ. hec ille. Hydræ etiam natura non minus studiositatem

Studiositas per hydram

Plato. Aristo.

Ptolome⁹ Saturni & venerif influ.

Hermes.

monet quum aquis delectetur: & scientijs (quę per aquas notat) studiositas exornetur. Stellæ etiam q̄ in virtute operib⁹ Saturninis atq; veneris assimulantur adhærent. Auctor est.n. Ptolomeus. 3. quadripartiti q̄ si Veneri Saturnus assimuletur natus ratiocinos amabit: leget secreta: sciet leges: de diuinis cogitabit. Pacificus: verecundus. amator scientiæ. Hermes etiam de stellis beibenijs si vnam inquit istarū de natura Veneris & Saturni inueneris in ascendente vel. 10. in natiuitate alicuius ille erit astrologus in secretis sapientum: hęc oñia apertissime studiositatis exercitia celebrant. Fabula in tertium caput sequēs seruabitur vbi de Coruo dicetur quum & Hydrę & Crateris & Corui vna assignetur ratio sidereę sublimitatis. In hoc & sequēti capite de virtutibus ipsis carmen accedet.

Quisquis perpetuæ beatitatis
Ornatum cupiens feruet amoribus.
Naturalis amet gaudia: moribus
Non spretis studioq; sanctitatis
Preceptor medicusq; literatis
Adsint consilijs: fragret odoribus
Patronus quoq; virtutis honoribus
Splendens vndiq; liberalitatis.
Hinc indaginis elegantiarum
Haustus: maiugenę munere splendido:
Hinc phœbi vnica lux scientiarum
Ninc matris charitum sidere candido
Comptus quo alma venit facetiarum
Fausta & blandities: lumine florido
Auxilium dent nitido
Et puro ingenio: & tenaciori
Thesauro: ardeat eruditiori
Igne animus: deintori
Pluma: mollities morphea torpidum
Deuitet Veneres: omneq; languidum.

Studiositas. Tho.

¶ Studiositas in diuo Thoma tantū emicuit vt quicquid temporis orationibus diuinisq; raptibus fuisset super: totū studijs intento animo sedulaq; cogitatione semper occuparit.

¶ De eutrapelia per craterem. Capit.47.

Non minus exteriores corporis motus modestia regulandi sunt & in ludis discrete mentis aciem refocillare virtuosum est. Licet autem aliquo modo hec duo differant deutrapalia tamen q̄ ludos modificat tractasse sufficiat quando.quidem ornatos & ordinatos mores eutrapelū possidere necesse sit hec est que ab Aristo.j. magnorū moralium in ludis mediocritas ponit & de qua secundo musices Augustinus intendebat dicēs volo tandē tibi parcas nā sapientē decet interdum remittere aciē reb⁹ agendis itentā Rationem hui⁹ necessitatemq̨ virtutis diuus Tho.scda scde q.168.posuit dicens.Sicut hō indiget corporali quiete ab corporis refocillatione quia nō pōt continue labore pter hoc q̄ h̄z finitā virtutē q̄ determinatis laborib⁹ pportionat̄:ita ēt ex parte aīe:cui⁹ ēt est virt⁹ finita ad determinatas opatiōes pportionata & iō quando vltra modū suū i aliquas operatiōes se extēdit laborat & ex hoc fatigat̄ p̄sertim qa in operatiōib⁹ aīe simul ēt laborat corpus inquatū.s.aia intellectiua vtit̄ virib⁹ p organa corporea operantibus.Sunt aūt bona sensibilia connaturalia hoī: & ideo qn̄ aia vltra sensibilia eleuat̄ operib⁹ rōnis intēta: nascit̄ exide quedā fatigatio aialis siue homo intēdat opib⁹ rōnis practice siue speculatiue:magis tñ si opattōibus cōtēplatiōis intēdat quia p hoc magis a sensibilibus eleuet̄ quāuis forte in aliqbus operibus exteriorib⁹ rōnis practice maior labor corporis cōsistat In vtrisq̨ tñ tanto aliquis magis altero fatigat̄ quāto vehementius operibus rōnis intēdit.Sicut aūt fatigatio corporalis soluitur p corporis qetē:ita etiā opz q̄ fatigatio aialis soluat̄ per aīe qetē.Quies aūt aīe est delectatio(vt sup̄ habitū est quū de pessiōib⁹ ageret)& iō remediū cōtra fatigationē aīalem adhibet̄ p aliq̄ delectationē intermissa intētiōe ad insistēdū studio rōnis: Sicut in collatiōib⁹ patrū legit̄: q̄ btūs Io.Euangelista quū quidam scandilaxent q̄ eū cū discipulis suis ludētē inuenirēt dicit̄ mādasse vni eoꝝ q arcū gerebat vt sagittā traheret: qd̄ quū pluries fecisset quesiuit vtrū hoc continue facere posset. qui r̄ndit: q̄ si hoc cōtinue faceret arcus frangeret:vt:vnde beatꝰ Ioan. subintulit q̄ sic animus hois frangeret̄ si nunq̄ a sua intentiōe

Aristo. Augusti. Cassian⁹.

relaxaretur huiusmodi aũt dicta vel facta in operibus in quibus nõ q̃rit nisi delectatio animalis vocaṫ ludrica vel iocosa:&. ideo necesse est talib⁹ interdũ vti q̃si ad quandã anię quietẽ:& hoc ẽ qd philosoph⁹ dicit in.4.ethic.ꝗ in hui⁹ vitę cõuersatiõe quędam requies cum ludo habeṫ:& iõ opꝫ interdũ aliquibus talibus vti. Circa q̃ tñ videntur tria p̃cipue esse cauenda. quorum primum & principale est ꝙ p̃dicta delectatio non queraṫ in aliquibus operationibus vel verbis turpibus vel nociuis. vnde Tulius dicit in primo de officijs ꝙ vnum genus iocandi est illiberale:petulans:flagitiosum:obscenũ. Aliud aũt attendendũ est ne totaliter grauitas anię resoluatur. vñ Ambrosius dicit in primo de offi. Caueamus ne dum relaxare animũ volumus soluamus omnem harmoniã q̃si cõcentũ quendã bonoꝝ operũ Et Tulius dicit in.j.de offi. ꝙ sicut pueris non oẽm ludendi licentiam damus:ſ; eam quę ab honestis actionibus nõ sit aliena sic in ipso ioco aliquid probi ingenij eluceat. Tertio aũt attendendum est sicut & in oibus hũmanis actibus vt cõgruat p̃sone:tẽpori:& loco & s͡cdm alias circũstãtias debite ordinetur vt.s. sit tẽpore & honore dignus vt Tullius dicit ibidẽ. habitus autem s͡cdm rationẽ operans est virt⁹ moralis:& ideo circa ludos põt esse aliq̃ virt⁹ quã philosph⁹ eutrapeliã noiat. & dr̃ aliqs eutrapelus a bõa cõuersiõe quia.s. bene cõuertit aliq̃ dicta vel facta in solatiũ & i quãtũ per hanc virtutem hõ refrenatur ab imoderantia ludorũ sub modestia continetur. Per craterem virt⁹ ista monstratur qui octo stellis figuraṫ. Et numerus iste cub⁹:stabilis firmus & solidus talr̃ ludos & iocos excerceri monet vt nequaq̃ vittutis fundamẽtũ p̃ imoderãtiã nutet aut defectum. Ex s͡cdo. n. &. 4 ethico. defectum in ludo nouimus viciosum:eo ꝙ (Tho. S. vbi sup̃ testę) cõtra rõnẽ est vt aliqs se alis onerosũ exhibeat puta dũ nihil delectabile exhibet & ẽt aliorũ delectationes ipedit. vñ Seneca dicit. Sic te geras sapiẽter ꝙ null⁹ te habeat tãq̃ asperũ nec cõtemnat q̃si vilẽ. Illi aũt q in ludo deficiũt nec ipsi dicũt aliqd ridiculũ & dicẽtib⁹ molesti sunt:qui a.s. moderatos alioꝝ ludos nõ recipiũt:ideo tales vitiosi sunt & dñr duri & agrestes:vt philosoph⁹ dicit in.4.ethi. Sꝫ quia lud⁹ ẽ vtilis p̃pter q̃etẽ & delectationẽ:delectatio aũt & q̃es nõ p̃p se q̃runt vt dicit i.10.ethic iõ defect⁹ ludi min⁹ ẽ vitiosus q̃ ludi sup

Aristo.

Ambrosi.

Tullius

Eutrapelia ẽ virt⁹.

Aristo.
Thomas.

excessus: vnde philosoph⁹ dicit in.9.ethi. q̄ pauci amici ꝓpter delectationē sunt hn̄di: q̄a parū de delectatione sufficit ad vitā quasi pro condimēto: sicut parū de sale in cibo. Et ideo etiā numerus iste siderꝝ magis contra excessum q̄ contra defectū stabilitatē videt̄ obijcere: Macrobius de hoc cratere sup somnū. Scipionis aiebat. Aia quū trahit̄ ad corp⁹ in hac prima sui pductione syluestrē tumultū. i. hylen influentē sibi incipit experiri. Et hoc est qd̄ Plato notauit in phedrone aiam in corp⁹ trahi noua ebrietate trepidantē volēs nouū potum materialis alluuionis intelligi quo delibuta & grauata deducitur. Arcani huius inditium est & crater liberi patris ille sidereus in regione quæ inter cancrum est & leonem locatus ebrietatem illic primum descensuris animis euenire sylua influente significās. Vnde & comes ebrietatis obliuio illic incipit animis latēter obrepere hec Macrobius. Quę ideo refocillationē animi monstrant quū quodāmodo quedā ibi laboris & studij lęta procuretur obliuio. Iulius firmi. in.7. dixit. in.30. parte Leonis orit̄ crater. Qui hoc sidere oriente natus fuerit irriguos amabit campos & fontes: aut riuos aut fluuios: ab alueo suo ad alia deuiabit loca: erit vinearum & amator & cultor: & qui in fœcundis arboribus fœcūdos dos inserat surculos: arbores tondat in beluas fingat: aut virides porticus in circulum flexis vitibus faciat. Hic vinum sine admixtione aliqua libenter bibit. qui leuare animū curant his assolent exercitijs iucundisq̄ laboribus immiscerí. Stellæ hui⁹ imaginis venereas complexiones nonspernūt & mercuriales licet parum immitantur: & Pto. in tertio quadriparti. Si Venus inquit cum Mercurio concors fuerit natus erit amator mysteriorum & scientiarum: diliget musicam: erit bonæ voluntatis: alacer: delectabilis: lætus: Hermes quoq̄ de stellis beibenijs. Quum inueneris stellam beibeniā de natura Veneris & Mercurij in ascen. vel.10. natus erit magnę scientię eleuatus philosophus. Cui placet cantus: pacificus & alacer. Ecce quomō talis influxus vltra scientiam qua homo laborat alacritatem qua delectetur infundit. Et profecto quęrēda est iucunditas hęc vel comitas: vt hocce carmen hortatur.

Plato.

Iulius Crateris influxus.

Hermes.

Quum mens nostra labore
Lassa est. forte grauata

Ne multum torpeat:
Danda quies.
Oportuna iocorum
Adsint gaudia: virtus
Exornet lusibus
Mixta iocos
Crebro frangitur arcus
Extentu: minor & vis
Neruorum redditur
Tracta diu.

¶ Solebat & insignis doctor adhibere leuamina curis vel cũ amicis locorum amœniora quandoq; petens ibiq; liberalibus ingenijsq; ludorum generibus (vt sui petebat dignitas & socialis iocunditas) parcius immisceri: vel cõmuniori fabulatiõe detentus non minus vtilia q̃ iucunda sacre paginæ vel aliter scientiæ potioris enucleans.

Tho. comitas.

¶ De modestia in exteriori ornatu per Coruum Cap. 48.

Moderandus est ornatus exterioris cultus Ambrosio primo de officijs dicente. Decor corporis non sit affectatus: sed naturaliter simplex: neglectus magis q̃ expeditus: non preciosis & albentib[9] abintus vestimentis cõibus vt honestati vel necessitati nihil desit: nihil accedat nitoris. Explanat apertius hoc Tho. Sã. scda scde. q. 169. quum ait. In rebus exterioribus qbus homo vtit̃ non est aliquod vitium sed ex parte hominis qui immoderate vtitur eis. Que quidem immoderantia põt esse dupliciter: vno quidẽ modo per cõparationem ad consuetudinẽ hoim cum qbus aliquis viuit: vnde dicit Augu. in. 3. cõfes. Que contra mores hoim sunt flagitia pro morum diuersitate vitãda sunt vt pactum inter se ciuitatis & gentis consuetudine vel lege firmatũ: nulli[9] ciuis aut pegrini libidie violet. Turpis est. n. oĩs pars vniuerso suo nõ cõgruẽs Alio modo põt esse immoderãtia in vsu taliũ rerum ex inordinato affectu vtentis ex quo q̃nq; cõtingit q̃ hõ nimis libidinose talib[9] vtat̃ siue scdm cõsuetudinẽ eoꝝ cum qbus viuit siue pter eoꝝ cõsuetudinẽ. Vñ Augu. dicit in. 2. de doctrina christiana. In vsu erũ abesse op; libidinẽ q̃ nõ solũ i psa eoꝝ inter quos viuit

Ambrosi[9]

Tho.

Augusti.

Idem.

consuetudine neqter abutitur:ſ3 etiã ſępe fines eius egreſſa fe ditatem ſuam quę inter clauſtra morũ ſolemniũ latitabat flagi= tioſiſſima eruptione manifeſtat. Contingit autem iſta inordi= natio affectus tripliciter quantum ad ſuperabundantiam. vno modo per hoc q aliquis ex ſuperfluo cultu veſtium hominum gloriam querit put ſcdm veſtes & alia huiuſmodi ptinēt ad quemdã ornatum. Vnde Greg. dicit in quadam homelia. Sunt nonnulli qui cultum ſubtilium precioſarumq veſtium non pu= tant eſſe peccatum quod,v3. ſi culpa nõ eſſet nequaquam ſermo dei tam vigilanter exprimet. q diues qui torquebatur apud inferos biſſo & purpura indutus fuiſſet. nemo quippe veſti= menta precipua ſcilicet excedentia propriũ ſtatum niſi ad ina nem gloriã q̃rit. Alio modo ſcdm q hõ p ſupfluũ cultũ veſtiũ qrit delitias ſcdm q veſtis ordinatur ad corporis fomentum Tertio ſcdm q nimiã ſollicitudinem apponit ad exteriorē ve= ſtium cultum:etiam ſi non ſit aliqua inordinatio ex parte finis: & ſecundum hoc Andronicus ponit tres virtutes circa exte= riorem cultum. ſ. humilitatem quę excludit intentionem glorie vnde dicit q humilitas eſt habitus non ſuperabundans in ſum ptibus & preparationibus: & per ſe ſufficientiam quę excludit intentionem delitiarum:vnde dicit q per ſe ſufficientia eſt ha= bitus contentus quibus oportet & determinatiua eorum quē ad viuere conueniunt:ſcdm illud apoſtoli prime ad Timot. vlti= mo habentes alimenta & quibus tegamur his contenti ſcimus & ſimplicitatem quę excludit ſuperfluam ſollicitudinem taliũ: vnde dicit q ſimplicitas eſt habitus cõ étus his q̃ contingunt Ex parte aũt defectus ſimiliter pōt eſſe duplex inordinatio per affectũ. vno quidē modo ex negligentia hominis qui non adhi bet ſtudiũ vel laborē ad hoc q exteriori cultu vtai ſcdm q op3. vñ philoſph⁹ dicit in .7. Ethi. q ad molitiē pertinet q aliquis trahat veſtimentũ per terram vt nõ laboret eleuãdo ip3. Alio modo ex eo q ipſum defectum exterioris cultus ad gloriã ordi nat. vñ dicit Augu. in lib. de ſermone dñi in mõte. Non in ſolo corporeaꝝ rerũ nitore atq pompa: ſed etiã in ipſis ſordib⁹ eſſe poſſe iactantiã & eo periculoſiorem quo ſub noie ſeruitutis dei decipit & philoſo. dicit in.4 ethi. q ſupabũdãtia & inordinat⁹ defect⁹ ad iactãtiã ptinet hucuſq Tho. Ex qb⁹ hēto recte iordi

Gregori⁹

Androni.

Paulus humilitas p ſe ſufficientia & ſimplicitas quid

Ariſto.

Auguſti.

Ariſto.

dinationes has reprimentum habitú per cornum septē stellis clarum monstrari quum illæ sex sint & vnitas illa excedens virtutem notet vicijs principantē. In.3. etiam de generatione animaliū docet Aristo. coruum minus luxuria laborare & omnib⁹ notum est pullos coruorū propter albedinē parentib⁹ in tm̄ displicere vt cibos tanq̄ adulterinis negent. Ornatū luxurię defectus imoderatū vetat: & dū naturali nigredie delectat hoc aial albedinē cęterosq̧ colores fast⁹ aspn idos oñdit. In huius figuræ cōstitutione sidera posita Saturno Martiq̧ sunt similes. Saturni igitur miseria & prorsus in exterioribus vilitas execranda: Martis elatione: tumiditate: phormę & gloriæ amore (quę Albumasarus septimo introductorij Marti attribuit) mitigatur: & mediocris inde in ornatu modus exurgit. Fabula imagini huic binisq̧ superioribus deseruiens exponatur.

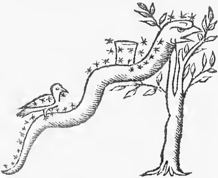
Idem. Nātura coruí.

Albuma.

Numina sacrifico ritu placare tonantis
Phœbus amans: coruum ferre iubebat aquas.
Concitus ille abijt:
Et fontem vitrei petens fluoris
Conspicit ficus sed acerbiores
Quas cupit: at mens
Hortatur domini iussa modo impleat
Hoc votum modo compleat.
Sic tandem superat fęda lubedo
Maturasq̧ moratur.
Ingluuies volucris cruciat deum
Sacraq̧ cępta alijs perfacit vndis.
Distentus aquas detulit aurea
Nitenti & patera
Hæc omnia spernit
Mentis appollineę furor ingens
Coctę quoq̧ tempore ficus
Quod sit pœna) sitim tradit coruo: & lumine postq̄
Sidereo induit: hinc beatam
Pateram locauit: vndis
(Suauibus implens: pocula quę vetent
Siinc statuit fauces hydræ feras
Hc pompas qui oderit ob studium

Phœbo famulans:& temnat aquas
Quæ modesta letitia
Ingenium lassum consolidant
In studijs maturescentibus ex labore arescit
Hic tamen ad cœlos tollitur:tenebris
Pulsis:flāmidus etheris ignibus
Amplius hic non labor:
Non mollia:non fames:
Non somnus non impedit angor:
Lymphigeri haud opus
Crateris blanda ope amplius
Iam regnans hydra polo
Vastis membris
In contemplatu detinet omnia
Quod mihi donet deus
Videns iura calami
Inuidiæ pestifero
Donari seculo
Dente truci.

¶ In vestibus auream adeo gloriosus Doctor dilexit mediocritatem vt nec nitidiora nec viliora coram alijs deferens birretumq; quo per diem vtebatur nocte etiam gestans ita hominibus moderaminis preberet exemplum vt deo gloriosius parsimoniæ & offerret & ostenderet animū. Hic igitur moraliū tractatus finiat:que & si non videbuntur omnes penitus absolute clariores noris lector amantissime lucidioribus notioribusq; astris expressas que a San. Tho. ponunt:cæteris vero reliquas vt applicentur omissas. Aduerteris autem me nunq̄ vel doctoris in virtutibus:vel Higini in imaginibus ordinem peruertisse sed prout sese offerebāt(diuino fretū auxilio)elucidasse. Ad piscem notium imaginum vltimam veniamus vt vltra virtutes morales quędam adhuc in diuo Tho. reperientes ipsius morte laudum pręconia concludamus. nec nisi numeri expectes indaginem quum illorum quę innunt multiplicitas & piscis naturam & stellarum mixturam. & rationem fabulosam(quę vnitate gaudent excludant. Egressis.n. a moralium speculatione quod circa ipsas promissas infringere fas est. Tho. in vestibus modestia.

¶ Post præclara quędam Diui Thomę munera mors ipsius describitur. Cap. 49.

EXpositis quæ de virtutibus moralibus occurrere tra-
ctanda Doctorisq; sancti ornaméto ex illarum radiati-
one disposito de qbusdã q̃ ad aliquos homines speci-
aliter ptinent (qppe iã exposita oibus necessaria sunt
vt pfecti decoris e xlũ fuisse Tho. constet tractare operepręciũ
est. Inueniť aũt differentia inter hoies (vt eidẽ Doc. scđa scdę. q.
Thomas. .171. placet) scđm ea q̃ ad habitus & actus animę rõnalis perti-
nent tripliciter: vno mõ scđm gratias gratis datas: qa vt diciť
Paulus prime ad Corin. 12. Diuisiones gratiarũ sunt: & alij dať per spm̃
sermo scię &c. Alia vero differẽtia est scđm diuersas vitas acti-
Idem. uã. s. & contemplatiuã q̃ accipiunť scđm diuersa operationũ stu-
dia vnde & ibidẽ diciť q̃ diuisiones operationũ sunt. Aliud. n.
est studium operationis in Martha q̃ solicita erat & laborabat
circa frequẽs ministerium qđ ptinet ad vitã actiuã: Aliud est in
Maria que sedens secus pedes domini audiebat verbum illi-us

quod ptinet ad vitā cōteplatiuā vt habet Luce.10. Tertio modo fcdm diuerfitatē officiorꝫ & ftatuū ꝑut dicit ad Ephe.4. Et ipe dedit quofdā qdē apoftolos: quofdam aūt prophetas, alios vero euāgeliftas: alios autem paftores & doctores: quod pertinet ad diuerfa minifteria de qbus dicit prime ad Corin.12. Diuifiones miniftrationum funt. In gloriofo Thoma officiū doctoratus religionifq ftatus ad pfectionem cōtendens in ipfo tamen perfectionem habens emicuerunt. Vita actiua & contemplatiua tm̄ in ipfo incrementū fecerunt vt modo dū Rachelę mō dū Liæ fouet amplexibus fi quam ꝑpenfiori affectu diligat inuefliges caluū vellas. Gratię etiā gratis date quarū q̄dam ad cognitionē: q̄dam ad locationē: & quedā ad opationē pertinēt (ipo vbi fupra teftate) fi iā de illo dicta dicēdaq̄ voluas inuenientur excelfius. Prophetiā propheticum illud hęc requies mea in feculum fęculi. Reginaldo dū promifit (vt infra liquebit) oftendit. Raptus aliquē (poft Paulū) tam fublimi alienatione cœleftibus iunxiffe non legit. Linguarꝫ mun⁹ & fi nō habuerit: fiquidē nec officiū reqrebat: attñ fi vbi terrarū & in ip̄is etiā barbaris nationibus. Tho. doctrinā aduerteris principatem videbit vt linguis loqns. Sermo fapię & fciētię fi Tho. fctō defuit in nemine extitit. Miraculorꝫ figna & portenta qbus morborū vniuerfas expulit peftes vitāq̄ reftituit fi ante lucanus ordinaī fermo ꝑ priufq̄ minimā partem digefferit. Ante diē claufo cōponet vefper olimpo. Nos cui intendimus breuitas vetuit magis q̄ a limine talia falutare. Hæc omnia pifcis notius monftrat duodecim ftellis in hunc modum dephormatus.

Pifcis notius.

Primo n. in duodenario qui duobus diuidiť senariis perfectio
ne gaudentibus actiuæ contemplatiueq́ȝ vitæ culmen intellige
Atq̃ȝ superflu⁹ est.1.2.3.4.6.partes eius aliquote sedecim red
dunt ipm quaternario superãtes ternario ꝓ gratiis gratis da-
tis q̃(vt patuit)trifidę sunt sumpto:q̃ restat vnitas officio ad q̃d
peculiariter elect⁹ est assignet. Et fortassis ex hoc apostoli cur
Apostoli cur duo-decim
duodecim fuerint elucebit. Tam fulgentibus igiť imaginibus
insignito Thomę cæterisq́ȝ firmamenti(vt docuim⁹)ornamen-
tis decorato Quum statutū tēpus ab opifice summo in terreni
huius orbis opitulatione & mot⁹ & luminis auxilio trãsegisset
lucem augendo motū subtrahere(veluti cœlo huic in fine mun
di credimus euenturū)disposuit altissimus. Dū.n.moriť mot⁹
abscedit:at lumen in eo deitatis accrescit. Gregorius itaq̃ȝ de-
cimus pontifex Maximus placentinæ vrbis ciuis cũctis virtu-
tibus clarus:ideoq́ȝ post obitū miraculis cõspicuus. Ad Lugdu
Gregori⁹ decimus placētin⁹.
nense conciliū ꝓpter eminentiorē sciētiā Tho. quinquagesimū
ętatis annū inchoantē accersiri iubet. O pontifex merito pha-
migeratissimus q̃ scientiis pollentes & vacationibus & virtuti
bus exornabat. Multos nãq̃ȝ tales presules fecit:inter quos ve
rus ille frater minor Sanctus extitit Bonauentura: quē Cardi-
nalatus apice sublimabit. Et diuo Thomæ tale proculdubio cõ
tulisset munus ni(vt solitus erat)humiliter abnuisset: & anteq̃
ad concilium peruenisset vita functus obiisset: Positus nanq̃ȝ in
itinere apud quosdam campaniæ oppidū acri febre corripitur.
turbato penitus appetitu quosdam se pisciculos esurū asseruit
qui sola gignuntur in gallia. Mirandum:quęsiti piscatores quid
portarent alteriusq́ȝ generis pisciculos respondētes quos Tho
mas volebat inuenientes horruerunt. Doctori tanto paranť &
afferuntur pisces:at comedere noluit. Attenuatur ægritudo pu
sillum:Romam versus iter prosequitur: ad fossæ nouæ cœno-
bium Cisterciensis ordinis digreditur:a monachis letãter co-
miterq́ȝ suscipitur:Reginaldum vt dei templū vidit ꝓphetans
alloquiť. Fili hæc requies mea in seculū seculi:per seculū quin
quaginta per seculi 25.intelligens. Et vere sic fuit.nam.75. in-
ter obitū & translationem decurrerūt anni. Languor accrescit
Curãt(vt possunt)oppitulari monachi:set magis ac magis in-

nalescebat morb⁹. Antequam igitur discedat (moriturum quippe se dicebat & nouerat (vt. Canticū Canticoꝝ iā iam celestib⁹. canticis imiscendus expetat monachi deprecatur. Annuit illisq; scribentibus (vt Cicnus assolet) dulcius: exactius: eleganti..sq; dictauit. Ecclesiasticis muniri sacremētis humiliter petijt. Corp⁹ autem dñi suscepturus orone illa tam mirabili. Adoro te deuote latens deitas &c. alijsq; quā plurib⁹ verbis oium qui aderant animos ad lachrimas vsq; commouit Quis enim tam ferrei cordis a fletu contineat: quom totius ecclesiæ lumē: coram deo suo tot humilitatis verba signaq; pferēs iam cōtem pletur extingui? Sed qd extingui cēsetur qd clariori luce propet abat accēdi? Nobis inquā nobis radiosū sidus extinctū est iōq; pro damno & iactura lugendū. Extremā igit̄ vnctōe ceterisq; omnib⁹ que morituris exhiberi solēt rite pactis: angeloꝝ exhileratus pñtia serenata facie ac si somnum caperet oculos dum claudit sanctissimā deo aiam reddidit. q̄ cōmodū sede eminentissima collocatur vbi cōtēplatu dei pfruens gaudialē ac pfsus beatā vitā degit. Que aūt acciderint stupenda dum vndiq; concurrunt populi cadauer visere sacrum: & postq; humatū est visionesq; tāti viri obitū longinquis in regionib⁹ demōrātib⁹ viris nunciantes aliūde (vt diximus) mutuanda sunt. Tu vero pater beatissime benignissimeq; diuine Thoma laboris mei (& si inculti putiduliq;) vigilię ante illius cui astas conspectum quiq; mihi (interuētu tuo) vt hocce munus exequerer ingenium & verba dignatus est elargiri age vt placeant: Et tuas laudes minori (vt decuit) nitore curaq; elaboratas intellectus debitas & voluntatis promptissimum robur excuset: Premiumq; & mercedem tui tandem gaudij reddas impartitu. Thomas mors.

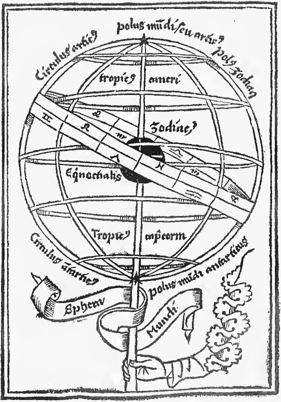
¶ Ad presidem senatoresq; apostropha cōcludit op⁹. Cap. 50.

IN portum ingredimur magnifice domine decusq; meum perhenne sapientissime Preces vosq; integerrimi patres Titubanti cimba remisq; debilibus merces quas de longe tulimus: arabes: indos: persas: gentes qui adnauimus remotissimas p vr̄a vobis benignitate donātes, vos vilis in sacculis deportatas non patimini exinde

vilescere. Auleũ tragicum admouebitis: syparíũ sceųicũ explis cabitis: qđ tersui: qđ ornatui ministrabitis. sordiũ enormē eluuiem operose Propulsabitis. harum amicos: & quos vobis fida amoris necessitudo coniungit participes facietis. Damnantes inuidos abigendo. Forum cupedinis non aromatũ cella vos expectat. Canes fœtidi dicturos vos preuideo. Hæc aũt non rerũ Precio verũ vestra genuina bonitate cogemini impendere. Fateor internauigandũ si latrantes huiusmodi bestias audiuim⁹ quod potuimus compescere curauimus: q͏̄ si aliqñ baculos ostẽdimus quieti nimiũ importunus clamor impegit. Vos fidi & veri interpretes: vos religiosi antistes illorum hoc insolentiæ deputabitis: pui dum prætereuntium parcunt nemini & pacatissimos contra se animos irritare sufficiunt. Valete igitur & q̄ Salue semper agentes Thomam qui vos colit amaritis.

Adulescentis artiũ disciplinarũq; oim amatoris necnon Hierosophiæ p̄cultoris fratris Tho. Radini Todischi Placentiuæ canonicę p̄dicatorij ordinis vitæ sideralis abissus faustũ explicit

❡ Luteciæ impressum opa Thomę Kees: impensis vero honestissimi bibliopolę Hedmōdi Fabri. Anno ab orbe redẽpto Millesimo supra quingentesimum decimũquartum: mense Maio.

polus mūdi/seu arctic⁹
Circulus arctic⁹
Pol⁹ zodiaci
tropic⁹ cancri
Zodiac⁹
Eqnoctialis
Tropic⁹ capricorni
Circulus antarctic⁹
polus mūdi antarticus
Sphera
Mundi